

9 TL (KDV DAHİL)

EKO IQ

MART 2012 SAYI:15

YEŞİL İŞ / YEŞİL YAŞAM

**İklim Sorunu
Mühendislikle
Çözülebilir mi?**

**Belediyeler İçin
Adım Adım
Seragazi Salım
Envanteri**

**Benim "Yeşil"
Çamaşırhanem**

**Daha Hızlı,
Daha Yüksek,
Daha Güçlü ve
Daha Yeşil
Londra 2012**

**"Yalın Enerji" ve
Sürdürülebilirlik**

SU

**Yeni Karbon mu,
Ortak Mal mı,
Yoksa Hak mı?**

**"Sürdürülebilirlik
Gettosu"ndan Nasıl
Kurtulursunuz?**

**Güneş Savaşçısı
Henry "Kızıl Bulut"**

**Captain Planet:
"Güç Bende
Değil Sizde"**

myclimate
Türkiye
Karbon Nötr Basılı Materyal
© myclimate Türkiye - İklim Koruma Ortaklığı

Elektrikli ve Elektronik Atıklarınıza Çözüm Sunuyoruz

HAYATA

RENK

KATIYORUZ

Exitcom Recycling Atık Taşıma Toplama Dep. ve Elek. San. Tic. Ltd. Şti.

Almanya Merkez
Burchard-Retschy-Ring 9
D-31275 Lehrtel/Hannover
Tel: 0049 5132 824 999
Fax: 0049 5132 872 407

İzmit Şube
Bağdat Cad. No:40 TR-41170
Suadiye Kartaltepe/Kocaeli
Tel: 0090 262 352 36 76
Fax: 0090 262 352 36 81

EXITCOM
recycling for future

www.exitcom.com info@exitcom.com

Barış Doğru
baris@ekoIQ.com

Ya Binlerce Kelebek Kanat Çırparsa...

“Amazon Ormanları’nda bir kelebeğin kanat çırpması, ABD’de fırtına kopmasına neden olabilir. Farklı bir örnekle bu, bir kelebeğin kanat çırpması, dünyanın yarısını dolaşabilecek bir kasırganın oluşmasına neden olabilir.” KAOS Teorisi’nin öncülerinden, ABD doğumlu matematikçi ve meteorolog Edward N. Lorenz’ın bu aforizması aklıma, geçen gün bir markette oğluma organik yumurta ararken geldi. Alakayı anlatacağım ama baştan söyleyeyim: “Kelebek etkisi” sadece kaos için değil, yeni bir düzen kurmak için de elverişli bir metafor olabilir.

Genelde bu tür durumlarda başka bir markete gitmekle yetinirim ama bu sefer böyle yapmadım; bir yetkili aradım, şansıma da karşıma marketin yöneticisi bir beyefendi çıktı. Aslında falanca markanın organik yumurtalarını sattıklarını ama biraz kuytuda bir yerde tuttuklarını söyleyip, bunu hemen düzeltereğini, kendisinin de bu ürünlere yönelik ilginin artışı gözlemlendiğini anlattı.

Sonra düşünmeye başladım. Konuştuğum yönetici, benim uyarım üzerine tamamen ticari nedenlerle organik yumurtaları daha görünür bir yere koyduracak (değişimi gözlemeye kararlıyım). Perakende sisteminin en temel kurallarından biri olan “Görünür olan daha çok satılır” kuralı işleyecek. Daha çok satıldığı için market, üreticiden bunu daha fazla talep edecek. Üretici firma üretimi artırmak istiyorsa, daha çok organik ürünle beslenen tavuk yetiştirmek zorunda. Bu noktada da iş birden tarım alanına giriyor. Ta-

vuklara verilecek gıdaların organik olması için, daha fazla arazinin organik tarıma açılması gerekiyor.

Peki, organik tavuk yemi yetiştirmek için nasıl araziler gerekiyor? Sanırım 10 yıl boyunca araziye kimyasal gübre atılmaması, GDO’lu tohum kullanılmaması, vahşi sulama yerine damla sulamanın kullanılması ve tüm süreçlerin sertifikasyon firmaları tarafından titizlikle denetlenmesi gerekli. Tüm bunların sonucu ise, yerel ekonomilerin güçlenmesi, küçük organik üreticinin motivasyonunun yükselmesi, toprağın veriminin ve sağlığının artması; bunlara bağlı olarak kuşlar ve böcekler başta olmak üzere tüm besin zincirinin zehirli kimyasal ilaçlardan (pestisitlerden) arınması, biyoçeşitliliğin korunması...

Şimdi bana şöyle diyebilirsiniz: Senin bir tek davranışın bunlara neden olabilir mi? Hayır ama bunu binlerce kişinin yaptığını düşünsenize. Ama böyle yapmıyoruz. Peki neden? Çünkü, tek bir insanın davranışının

dünyayı değiştireceğine inanmıyoruz.

Ama bu düşünme biçiminde bir sıkıntı yok mu? Her

bir insanın iradesi, kendi sınırlarını aşan küçük bir fırtına yaratamaz mı?

Bir de tersini düşünelim. “Hiçbir şey böyle değişmez” dediğimizde, bir işin olmazını söylemekten başka ne yapmış oluruz. Bireylerin iradelerine ve yaratıcı enerjilerine yaslanmayınca, tepeden inme çözümler dışında elimizde ne kalır? Bir de bu herşeyi bir kerede, bir anda dönüştürme düşüncesi ne zaman başarılı olabildi ki? Hangi kalıcı değişimleri doğurabildi ya da bağrında büyütebildi?

Sonuç olarak geldiğimiz noktada bence artık kimsenin “işin olmazını söyleme” lüksü yok. Bu işin oluruda, geçmiş yüzyıllardaki gibi tek ve kesin bir darbeyle değil, taş üzerine taş koyarak, iğneyle kuyu kazarak gerçekleşecek. Yani binlerce kelebek dünyanın dört bir yanında kanat çırpıtığında...

BZD Yayın ve İletişim Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
adına sahibi
Zülfükar Dicleli

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Zeynep Dicleli dergi@ekoIQ.com

Genel Yayın Yönetmeni
Barış Doğru baris@ekoIQ.com

Art Direktör
Özlem Sarar D.

Editör
Balkan Talu balkan@ekoIQ.com
Duygu Yazıcıoğlu duygu@ekoIQ.com

Danışma Kurulu
Ural Aküzüm - TEDMER ve Arı Hareketi Başkanı
Coşkun Aral - İZ TV Genel Koordinatörü
Banu Aydoğan - Koç Bilgi Grubu Kurumsal İletişim Direktörü,
Koç Holding Çevre Koordinasyon Kurulu Üyesi, Yeşil Bilgi Platformu Yöneticisi
Dr. Erhan Baş - Bilim İlaç A.Ş. Genel Müdürü
F. Fatma Çelenk - Soyak Holding Kurumsal İletişim Koordinatörü
Behçet Envarlı - Türkiye Bilişim Vakfı Genel Sekreteri
Sibel Sezer Eralp - REC, Bölgesel Çevre Merkezi Türkiye Direktörü
Çağla Balcı Eriş - Demirer Holding Karbon Geliştirme Müdürü
Engin Güvenç - İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği Genel Sekreteri
Prof. Dr. M. Pınar Mengüç - Özyeğin Üniversitesi, Enerji, Çevre ve Ekonomi Merkezi Direktörü
Ergem Şenyuva - Climate Project Türkiye Temsilcisi
Cavit Vardarlılar - MESS Entegre Geri Kazanım ve Enerji, Çevre Projesi Genel Müdürü
Necla Zarakol - Zarakol İletişim Yönetim Kurulu Başkanı

Reklam Koordinatörü
Semra Akyüz semra@ekoIQ.com

Yazı Kurulu
Barış Gencer Baykan, Deniz Sözüdoğru

Redaksiyon
Şöhret Baltaş

Katkıda Bulunanlar
Mutlu Dinçer, Eren Dönmez, Hilal Gülyurt, Özgür Güvenç

Üretim Sorumlusu
Ahmet Muhtar Sökücü

Abonelik
Neslihan Öztürk
Tel: (90) 216 - 412 72 13 Faks: (90) 216 - 521 10 64

Yayın Adresi:
BZD Yayın ve İletişim Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdağ Caddesi, Yanyol Sokak, No: 5 SBK İş Merkezi,
B Blok Kat: 3 Kısıklı - Üsküdar 34692 / İst.
Tel: (90) 216 - 412 72 13 Faks: (90) 216 - 521 10 64

Basım Yeri: Tor Ofset San. Tic. Ltd. Şti.
Hadımköy Yolu Akçaburgaz Mah. 4. Bölge 9. Cad. 116. Sokak
No: 2 Esenyurt - İSTANBUL
Tel: (90) 212 - 886 34 74 pbx

Dağıtım: Dünya Süper Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.
Tel: 216 68119 67-68 Fax: 0216 680 39 73

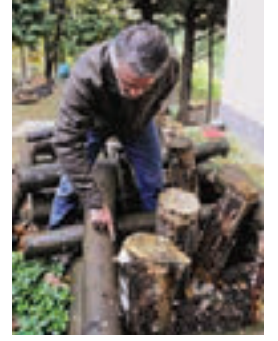
Ayda bir yayınlanır. Yerel Süreli Yayın
ISSN 1309-441-6

www.ekoIQ.com

İÇİNDEKİLER

22 Teoride ve Pratikte Taner Aksel

Bazı insanlar kafalarındaki fikirleri pratiğe dökme yetisine sahiptir. “Kritik Eşik” kitabıyla kafasında yer eden teoriyi ortaya koyan, atık yağla çalışan bir araba ve yenilenebilir enerjiyle ısıtıp soğuttuğu evle teorisini pratiğe döken Taner Aksel de bu şanslı azınlıktan biri...

27 Su Hak mı, Yeni Karbon mu, Yoksa Ortak Mal mı?

Dünyadaki temiz su kaynaklarına ulaşmak her geçen gün zorlaştıkça, su bizim için daha fazla önem kazanıyor. O nedenle, başlıktaki soruya vereceğimiz cevap tüm canlıların geleceğini belirleyecek.

34 İklim Sorunu Mühendislikle Çözülebilir mi?

Hayır, küresel ısınma çöpe gitmedi. Hayır, mini bir buzul çağına da girmiyoruz. Yaşadığımız ekstrem hava koşullarının tamamı iklim değişikliğine dahil. Bu

yüzden Geoengineering, yani iklim mühendisliği giderek daha fazla gündeme geliyor.

38 “Yerel Yönetimler Ağaç Dikmekten Öteye Geçmeli”

Durban toplantısından sonra yerel yönetimlerin öneminin giderek arttığını söylemiştik. Eskişehir Tepebaşı Belediyesi'nin Bez Torba, Çiçek Üretim Projesi, Çocuklarda Çevre Uyum Projesi, Doğal Yaşam Merkezi, Ekolojik Pazar ve daha nice projelerini öğrenince soluğu Tepebaşı Belediye Başkanı Ahmet Ataç'ın yanında aldık.

42 Güneş Savaşçısı Henry Kızılbulut

Amerika'da yayımlanan Yes Dergisi 15. yılı şerefine önemli kanat önderi, düşünür ve aktivistlere sormuş: “Yaşam biçimlerimizi dönüştüren kişi kim?” Birbirinden devrimci isimlerin yer aldığı yanıt listesinde gözümüzü Henry Kızılbulut takıldı.

46 Benim “Yeşil” Çamaşırhanem

Pak Çamaşır neredeyse çeyrek asır önce Fisun Usta tarafından kurulmuş, yıllar içinde KAGİDER ve Bilim İlaç gibi paydaşlarının da teşvikiyle yeşil yola girmeye başlamış.

50 Bataklıklarla Beraber Kurumayalım!

İlk önce bataklıkları kurutarak başlamışız işe. Sonra itinayla her yeri kurutmuşuz. Ne zaman ki göçmen kuşlar gözükmez olmuş, bilim insanları İran'ın Ramsar kentinde biraraya gelmiş...

56 Captain Planet: “Güç Bende Değil Sizde”

Küresel ısınmaya karşı ilk süpermenimiz bundan yıllar önce ortaya çıkmıştı. CNN’in kurucusu Ted Turner tarafından yaratılmış olan Captain Planet bize daha o zamanlar söylüyordu: “Güç Bende Değil, Sizde!”

sürecinde bile kampanyanın odağına “sürdürülebilirlik” kavramını yerleştirmişti.

92 “Ytong Kullanmak Çevreye Karşı Büyük Bir Sorumluluk”

Ytong tarafından üretilen çevre dostu yapı malzemeleri literatürde gazbeton olarak biliniyor. Ürünün özelliklerini Türk Ytong Ürün Müdürü Tolga Öztoprak anlatıyor.

61 “Sürdürülebilirlik Gettosu”ndan Nasıl Kurtulursunuz?

İş yönetimi alanının önemli dergilerinden FastCompany’nin günlük haber sitesi co.exist’te yayınlanan aynı başlıklı yazı, şirketlerdeki kurumiçi girişimciler için önemli ipuçları veriyor.

64 “Yalın Enerji” ve Sürdürülebilirlik

Yalın Düşünce, ilk olarak Toyota fabrikalarında geliştirildi; oradan tüm dünyaya yayıldı. Yalın Düşünce ve Yalın Enerji’nin sürdürülebilirlikle ilişkisine dair sorularımızı Türkiye Yalın Enstitü Derneği yetkilileri yanıtladı.

72 “Pasif Ev İçin Regülasyon Gerekli”

Pasif ev nedir, nasıl yapılır, devlete ve yatırımcılara düşen görev ne? AKCOR Havalandırma Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Rodop anlatıyor.

76 ENO, Gençleri Ağaç Dikmeye Davet Ediyor

Bu yıl 150 farklı ülkede 8 binden fazla öğrenci Mayıs ve Eylül aylarında aynı anda ağaç dikti. 20 yıldır süren bu geleneği, Finli öğretmen Mika Vanhanen tarafından kurulan sanal okul ağı ENO başlattı.

78 Belediyeler İçin Adım Adım Seragazi Salım Envanteri

Türkiye’de de belediyeler nihayet iklim değişikliği konusunda çalışmaya başladı. Birinci adım, seragazi envanterlerinin çıkarılması. Bu adımı gerçekleştiren ilk belediye de Kadıköy Belediyesi oldu. Nasıl mı? REC Türkiye Proje Uzmanı Gülçin Özsoy anlatıyor.

84 Daha Hızlı, Daha Yüksek, Daha Güçlü ve Daha Yeşil Olimpiyatlar...

2012 Londra Olimpiyatları’yla, Olimpiyat Oyunları tarihinin en çevrecisi olma yolunda giriştiği serüvende başarılı uygulamalara imza atan İngiltere, daha adaylık

94 Burada, Doğa Öğretiyor

10 yılda 36 kampusla, 23 bin öğrenciye eğitim veren devasa bir eğitim kuruluşuna dönüşen Doğa Koleji’nin Beykoz Kampusu’nu, doğa konseptli eğitim kurumu nasıl olmuştur, yerinde görmek için ziyaret ettik.

98 “Me Casa Es Tu Casa!”

Konukseverlik Ağları bazıları için “beleş otel” anlamına gelebilir ama gerçekte bunun çok ötesinde bir işlevi var. 100’den fazla eve konuk olmuş ve 60’ın üzerinde dünya vatandaşını kanepesinde ağırlamış Engin Kaban anlatıyor...

102 Serpil’in “Ekolojik” Takıntıları

Beykent ve Marmara Üniversitesi MYO Kuyumculuk ve Takı Tasarımı programlarında ders veren Serpil Altun Özer, keçe, kağıt gibi geridönüştürülmüş malzemelerden özgün tasarımlar üretiyor.

HER SAYIDA

6 Haberler Suyu Saydamlaştırma Zamanı, Buğday 10 Yaşında, Yenilenebilir Enerji Anlaşmalarında Yüzde 40 Artış....

60 Uygarca Kalbini Dinle, Dönüşüme Açık Ol

108 Trend Geri Dönüştürüldüm, Gururluyum; Bebelere Organik Battaniye...

110 Gözümüzden Kaçmayanlar Hürriyet ve Milliyet’ten iklim asparagasları, Karadeniz Sahilyolu yine çöktü, Ekolojik köprüler kuruluyor...

112 Kitap Üçüncü Sanayi Devrimi, Dünya ve Ateşin Yeniden İcadı

Mini Buzul Çağı Değil, Doğanın Hassas Dengesi

Her büyük soğuk dalgasından sonra aynı şey oluyor: Dünyanın farklı bir köşesindeki gayriciddi bir magazin gazetesi, hiçbir bilimsel temeli olmadan, Küresel Isınma'nın yalanlandığını, dünyanın mini bir buzul çağına girdiğini duyuruyor. Ve yine aynı şekilde bizim "ciddi" ulusal gazetelerimiz de bunun üzerine atlıyor. Şubat ayındaki soğuklar sırasında da aynısı oldu.

Biz de, "Mini buzul çağı değil, doğanın hassas dengesi" demeye durmadan devam ediyor ve EKOIQ okurlarından **İlknur Can**'ın çektiği Ardahan Çıldır Gölü'nün bu muhteşem kar manzarasını sizlerle paylaşıyoruz.

LASDER: "Yola Devam"

Bugüne kadar 173 bin ton "ömrünü tamamlamış lastik" toplayarak çevreye ve ülke ekonomisine büyük katkı sağlayan LASDER (Lastik Sanayicileri Derneği), 2012 hedeflerini açıkladı. LASDER Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Bayman bu hedefin 113 bin ton ömrünü tamamlamış lastik olduğunu belirtti. Derneğin beş yılda lisanslı geridönüşüm tesis sayısının 4'ten 18'e çıktığını not düşmekte yarar var.

Yeşil Ekonomi Zirvesi Geliyor

Enerji Verimliliği Derneği (ENVERDER) ve Türkiye Enerji Verimliliği Meclisi (TEVEM) öncülüğünde, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve UNIDO'nun katkılarıyla 6-9 Eylül 2012 tarihleri arasında CNR Expo'da gerçekleştirilecek All Green Expo İstanbul Yeşil Ekonomi Zirvesi ve Fuarı'nın hazırlıkları başladı. Etkinliğin mimarlarından ENVERDER ve TEVEM İcra Kurulu Başkanı Erkan Gürkan yaptığı açıklamada, "Artan dünya nüfusu dünyanın enerji ihtiyacını da artırıyor. Bu sorunu fark eden ülkeler, enerji üretiminin ve kullanımının yeni yollarını keşfetmek ve verimliliğini artırabilmek için birbirleriyle adeta yarış içerisine girmiş durumdadır. Bu yarışta önde gelen ülkeler, ilerleyen dönemlerde dünya ekonomisine yön veren ülkeler olarak karşımıza çıkacaklardır" şeklinde konuşarak enerji verimliliğinin önemini bir kez daha vurguladı.

Buğday 10 Yaşında: "Yaşasın Tohumlar"

Buğday hareketinin 22 yıldır attığı tohumlar, 10 yıldır Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği'nin projeleriyle meyve veriyor. Yaşamın sürdürülebilirliğinin atalık tohumlarımızı korumakla mümkün olabileceğini savunan Buğday Derneği, 10. Yılı, geleceğimizin teminatı evladiyelik tohumlarımızın gelecek kuşaklara aktarılmasına destek vermek isteyen herkesin katılımına açık olan "Yaşasın Tohumlar" konseptli bir geceyle 21 Şubat 2012 tarihinde **Babylon**'da kutladı. Ünlü sanatçıların katılımıyla bir hayli renklenmiş gecenin sunuculuğunu oyuncu **Alper Kul** gerçekleştirirken, yaşamın sürdürülebilirliği için Tohum Takas Ağı kampanyasına destek vermek üzere **Nejat Yavaşoğulları; Richard Hamer, Adnan Karaduman ve Kaan Büyükdوغانay**'ın taze caz projesi **Aura**; kadın ozan geleneğini sürdüren

Jehan Barbur; Moğollar'ın efsane gitaristi **Taner Öngür**'ün yepyeni rock triosu **Müselles** ve Karadeniz'in genç yeteneği **Volkan Arslan** da gecede yer aldı. Dernek, 11 Şubat günü ise **Adım Adım Oluşumu** ve kampanyaya destek olan sanatçılarla birlikte, Şişli %100 Ekolojik Pazar'da bir tanıtım toplantısı gerçekleştirdi. Toplantıda yine atalık tohumlarımızın önemi vurgulandı. Davetliler Osmanlı çileği, deli bezelye çizimlerini bulunduğu özel tohum tişörtlerini giyerek kampanyaya destek çağrısı yaptı.

Suyu Saydamlaştırma Zamanı!

Tüm dünyada karbon salımlarını azaltmayı ve sürdürülebilir su kullanımını yaygınlaştırmayı hedefleyen **CDP (Karbon Saydamlık Projesi) Kentler Programı**'nın ikinci yılında, kentlerde su kullanımına yönelik çalışmalarına da ağırlık veriyor. Bu kapsamda dünyadaki en yüksek nüfuslu 140 kenti, seragazi salımı ve iklim değişikliği stratejilerini bildirmeye davet eden CDP, sınırlı su kaynaklarının kentlerde yaratabileceği büyük risk nedeniyle, su kullanımı ve suyun yarattığı riskleri de açıklamalarını istiyor. CDP Kentler ikinci yıl programı kapsamında davetli kentlerin sayısı geçen yıl ulaşılan 58'den 140'a yükselmesi bu konuda katedilen yolun kayda değer olduğunun kanıtı. CDP Kentler ikinci yılında dünyanın en büyük kentlerine bir raporlama platformu oluşturabilmek için, iklim değişikliğini önlemek adına dünyadaki en büyük

kentlerin oluşturduğu grup olan CDP Kentler İklim Liderliği Grubu (C40) ile birlikte çalışmaya başladı. Kentlerin CDP'ye bu konuları Mart ayına kadar bildirmelerinin ardından kamuya açık yanıtlar www.cdproject.net adresinde yer alacak; sonuçların analizi ise Haziran ayında yayınlanacak.

Her türlü kirliliğe karşıyız, gürültü dahil.

Yeni Bosch Relaxx'x toz torbasız
elektrikli süpürge, hem çok güçlü
hem çok sessiz.

Yeni Bosch Relaxx'x elektrikli süpürge, geliştirilmiş üstün teknolojisi ve sesi hapseden SilenceSound System™ aksamı sayesinde çok sessizdir. 2200 watt çekim gücünde olmasına rağmen 71 dB ses seviyesinde çalışır. Yani, günün her saatinde, gece ya da gündüz, kimseyi rahatsız etmeden süpürge yapmanın özgürlüğünü yaşayın diye sesini çok kıstık ama gücünü asla. www.bosch-home.com/tr

BOSCH

Yaşam için teknoloji

Katı Atıklar Nasıl Yönetilecek?

Ulusal Katı Atık Yönetimi Kongresi geliyor, katı atıklar yönetiliyor! Katı Atık Kirlenmesi Araştırma ve Denetimi Türk Milli Komitesi'nin işbirliğiyle her yıl ülkemizin farklı bölgelerindeki üniversitelerde düzenlenen kongrelerde biraraya gelen uzmanlar durum analizi yapıyor. Etkinliğin bu sene 17-20 Ekim 2012 tarihleri arasında Akdeniz Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü tarafından düzenleneceği açıklandı. Kongre kapsamında, konuyla ilgili akademik çevreler, yasa koyucu, uygulayıcı ve denetleyiciler, atık bileşenlerini işlemek üzere teknoloji geliştiren, uygulayan ve üretim yapan kesimler buluşacak ve AB uyum sürecinde ülkemizde katı atık yönetimi konusunda konan hedefler bir kez daha tartışılacak.

İlk İmza Martı'dan

Martı GYO ve Martı Otel İşletmeleri, **BM Küresel İlkeler Sözleşmesi**'ni (UN Global Compact) Türk turizm sektöründe imzalayan ilk kurum olduğunu duyurdu. Bilindiği gibi, BM Küresel İlkeler Sözleşmesi, sürekli rekabet içindeki iş dünyasına ortak bir kalkınma kültürü oluşturmak amacıyla evrensel ilkeler öneriyor. Dünyanın en büyük gönüllü kurumsal vatandaşlık girişimi olan sözleşmeyi imzalayan şirketler, evrensel ilkeleri temel alan kurumsal uygulamaların daha istikrarlı, adaletli ve kapsamlı bir küresel pazar oluşturmaya yardımcı olduğu inancını paylaştıklarına dair taahhütte bulunuyor.

Yenilenebilir Enerji Anlaşmalarında Artış

Dünyanın birçok ülkesi ekonomik durgunluğun eşğine gelmişken 2011 yılında yapılan yenilenebilir enerji anlaşmalarında rekor bir artış yaşandı. Dünyanın saygın araştırma şirketlerinden **Pricewatercoopers (PWC)** tarafından hazırlanan **Yenilenebilir Enerji Anlaşmaları Raporu**'na göre 2010 yılında küresel bazda yaklaşık 38 milyar dolarlık bir toplama erişilmişken 2011 yılında yüzde 40'lık bir artışla 53,5 milyar dolar gibi bir rakama ulaşıldı.

Yenilenebilir enerjide yaşanan bu yeni atılım çok sayıda şirketin birleşmesini de beraberinde getirirken, Japonya'daki Fukuşima kazasından sonra ise nükleer enerji giderek bir seçenek olmaktan çıkıyor.

HES Yatırımları Geriliyor

Yenilenebilir kaynaklar dendiğinde genellikle aslan payı bugüne kadar hep HES'lerin olurdu. Öte yandan 2011 itibarıyla **güneş, rüzgâr, biyokütle ve enerji verimliliği alanlarında**, her biri milyar doları geçen anlaşmalar imzalandı. Ayrıca hidroelektrik siparişleri diğer yenilenebilir enerji siparişlerinin 7'de 1'ine kadar düştü. PWC'nin bir sene önceki raporunda güneş enerjisi ve enerji verimliliği yatırımlarında bir artış yaşanacağı

zaten öngörülüyordu. 2011 yılında bu tahminin isabetli olduğu görüldü. Yaşanan 15,3 milyar dolarlık artışın yüzde 79'unu güneş ve verimlilik yatırımları teşkil ediyor. Bu konudaki yatırımların öncülüğünü de **ABD, Çin ve Almanya** üstleniyor.

PWC, bu verileri analiz ederken söz konusu yükselişini güneş pazarında maliyetlerin düşmesine bağlıyorsa da, 2012 yılının zor geçebileceğine dair uyarısını yapmayı da ihmal etmiyor. PWC 2012 tahminini iki gerekeceye dayandırıyor: İlk olarak geçen sene ciddi bir atılım yapmış olan Çin bu sene derin bir borç sarmalına girebilir. Avrupa ve ABD'de ise maliyetteki artış üreticileri epey bir zorlayabilir. Ayrıca, **Eurozone** bölgesindeki krizin derinleşmesi de yenilenebilir müteşebbislerini korkutuyor ama iyi haber: Krizin büyük anlaşmaları engellemesine pek ihtimal verilmiyor. PWC de dahil olmak üzere yenilenebilir enerji sektörü ile ilgili iyimser haber ve öngörüler peş peşe gelmeye başladı. **Ecofys** ve **WWF** "yüzde 100 yenilenebilir enerji mümkün" diyordu. Şimdi PWC yenilenebilir sektördeki atılımların müjdesini veriyor. Bu yüzden belki de **energy mix** tartışmalarını yaparken dünyadaki gelişmelere biraz daha kulak kabartmak herkese iyi gelebilir.

Hayata Enerji...

İşığınızı açın, yemeğinizi yapın, telefonla konuşun, soğuk bir şeyler için, sıcak bir duş alın... Enerjimiz, hepsine yeter!
Ortak geleceğimizin garantisi çevreye saygılı dev yatırımlarımızla ve kaliteli hizmetlerimizle, hayatınızın kesintisiz sürmesi için buradayız. "Enerji çemberimiz", sürekli ve kaliteli enerji hedeflerimizin simgesi.
Bugün, yarın ve daima...
Enerjisa, **Hayatın yanında.**

ENERJİSA

Verbund | **SA**BANCI

Belediyeler Çevre için Yarışıyor

Marmara Belediyeler Birliği tarafından geleneksel hale getirilen ve Türkiye'nin en ciddi yerel yönetimler ödülü olarak kabul edilen Örnek Belediyecilik Projeleri Yarışması'nın kayıtları başladı. 234 üye belediyesi bulunan Marmara Belediyeler Birliği'nin, üye belediyelerine yönelik olarak beşinci kez düzenlediği yarışmaya, geçen yıl 404 proje katılmış, 39 proje ödüle kavuşmuştu. "Kurumsal Gelişim Projeleri", "Çevre ve Altyapı Projeleri", "Sosyo-ekonomik ve Kültürel Projeler", "Yapı İşleri, Mimarî Projeler ve Ulaşım Hizmetleri", "AB ve Uluslararası İlişkiler" ve "Basın Yayın Tanıtım Çalışmaları" olmak üzere altı ayrı kategoride düzenlenen yarışmanın jürisi, akademik olarak Türkiye'nin en iyi uygulamacı ve teorisyenlerinden oluşuyor. Kayıtlar 10 Nisan 2012 tarihinde sona erecek; sonuçlarsa, Haziran ayında kamuoyuyla paylaşılacak.

Online Yeşil Ürün Fuarı: yesilmarkalar.com

Alışveriş ederken nelere dikkat ediyorsunuz? Aldığımız ürünlerin rengine, ambalajına, modeline vs? Peki hiç o ürünün çevreye etkilerini göz önünde bulundurdunuz mu? Bu konuda yardımınıza koşacak yeni bir meca geliyor: **yesilmarkalar.com**. Adından da rahatlıkla anlaşılabilir gibi, sitede, ambalaj malzemelerinden elektrikli ev aletlerine, lojistik hizmetlerinden otomotiv ve yedek parçaya kadar aradığınız her ürünü bulmak mümkün olacak. Ancak buradan ürünleri satın almıyor, sadece hangi markada ne gibi ürünlerin mevcut olduğunu görüyorsunuz. Bir nevi, online ekolojik ürün fuarı yani... Yeşil ürünlerle ilgilenenlere duyurulur!

And the Oscar Goes to... Reçel Kavanozu

Sıradaki haberimiz tasarım dünyasından geliyor. Dünyanın dört bir yanından gerek tasarımcılar gerek sıradan vatandaşlar yaratıcılıkta sınır tanımıyor. İsveç'te düzenlenen **Yeşil Mobilya Ödülleri'nde (The Green Furniture Sweden Awards)** çok enteresan ve eğlenceli bir tasarım, alınının akıyla birinci oldu. Tasarımcı **Jan Lampei**'ye ödül getiren tasarım reçel kavanozlarından yapılan bir lambaydı. Yarışma jürisi, "**Kavanoz**

Lamba" isimli tasarımı "hem kullanışlı hem de çevreci bir ürün olması nedeniyle" birinci seçtiklerini söyledi. Evet, inanılır gibi değil, tasarım yarışmasında kazanan "reçel kavanozu" oldu.

Çevre Haberi Böyle mi Yazılır?

Milliyet'ten "canavar" haberciliğe devam! Daha önce yine **Milliyet**'in "Bu canavar Marmara'da yakalandı" başlıklı haberini hem facebook sayfamızda hem de dergimizde, eleştirel bir tonla yayınlamıştık. Gazete bu sefer yine deniz canlılarına "canavar" tanımını uygun görmüş, bilimsel bir haberi, "Hint Okyanusu canavarları Ege kıyılarını tehdit ediyor" başlığıyla vermiş. **Milliyet**'te özel olarak çevre haberleri hazırlayan bir arkadaş varsa- ki hiç öyle görünmüyor- buradan kendisine sesleniyoruz: Denizler ve okyanuslar esasen su canlılarının yaşam alanı. Yaratılış itibarıyla kara canlısı olan insanların yüzme alanları daralacak ya da balıkçılar rahatsız olacak diye, denizde yayılan canlılara "canavar" denmez. Çevre haberciliği de böyle yapılır!

Mutluluk Yuvamız, Geridönüştürülmüş Boncuklardan...

Alman sanatçı **Stephan Wanger** dünyanın boncuklardan yapılan en büyük mozaikini yarattı. Yüksekliği 2,4 m, genişliği 9 m olan mozaik'in alametifarikası, muhtevasında bulunan boncukların neredeyse tümünün geridönüştürülmüş olması. Çalışmanın adı da kulağa çok hoş geliyor: "**Cezayir Mabeti-Mutluluk Yuvası**". Wanger'in yapımı için 14 ay uğraştığı bu geridönüşüm harikası şu anda Cezayir'deki bir galeride sergileniyor ve 9 Mart 2012'ye kadar orada duracak. Ardından **Make It Right Vakfı** tarafından açık artırmaya çıkarılacak ve geliri 2005 Katrina Kasırgası'nda yerle bir olan komşu yerleşimlere bağışlanacak. Hem çevreye hem insanlığa katkı sağlayan bu eserin yaratıcısı Wanger, Mutluluk Yuvası'yla Guinness Rekorlar Kitabı'na girmeyi de hedefliyor.

Türkiye'de çevreye ve topluma umut taşıyan her yeni fikrin bir destekçisi var.

Coca-Cola Hayata Artı Vakfı, çevre sorunlarına toplumsal refahı gözeterek sürdürülebilir çözümler üretmek amacıyla kuruldu.

Vakıf, sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içinde gerçekleştirdiği projelerle yaygınlaştırılabilir örnek çözümler üretiyor. Projeler nehirlerin bereketli toprakları sulayabilmesini, göllerin insanlara, kuşlara, balıklara, bitkilere ev sahipliği yapabilmesini, etkin sulama yöntemlerine geçilerek daha az suyla daha çok mahsul alınabilmesini sağlamayı hedefliyor.

Coca-Cola Hayata Artı Vakfı, başta gençler olmak üzere, ülkemizin çevre sorunlarını gündeme taşıyan proje sahiplerinin fikirlerine destek oluyor, örnek çözümleri birlikte hayata geçiriyor.

COCA-COLA HAYATA ARTI VAKFI'NIN DESTEK VERDİĞİ PROJELERDEN ÜÇÜ:

"SEYFE KURAK ALANI GÖL OLUYOR" PROJESİ

Türkiye'nin en önemli göllerinden biri Seyfe Gölü her yıl biraz daha kuruyor. Bazılar Çevre Demegi gençleri, kamu ve sivil toplum kuruluşları ile Seyfe Gölü'nü yeniden hayata döndürecek adımları alıyor.

"ADIM ADIM TEMİZ GEDİZ" PROJESİ

Dünyanın en önemli havzalarından Gediz Nehri kirleniyor. Ege Demegi gençleri, bu kirlenmeyi durdurmak için "Gediz Çevre İniyatı" oluşturmak üzere harekete geçti.

"BİR DAMLA BİN VERİM HER YERDE" PROJESİ

Türkiye'de her yıl tüketilen suyun % 75'i tarımsal sulamada kullanılıyor. Mıyca Çevre Demegi gençleri, tarımda etkin sulama yöntemlerini yaygınlaştırarak ülkemizin su kaynaklarının korunmasına katkı sağlıyor.

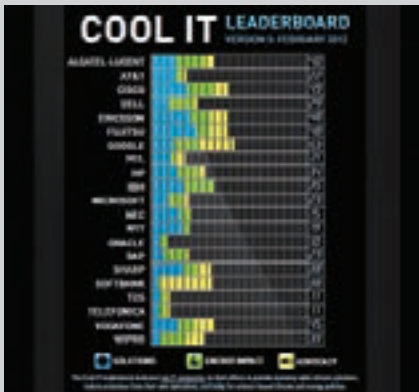
Coca-Cola

**HAYATA ARTI
VAKFI**

www.coca-colahayataartivakfi.org

Cool IT'de Birinci Google, Sonuncu Oracle

Greenpeace, bilişim teknolojileri (BT) şirketlerinin iklim performanslarına göre sıralandıkları, BT şirketlerinin küresel karbon salımlarını azaltmada yenilikçi çözümler bulmasını hedefleyen Cool IT Skorbord'un 5. versiyonunu yayınladı. 21 tane BT şirketinin, temiz enerji alanında liderlik potansiyelleri, temiz enerji çözümlerine yakınlıkları ve enerji alanındaki karar süreçlerini etkileme kapasiteleri açısından değerlendirildiği raporda arama motoru Google, iklim konularında diğer şirketleri geride bırakarak birinci sırada yer aldı. Google'ı Cisco ve Ericsson izledi. Listede Google'ı birinci sıraya yerleştiren, ABD'nin temiz enerji politikasını daha güçlü bir hale getirmek için verdiği destek oldu elbette. Fukuşima felaketi sonrasında gözlerini nükleerden yenilenebilir enerjilere çeviren Japon telekomünikasyon şirketi Softbank sıralamada gelmiş geçmiş en yüksek siyasi destek puanını alırken, Oracle yenilenebilir veya kirli enerji kullanımını bildirmediği için son sırada yer aldı. Apple ve Facebook ise bu senelik listeye dahil edilmedi.

Okulumuz Yeşil, Günlüğümüz Çevreci

Elektronik sektöründeki en çevreci şirket olmayı hedefleyen ve bu konuda emin adımlarla ilerleyen **Panasonic**, ilkokul çağındaki çocuklara çevre koruma tedbirlerini öğreten “**Okulumuz Yeşil!**” projesi kapsamında, Avrupa çapında “Çevreci Resimli Günlük” yarışması düzenlendi. 8 Şubat tarihinde UNESCO'nun Paris'teki genel merkezinde yapılan ödül töreniyle son bulan yarışmaya 37 farklı ülkeden tam 130 bin eser katıldı. İlköğretim çağındaki öğrenciler, içeriği Panasonic tarafından tasarlanan “Okulumuz Yeşil!” eğitim programı

kapsamında öğrendiklerini bir günlükte toplayarak yarışmaya başvurdu.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda büyük ödülü **Endonezya'dan Jeamyma Pazsa Natasuwarna** kazanırken, yarışmaya Türkiye'den katılan Balıkesir Zeytinli Naim Süleymanoğlu İlköğretim Okulu öğrencileri **Gözde**

Korkmaz, Yankı Rıza Ezgin, Burcu Kocaer, Begüm Kesici ve Ece Erkol da ödül kazandı. Balıkesir Zeytinli Naim Süleymanoğlu İlköğretim Okulu'nun ödülünün toplamda 5 bin Euro'yu bulduğunu belirtelim.

Çıralı'da Deniz Kaplumbağaları Yok Edilmesin!

Nesli hızla tükenmekte olan iri başlı deniz kaplumbağalarının, elde kalan son yaşam alanlarından birisi de Antalya'da bulunan **Çıralı kumsalı**. Ancak kumsalın “mesire yeri” adı altında futbol tesislerine dönüştürülmesine izin verildiği için bu önemli varlıkların ülkemizdeki nesli de tehlikeye girdi. (18 dönümlük arazi, 19 Aralık 2011 tarihli **Antalya Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu** oluruyla Ormanspor'a tahsis edildi. Orman ve Su İşleri Antalya İl Müdürlüğü bünyesindeki Ormanspor Kulübü, alanı sponsor anlaşması ile bir turizmciye ‘günubirlik mesire yeri’ olarak işletilmek üzere kiraya verdi), WWF-Türkiye ve yerel sivil toplum kuruluşları ile yörede yaşayan halka ve bilim insanlarına rağmen söz konusu kararın dikte edilmesi şeffaflık ve katılımcılıkla izah edilemeyeceği gibi bunca yıldır doğayı korumak için verilen emeklerin de heba olması

anlamına geliyor. WWF-Türkiye Genel Müdürü **Tolga Baştak**, aklın ve vicdanın kaldıramayacağı uygulamayla ilgili şunları söylüyor: “Bu şartlar altında alanın kullanıma açılması, Çıralı'yı Çıralı yapan değerlerin erozyona uğrayıp kaybolmasına yeni bir ivme kazandıracak. Bu yalnızca Çıralı için değil ülkemiz için geri dönüşü olmayan bir kayıp olacak ve nesli tehlike altında olan *Caretta caretta*'nın yokoluş süreci hızlanacak. Bu nedenle, söz konusu alanda kullanımın daha yoğunlaştırılması yerine, doğal yaşam alanlarımızın korunması ve rehabilite edilmesi yönünde alınacak kararların Antalya Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu ve Orman Bölge Müdürlüğü'nün misyonuna daha uygun olacağına inanıyor, verilen kararın iptal edilmesini talep ediyoruz.”

10 YILDA 1000 YILLIK BAŞARI

Doğa Koleji büyüdükçe Türk eğitim sistemi de büyüyor, Doğa öğrencilerinin başarıları dünyada yankılanıyor. 10 yıllık eğitim hayatına 100 yıllık başarı sığdıran Doğa Koleji, eğitime getirdiği yeniliklerle dünyaya referans oluyor, Türkiye genelinde 40 kampüsü, 5000 çalışanı ve 25 bin öğrencisi ile yeni yaşını gururla kutluyor. Türkiye genelinde 40 kampüs açtık. 8 dünya birinciliği, 14 dünya derecesi, 152 Türkiye birinciliği ve 555 Türkiye derecesi kazandık. 2'si fon almaya hak kazanan 19 Avrupa Birliği projesi gerçekleştirdik. 11 kurumla uluslararası işbirliği yaparak dünya standartlarında bir altyapı oluşturduk. 70 sosyal sorumluluk projesi ile Türkiye'nin en sorumlu okulu olduk. Apple ve Promethean işbirliği ile 1200 dijital sınıfta teknolojiyi eğitime entegre ettik. 216 kapalı spor salonu açtık, 25 millî sporcu yetiştirdik. 200 tane öğrenci şenliği düzenleyerek eğitimin eğlenceli yanını gösterdik. 37 botanik bahçe ile Türkiye'de tarım ve ekoloji derslerinin müfredata dahil edildiği ilk okul olduk. Yurtdışı eğitim danışmanlığı ve 80 yurtdışı gezisi ile dünyayı yakından tanıyan öğrenciler yetiştirdik. IB Diploma programıyla öğrencilerimize dünyanın en iyi üniversitelerine sınavsız giriş hakkı tanıdık. 185 ödül ile Türkiye'de rekorlar kırdık. Müzik stüdyoları ve sanat atölyeleri kurduk, 180 kültürel etkinlik gerçekleştirdik. Türkiye'nin ilk Uzay ve Bilim konseptli okullarını açtık. Türkiye'nin ilk üstün zekalılar okulunu açtık. Türkiye'de binicilik tesisine sahip ilk okul olduk. Türkiye'de 5 yabancı dilin birden öğretildiği tek okul olduk. Microsoft ve Macromedia destekli bilgisayar eğitiminde, Microsoft IT Akademi unvanı aldık. Brüksel'de AB Parlamento Binası'nda eğitim anlayışını dünyaya duyuran tek ilköğretim okulu olduk. Türkiye'de ilk akademik yaz okulunu hayata geçiren okul olduk. Türkiye'de Harvard MUN konferansına davet edilen okul olduk. Dünyanın en büyük gençlik forumu IDEA'nın ev sahibi olduk.

Eğitim Başarıları: 2011: SBS'de 493.283 puan ortalamasıyla Türkiye 1.'liği, YGS'de 436.144 puan ortalamasıyla Türkiye 1.'liği, 7. ve 8. Sınıf SBS'de 41 öğrenciden 500 Tam Puan, 86 tane 1 yanlış yapan öğrenci, Askeri Liseler Sınavı'nda Türkiye 1.'liği, Türkiye 2.'liği ve ilk 50'de 6 öğrenci, 478.554 Puan Ortalamasıyla Okullar Sıralaması SBS İstanbul 1.'liği, YGS ve LYS Puan Ortalamasıyla İstanbul 1.'liği, ÖZ-DE-BİR Sınavı'nda 500 Tam Puanla Altı Türkiye Şampiyonluğu 2010: SBS' de 478.554 Puan Ortalamasıyla İstanbul 1.'liği, Türkiye Genel SBS'de 100 Soruyu doğru yapan 51 öğrenci ve 99 soruyu doğru yapan 112 öğrenci, ÖZ-DE-BİR Sınavı'nda Üç Türkiye Şampiyonluğu, I-SWEEP Enerji Olimpiyatlarında Dünya 1.'liği, World Math Day'da Dünya 84.'lülüğü 2009: ÖSS'de En Başarılı Okullar Sıralamasında Türkiye 5.'liği, SBS'de İki Türkiye 1.'liği, SAT Sınavı'nda Kimya ve Fizik Testlerinde Tam Puan, Ortaöğretim Özel Okullar Sınavı'nda Türkiye 1.'liği, ÖSS'de %100 Başarı 2008: SBS'de Türkiye 1.'liği, OKS'de Türkiye 1.'liği, tam puan alan 5 öğrenci ve ilk 1000'de 40 öğrenci, ÖZ-DE-BİR Sınavı'nda Türkiye 1.'liği 2007: OKS Sınavı'nda Türkiye 2.'liği, OKS Sınavı'nda Türkiye 7.'liği, OKS Sınavı'nda Türkiye 9.'lülüğü, OKS Sınavı'nda Türkiye geneli ilk 10'da 3, ilk 100'de 8 öğrenci, Askeri Okullar Sınavı'nda Türkiye 2.'liği, Askeri Okulları Sınavı'nda Türkiye geneli ilk 100'de 7, ilk 500'de 16 öğrenci 2006: OKS Sınavı'nda Türkiye 3.'lülüğü, OKS Sınavı'ndan İstanbul ilinde ilk 100'de 10 öğrenci 2005: OKS Sınavı'nda ilk 100'de 9 öğrenci, OKS Sınavı sonucunda İstanbul Atatürk Fen Lisesi'ne 5 öğrenci, Askeri Okullar Sınavı Türkiye 6.'liği 2004: LGS sınavı İstanbul 1.'liği Spor Başarıları: 2011: Judoda Takım Halinde Türkiye 1.'liği, Judoda Ferdi 3 Sıklette Türkiye 1.'liği, İlköğretim II. Kademe Bayan Basketbolda Türkiye 1.'liği, Lise Erkek Basketbolda İstanbul 1.'liği, Lise Bayan Hentbolda Türkiye 1.'liği, Lise Bayan Voleybolda Ankara 1.'liği ve İstanbul 3.'lülüğü, ilköğretim I. Kademe Erkek Basketbolda Türkiye 1.'liği 2010: ilköğretim I. Kademe Erkek Basketbolda Türkiye 2.'liği, Lise Bayan Hentbolda Türkiye 1.'liği, Lise Bayan Voleybolda İstanbul 2.'liği, ilköğretim II. Kademe Bayan Voleybolda İstanbul 3.'lülüğü, ilköğretim II. Kademe Bayan Basketbolda Türkiye 1.'liği, Lise Bayan Basketbolda Türkiye 2.'liği, Lise Erkek Basketbolda Türkiye 2.'liği, ilköğretim I. Kademe Erkek Basketbolda Türkiye 1.'liği 2009: ilköğretim II. Kademe Erkek Basketbolda Türkiye 3.'lülüğü, Lise Bayan Voleybolda Türkiye 3.'lülüğü, Lise Erkek Basketbolda Türkiye 2.'liği, Lise Erkek Basketbolda Dünya 1.'liği, Lise Erkek Atletizmde Dünya 2.'liği, Puanlı Atletizmde Takım Halinde İstanbul 1.'liği, Lise Bayan Hentbolda Türkiye 2.'liği, Lise Bayan Voleybolda Türkiye 1.'liği, ilköğretim II. Kademe Bayan Voleybolda Türkiye 1.'liği, Lise Atletizm Ferdi Kategoride Dünya 1.'liği 2008: Lise Erkek Basketbolda Türkiye 1.'liği, Lise Bayan Basketbolda Türkiye 1.'liği, Lise Bayan Voleybolda Türkiye 1.'liği, Lise Bayan Voleybolda Dünya 3.'lülüğü, ilköğretim II. Kademe Bayan Voleybolda Türkiye 2.'liği 2007: Lise Erkek Basketbolda Türkiye 4.'lülüğü, Lise Bayan Voleybolda Türkiye 2.'liği, 800m Atletizm Dünya 2.'liği, Basketbol Genç Erkekler İstanbul 1.'liği, Hentbol Küçük Kızlar İstanbul 1.'liği, Judo Genç Erkekler Türkiye 1.'liği, Judo Genç Kızlar Türkiye 1.'liği, Judo Yıldız Erkekler İstanbul 1.'liği, Dağcılık Genç Erkekler Türkiye 1.'liği, Disk, Çift, 800m, 1500m İstanbul 1.'likleri, Genç Kızlar Voleybol Şampiyonası'nda Türkiye 2.'liği, Yıldız Erkekler Judo Türkiye 1.'liği, 800m ve 400m'de Atletizm Genç Kızlar Türkiye 1.'liği, Disk Atma'da Genç Kızlar Türkiye 2.'liği, Eskrim Yıldız Kız İstanbul 3.'liği, Senkronize Yüzme Türkiye 1.'liği, Avrupa Judo Şampiyonası'nda Avrupa 2.'liği, Türkiye Karting 1.'liği: Sanat Başarıları: "Bu Benim Ülkem" konulu resim yarışmasında Türkiye derecesi, Uluslararası National Geographic Kids Fotoğraf Yarışmasında iki kategoride birincilik, Uluslararası National Geographic Kids Fotoğraf Yarışmasında iki kategoride Birincilik, Dünya Su-Günü Yarışması 5-7 Yaş Poster Dalı Dünya 1.'liği, Ethnological Dresses and Folklore Dances Of My People Resim Yarışmasında Dünya Derecesi: Buraya sığdıramadığımız daha yüzlerce başarımız var. Başarılarımızın tamamına dogakoleji.com'dan ulaşabilirsiniz.

Krize Rağmen Rüzgâr

Avrupa Rüzgâr Enerjisi Birliği (European Wind Energy Association - EWEA) tarafından 6 Şubat 2012 tarihinde açıklanan verilere göre, 2011 yılında Avrupa Birliği'nde 9 bin 616 MW (megawatt) yeni rüzgâr enerjisi kapasitesi oluşturuldu. Böylece, kurulu rüzgâr enerjisi kapasitesi toplamda 93 bin 957 MW'ye ulaşmış oldu. 2011 yılı içerisinde rüzgâr enerjisi kapasitesini en fazla artıran Üye Devlet, 2100 MW ile, alternatif enerji yatırımlarıyla tüm dünyada öncü olan **Almanya** olurken, onu 1300 MW'yle **İngiltere**, 1050 MW ile **İspanya**, 950 MW ile **İtalya** izledi. Fransa 830 MW, İsveç 763 MW ve Romanya da 520 MW kapasiteyle listedeki yerlerini aldılar. Bu sevindirici raporun açıklanmasından hemen sonra Avrupa Parlamentosu'nda "**BM Herkes İçin Sürdürülebilir Enerji Yılı**" etkinliklerinin resmi açılışı da gerçekleştirildi. Bu çerçevede 2030 yılına kadar; modern enerji hizmetlerine küresel erişim; enerji verimliliğinin mevcudun iki katı oranında iyileştirilmesi ve yenilenebilir enerji kullanımının iki katına çıkarılması gibi hedefler Avrupa Komisyonu tarafından desteklenecek. 1,4 milyar kişinin elektriğe erişimi olmadığı, yaklaşık bir milyar kişinin güvenilir olmayan elektrik ağlarından yararlandığı ve yaklaşık 3 milyar kişinin yemek yapma ve ısınma için katı yakıtlara bağımlı olduğu dünyamızda, söz konusu hedeflere ulaşmanın önemi net bir şekilde anlaşılabilir.

Hibrid Otobüsler Güzel Olmaz mı?

Toplu taşıma, kuşkusuz karbon salımı ve trafik gibi sorunlara çözüm olması itibariyle de sürdürülebilirliğin en önemli ayaklarından biri. Çevre faaliyetleri konusunda en bilinçli ülkelerden olan **Norveç** ve **Almanya** da bu konunun farkına vararak, otobüs işletmelerinde **Allison H50EP Hibrid** teknolojisine geçmeye başladı. Allison hibrid sistemiyle donatılan otobüsler hem yolcular, hem de şehirde yaşayan halk tarafından yakıt verimliliği sağlaması, düşük salımlı ve sessiz olması nedeniyle tercih ediliyor. Yeni otobüslerin azotoksit salımı EEV (European Emission of Vehicles) standardını karşılıyor ve içeriğinde

yeni bir kapalı parçacık filtre sistemi de bulunuyor. Üstelik **Düsseldorf**'un şehir merkezinden başlayan ve aynı zamanda düşük salım bölgesinden geçerek çevresindeki şehirlere ulaşan hatlarda, paralel teknolojiye sahip olan hibrid otobüsler kendini hemen kanıtladı; dizel tüketimi ve salımlar azaltıldı. Tüm dünyada Allison H40EP ve H50EP İki Mod Paralel Hibrid Sistemine sahip 4 bin 600'ün üzerinde otobüsün 197 bin ton karbondioksiti ortadan kaldırdığı kanıtlanmış durumda. Otobüslerin, toplu taşımanın en önemli unsurlarından olduğu Türkiye'de de hibrid sistemlere geçilse güzel olmaz mı?

Schneider'e LEED Gold Sertifikası

"Yeşil Bina"nın gerek kavram gerek uygulama olarak ülkemizde giderek yaygınlaşması son derece sevindirici. Çevre dostu yeşil binaların sayısı ülkemiz sınırları içinde de giderek artıyor. Son olarak, enerji yönetiminde uzman olan Schneider Electric, "Çayırova Transformatör Fabrikası"yla, Amerikan Yeşil Binalar Konseyi (USGBC) tarafından verilen "Enerji ve Çevresel Tasarımda Liderlik (LEED) Gold Yeşil Bina Sertifikası"nı almaya hak kazandı. Tesis, ISO 9001, ISO 14001 ve ISO 18001 sertifikalarından sonra sektörde bir kez daha lider olduğunu kanıtladı.

Elginkan

DOĞAL BİR YAŞAM ve MUTLULUK KAYNAĞI

E.C.A. olarak doğaya saygılı, kaliteli, şık ve kalıcı ürünler üretiyoruz. Ürün tasarımına ve AR-GE'ye ayırdığımız zaman ve kaynakları her daim daha iyi bir geleceğe atılmış adımlar olarak gördük. Bugün, giderek daha tasarruflu ve kaliteli hale gelen ürün yelpazemize bakarak, insan yaşamlarına kalıcı değerler katabilmenin gurur ve sevincini yaşıyoruz.

E.C.A.®

SEREL®

www.eca.com.tr

VİLLARCA BERBER

Kapı Gibi Ev Maşallah!

Malumaliniz, eşyaların geridönüşürülmesiyle elde edilen objelerden sıklıkla bahsediyoruz. Ancak Koreli enstalasyon sanatçısı **Choi Jeong-Hwa**'nın yarattığı bu bina, daha doğrusu eser dünyada eşi benzeri olmayan cinsten. Sanatçı bu eserini inşa ederken tam 1000 adet kapı kullanmış ve ortaya göz alıcı renklerde, harikulade bir mimari tasarım çıkmış. Choi'nin eseriyle ilgili açıklaması da en az binanın kendisi kadar ilginç: "Hiçbir zaman resim çizemedim, ressam olmam mümkün değildi. Ama yürümeyi çok severdim. Ben de yürüdüm, caddelerde, dar sokak aralarında. Bu yürüyüşlerde çöp yığınları ve yapı blokları gördüm. Sonra normal insanların sanatçılardan ve profesyonellerden daha yaratıcı olabileceğini fark ettim. Bir sanatçı gibi değil, sanatçı gibi düşünen normal bir insan olmaya karar verdim ve ortaya bu eser çıktı." Bu binaya önce yarı hayranlık, yarı şaşkınlık içinde bakmıştık. Ama Choi'nin açıklamasını gördükten sonra taşlar yerine oturdu. Böyle ilginç bir açıklamanın sahibinden dışı sivalı bir apartman yapmasını bekleyemedik elbette.

Denizhiyari Kahraman Olabilir!

"**Hıyar**" dendiğinde aklınıza ne geliyor? Salataya ve cacığa doğranan güzel kokulu bir bitkiyse, bu algıyı biraz genişletmenizi rica edelim. Yeryüzünde denizhiyari denen bir canlı var, unuttunuz

mu? Hatta şimdiki haberimiz kendisiyle ilgili. Sydney Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmaya göre tropikal denizlerde ikamet eden denizhiyarları, büyük mercan kayalıklarını okyanustaki asitleşmenin tahribinden kurtaracak bir "kahraman". Şöyle ki, denizhiyarları

genellikle okyanusun dibindeki plankton ve organik debrislerle beslendiği için tabandan belli miktarda kum kalkmasına neden oluyor. Bu süreç, oksijen asitlenmesine bağlı pH'ı dengeleyerek

mercan kayalıklarının yaşaması için gerekli ortamı sağlıyor. Araştırma ekibinden **Prof. Maria Byrne** konuyu, "denizhiyarları tabandan kalkan kumu yiyor ve sindirim süreci sonrasında dışkı olarak bunu dışarı attıklarında sudaki pH artıyor" şeklinde özetliyor.

Bu Sefer Çiftçi Değil, Monsanto Suçlu

Reuters'ta yer alan bir habere göre, bir Fransız mahkemesi dünyanın en büyük tohum ve biyoteknoloji şirketi

Monsanto'yu, bir Fransız çiftçisinin kimyasalla zehirlenmesine sebebiyet verdiği gerekçesiyle suçlu buldu. Konuyu kısaca özetleyelim: **Paul Francois** isimli bir çiftçi 2004'te Monsanto'nun otkıranını kullanmaya başladıktan sonra hafıza kaybı, baş ağrısı ve konuşma güçlüğü gibi nörolojik sorunlar yaşamaya başladığını iddia edip, ürünle ilgili yeterince uyarıda bulunmayan şirkete dava açmıştı. Bundan önce zehirli kimyasallara karşı çiftçilerin açtığı davaların neredeyse tümünün "kanıt yetersizliği" nedeniyle çiftçi aleyhine sonuçlandığı düşünülürse, Fransız mahkemesinin verdiği bu karar, bunda sonraki davalara emsal olacak gibi görünüyor.

İETT ve Kale, Çevre için El Ele

Kale Porselen ve İETT, çok önemli bir amaç için biraraya geliyor. İki kuruluş el ele vererek, İETT envanterindeki otobüslerin egzoz gazı emisyonlarını düşürmek için yeni bir projeyi hayata geçirme konusunda anlaştilar. Kale Porselen bünyesindeki "Emisyon Kontrol Sistemleri" bölümü tarafından yürütülen projeye, tamamen yerli imkânlarla üretilen İETT otobüs envanterinin ihtiyacına yönelik egzoz arıtma sistemi geliştirilmesi ve üretilmesi hedefleniyor. Bu projenin insanlık için "müjde" değeri taşıyan tarafı ise şu: Sistemin tüm filoya uygulanmasıyla, bir yıl içinde toplam karbonmonoksit salımı 208,14 tondan 2,37 tona düşürülüp, toplam emisyon değeri yüzde 83 oranında azaltılacak.

Çevreci Intermodal çözümümüz ile Avrupa-Türkiye seferlerimizde her ay;

1 milyon 850 bin litre daha az yakıt ve 3.420.000 kg CO₂ tasarrufu ile;
518 futbol sahası büyüklüğünde bir ormanı kurtarıyor,

5 milyon 380 bin km daha az yol ile dünyanın çevresini 135 kez
dolaşmaya eşdeğer kilometre tasarrufu sağlıyor
ve daha iyi bir dünya için çalışmaya devam ediyoruz.

daha iyi bir dünya için lojistik

www.ekol.com

NY Moda Haftası'na "Yeşil Şov" Damgası

Sürdürülebilirlik, moda dünyasının kanına da tüm varlığıyla sirayet etmiş durumda. Bakınız, dünyanın en mühim moda organizasyonlarından biri olan **New York Moda Haftası**'nda mankenler yeşil ve sürdürülebilir tasarımlarla podyumda arz-ı endam etti. Moda Haftası'na deyim yerindeyse damgasını vuran ve sürdürülebilir modanın ne kadar çığgın boyutlara vardığını kanıtlayan "**Yeşil Şovlar**"da (the Green Shows) organik/doğal kumaşlardan yapılan tekstil ürünleri, geridönüştürülmüş tasarımlar, vegan materyaller, yerel üretim konseptli tasarımlar ve elbette el örgüsü tasarımlar görücüye çıkarıldı. Bizce bu, modada sürdürülebilirliği geliştirmenin yanı sıra "lüks kavramının doğallığa yaklaştığını" göstermesi bakımından da son derece önemli bir etkinlik olmuş.

Güneş Parlayacak, Yatırımcı Kazanacak

Türkiye, coğrafi yapısı gereği dünyanın en çok güneş alan ülkelerinden biri. Ancak bu zamana kadar, bu doğal avantaj çok doğru şekilde kullanılıp, ekonomik ve çevresel bir kazançla dönüştürülemedi. Ancak bir süredir bu konuda oldukça olumlu gelişmeler kaydediliyor. Özellikle son yıllarda, çevreci belediye başkanlarının plan ve projeleri arasında yenilenebilir enerji uygulamalarına yer vermeye başlaması bu konudaki en sevindirici gelişmelerden biri.

Güneş enerjisi konusu ülkemizdeki en istikrarlı etkinliklerden biri ise 2008'den itibaren her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen **Solarex İstanbul**. Türkiye'de uluslararası anlamda hem konferans hem de fuar etkinliklerinin bir arada gerçekleştirildiği tek platform olma özelliğine sahip fuar bu sene **12-14 Nisan 2012** tarihlerinde, İstanbul Fuar Merkezi'nin 9 ve 10'uncu salonlarında gerçekleşecek.

Ulaşım Sorununa "Genç" Çözüm

İstanbul'daki anadolu liselerini yepyeni bir yarışma bekliyor. Bundan evvel "Sokakta İlk Adımlar"la 10 yılda 1 milyon 200 bin ilköğretim öğrencisine yol güvenliği eğitimi veren **Renault**'nun katkılarıyla gerçekleşecek olan "**Sizin Fikriniz Sizin Projeniz**" yarışmasıyla gençler, "sürdürülebilir bir çevre için yol güvenliği ve ulaşım sorunlarını iyileştirmek üzere" proje yapıp

uygulamaya davet ediliyor. Yarışmada öğrenciler kendi projelerini istedikleri yöntemle geliştirip, uygulayabilecek. Ödüller de son derece teşvik edici: İlk üçe giren sınıfların öğretmenlerine birer iPad, öğrencilerine ise çeşitli hediyeler verilecek. Birinci gelen sınıfın öğrenci grubu ise Haziran 2012'de Fransa'da düzenlenecek uluslararası yarışmada Türkiye'yi temsil edecek.

Ekolojik Enerji

**8 Mart
Dünya Kadınlar
Gününüzü
kutluyoruz.**

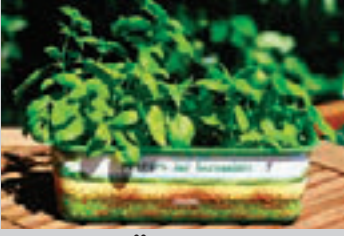
Ekolojik Enerji A.Ş.

Hasdal Yolu 6.km 34075 Kemerburgaz Eyüp İstanbul / Türkiye
T: +90 212 360 29 81 F: +90 212 360 13 25

Çorlu İrtibat Ofisi

Kazımiye Mah. Dumlupınar Cad. Kılıçoğlu Rezidans No:35 Kat:3 D:37 Çorlu - Tekirdağ / Türkiye
T: + 90 (282) 673 11 82 F: + 90 (282) 673 11 83

www.ekolojikenerji.com.tr - ekolojik@ekolojikenerji.com.tr

Pencere Önü Bostanları

Artık birçok kişi, evlerinde, iş yerlerinde, kısıacası yaşam alanlarının her noktasında organik ürünler tercih ediyor. Özellikle apartman hayatı, insanlara toprakla uğraşma şansı vermiyor. Bu bilinçle yola çıkan, hobi bahçeciliği konusunda öncü firma **Botanika**, geliştirdiği "Pencere Önü Bostanları" ile herkese evinde kendi sebzesini yetiştirme imkânı sunuyor. Tüketicilere, maydanoz, roka, tere, semizotu, fesleğen, yaprak kereviz, buğday çimi, dereotu gibi taze sebze seçenekleri sunan "Pencere Önü Bostanları" ayrıca evlerinde kedi besleyenler için kediotu seçeneğine de sahip.

Doğa Filmleri Ödülü'nü Kim Kazanacak?

Dağ Kültürü Derneği'nin National Geographic desteğiyle düzenlediği 2. Doğa Filmleri Yarışması'nda finale kalanlar nihayet belli oldu. Yarışmada "Ulusal" kategorisinde dokuz, "Üniversiteliler" kategorisinde ise üç film finale kaldı. "Ulusal" kategorisinde finale kalan filmler ve yönetmenleri şöyle: **Düşlere Uzanan Patikalar** - Hande Odabaşoğlu; **İşte Böyle** - Osman Şişman; **Yer Bize Çimen Verdi** - Ulaş Temur; **Kız Çocuğu** - Hakan Berber; **Palandöken'de İki Parça Tahta** - Aygün Filiz; **Bisiklet** - Serhat Karaaslan; **Kalan Kuşların Şarkısı** - Erdem Şimşek; **Save The World** - Boral Kambay ve **Büyük Anadolu Yürüyüşü** - Hakan Tosun. Ödüller, 7 Mart'ta Fransız Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilecek olan festival açılış gecesinde kamuoyuna duyurulacak.

Tüm Partiler, Türler Arası Dayanışma'ya Destek Veriyor

Hayvan Hakları Federasyonu (HAYTAP), yaklaşık bir yıldır "Var Olmak Haktır" projesi kapsamında hayvanlara yönelik şiddetin, Kabahatler Kanunu'ndan çıkarılıp Ceza Kanunu kapsamına alınması için uğraşiyor. Son olarak HAYTAP yetkilileri, kampanyanın vitrin yüzü **Yonca Evcimik** ile beraber **AKP, CHP, MHP, BDP milletvekilleri** ve **Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu** ile bir araya geldiler; ardından da **Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar**'ı ziyaret ettiler ve yasa değişikliğinin hızlanacağı konusunda söz aldılar. Aynı zamanda sivil toplum kuruluşları ile birlikte tüm Türkiye

genelinde çalışmalarına hız verileceği bildirildi.

"Var Olmak Haktır" kampanyasına ayrıca İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş ve Avrupa Birliği Bakanı, Başmüzakereci Egemen Bağış da aktif destek veriyor. "Var Olmak Haktır" ve "Türler Arası Dayanışma" kampanyaları kapsamında, İstanbul'da 25 ilçe dolaşarak Belediye Başkanları ile bire bir görüşüldü, hayvan barınakları ziyaret edildi. İlköğretim çağındaki çocuklara hayvan sevgisini aşılamak için yaklaşık 12 bin çocuğa ulaşılarak farkındalık çalışması yapıldı.

"Her Şey Dolmabahçe'de Başladı"

Çevre konularını yakından takip edenler, Orman ve Su İşleri Bakanı **Veysel Eroğlu**'nun açıklamasından da haberdardır. Eroğlu, "Hayvanlara eziyet edenlerin cezalandırılması konusunda Sayın Başbakan talimat verdi. Bu konuda mevcut mevzuat ve kanuni düzenlemeler yeniden gözden geçirilecek. Gerekirse bir takım cezai müeyyideler daha da ağırlaştırılacak" demişti. Bu demecin ardından hayvan hakları konusundaki hassasiyetiyle nam salan **Yonca Evcimik'ten** de bir karşı açıklama geldi: "Her şey bundan tam bir yıl önce Şubat

ayında Başbakanımızı Dolmabahçe'de ziyaret etmemizle başladı. Biz hayvan hakları savunucuları hayvanlara yönelik şiddetin Kabahatler Kanunu'ndan çıkarılıp TCK kapsamına alınmasını istiyoruz. Sağolsun Başbakanımız bizi kırmadı ve gerekli talimatları vererek sürecin hızlanmasına önyak oldu. Çok mutluyum." İdare ve hayvanseverler arasında sık sık yaşanan gerginlikler yerine, karşılıklı iyi niyet ve empatinin gerekli olduğunu her zamanki gibi vurguluyor ve bu anlaşmanın tüm kesimlere örnek olmasını diliyoruz.

50

“Soyaklıyız duyarlıyız.”

Yönetim kurulumuzdan mimarlarımıza, planlamacılarımızdan mühendislerimize, teknik ekiplerimizden idari ekiplerimize bütün şirketlerimizdeki bütün Soyaklılar, 50. yılımızda da ‘insana duyarlı olmak, dünyanın geleceğine duyarlı olmaktır’ ilkesine tam bağlı olarak çalışırız.

Su tasarrufu konusunda örnek bir çalışma olan “Geleceğe Bir Damla Sakla” projemizle, gençleri çevreye duyarlı olmaya ve spora yönlendiren, “Bugün Aslında Yarındır” projemizle, holding binamızın yeşil dönüşümüyle, karbon ayak izi ölçümü konusundaki çalışmalarımızla gurur duyarız.

Soyaklıyız duyarlıyız.
Ne mutlu bize.

Teoride ve Pratikte Taner Aksel

Barış DOĞRU

Özgür GÜVENÇ

Bazı insanlar kafalarında teori olarak yer eden fikirleri ustalıklı pratiğe dökme yetisine sahiptir. *Kritik Eşik* kitabıyla işin teorisini ortaya koyan; ardından atık yağla çalışan bir araba ve yenilenebilir enerjiyle ısıtıp soğuttuğu bir evle teorisini hayata geçiren Taner Aksel de bu şanslı azınlıktan biri...

Bu hayatta en çok kıskandığım insanlar, kafasına koyduğu işleri gerçekleştiren insanlardır. Bazı insanlar gerçekten böyledir: Kafalarına koyarlar ve yaparlar. İkinci en çok özendiğim insanlarsa teorileri ile pratiklerini buluşturmayı beceren insanlardır. Ortak bir tanıdığımız vasıtasıyla tanışma şansına eriştiğim Taner Aksel, benim bu iki dileğimi de gerçekleştiren biri.

Taner Bey'in asıl uzmanlık alanı "**Yapıların Deprem Davranışı**". İTÜ İnşaat Fakültesi'nden mezun olduktan sonra ABD'de Cincinnati Üniversitesi'nde bu konuda yüksek lisans çalışması yapmış. 1994 yılında ülkeye döndükten sonra bu alanda faaliyet gösteren bir firma kurmuş. Yapıların deprem davranışı ile 2008'deki küresel krize yol açan insan davranışı arasında ilginç benzerlikler görmesi bu konuda araştırmalarını derinleştirmesine neden olmuş. Bu iki kritik davranış modelinin, küresel iklim değişikliğiyle ilişkilendirilebileceğini fark etmiş ve bahsettiğim "teorik" çabanın meyvesi bir kitap olarak ortaya çıkmış. **Cinius Yayınları**'ndan 2011 Mayıs'ında yayınlanan *Kritik Eşik, İklim Değişikliğinde ve İnsanlık Medeniyetinde Dönülmez Noktaya Doğru* isimli kitap, gerçekten çok ilginç bağlantılar ortaya koyuyor.

Ama iklim değişikliği ve medeniyetimizin açmazları üzerine ortaya koyduğu bu te-

orik çalışmadan önce, Taner Bey'in ciddi bir "pratiği" de mevcut. İstanbul kuzeyindeki Akbaba köyündeki evinin kapısından girerken bunun farkına varmaya başlıyorsunuz. Sizi bilmiyorum ama ben ısı pompasıyla ısınan bir evde ilk defa bulunuyorum. Binanın çatısında güneş panelleri kurulu. İşin ilgi çekici tarafı bütün bu tertibatların Serdar Bey tarafından bizzat yapılmış olması.

Aslında tüm ev kapalı devre çalışabilecek şekilde düzenlenmiş. Bahçedeki, yine Taner Bey'in kendi imalatı seradaki tavukların gübresi ve ısı, döngünün bir parçası olarak işliyor. Evdeki tüm gri su artırılarak bahçede kullanılıyor. Bahçedeki, içinde çok sayıda kültür balığının dolandığı küçük küçük doğal gölet de bu sistemin parçası. Balıklar, bahçede yetişen bitkilerle besleniyor. Gübreleri ise aynı döngünün içinde bitkilerin doğal besini. Zaten tüm bitkiler bu

sistemin önemli bir parçası olarak özenle seçilmiş. Çok su isteyenler, göletin yanında ve açık hava arkalarının kenarında gönlünce büyüyor. Toprağın kurumamasını ve kurak yaz günlerine dayanmasına sağlayacak doğal malç da yine bahçedeki ağaçların ve bitkilerin atıklarından elde ediliyor. "Permakültür" dediğinizi duyar gibi oluyorum. Kendi kendine yeterli, sürdürülebilir insan yerleşimlerinin tasarımını hedef alan Permakültür'ün sözünü etmemiz bile Taner Aksel'in gözlerinin parlamasına yetiyor. "Daha önce hem

Permakültür'ün babası sayılan Bill Mollison'un İstanbul'daki 2010 seminerlerine katılması Taner Aksel için gerçek bir dönüm noktası olmuş. Aksel, herşeyi yeniden tasarlamaya başlamış.

bu evin bahçesinde, hem de Uludağ eteklerindeki bağlık arazimde kendi başıma yapmaya çalıştığım doğal tarım denemelerimdeki tüm sorunların, Permakültür'le yanıtlanabileceğini fark etmem her şeyi değiştirdi" diyor Taner Bey. 1999'dan beri bu konuda uğraş veren Aksel'in biraz da tesadüflerin yardımıyla, Permakültür'ün babası sayılan **Bill Mollison**'un İstanbul'daki 2010 seminerlerine katılması ve "Permakültür Tasarım Sertifikası'nı alması gerçek bir dönüm noktası olmuş. Özellikle Uludağ'daki bağların kuruması nedeniyle yaşadığı hayalkırıklığını giderecek tüm bilgiye, Permakültür aracılığıyla ulaştığını anlatan Aksel, her şeyi bütünsel olarak tasarlamadığı takdirde sürdürülebilir projelerin kurulmasının mümkün olmadığını kavriyor. Ve her şeyi il baştan tasarlamaya başlıyor. Bunun da meyvelerini yavaş yavaş

HiPP

Yaşamdaki en değerli varlık için.

İnek sütü alerjisinde doğru beslenme...

ORGANİK PİRİNÇLİ

ORGANİK YULAFLI

ORGANİK PİRİNÇLİ / ORGANİK YULAFLI

4. aydan itibaren

- Organik Hammaddeden üretilmiştir
- **Süt proteini içermezler**
- Tam Tahıl unu içerirler
- Beyaz şeker içermezler
- B₁ vitamini ilaveli

Arabanın atık yağ dönüşümünden bahçenin tasarımına, ısı pompasından solucan gübre üretim düzeneğine kadar her şey Aksel'in tasarımı.

almaya başladığı açık. Bütün bu bilgileri kendine saklamak gibi de bir niyeti yok. Çalışmaları olgunlaştıkça, çıktıkları, tecrübe ve birikimlerini internet üzerinde yayın yapan **Sürdürülebilir Yaşam Portalı**'nda (www.suyapo.com) herkesle paylaşıyor.

Taner Bey'le bahçede dolaşıp çeşitli işlevlere sahip bitkilere bakıyoruz. Bazı bitkilerin hiç tanımadığım türlerini tadıyorum. Mesela bir tür yeşil domates yiyorum ki, tadı gerçekten benzersiz. “Yanlış mevsimde geldiniz” diyor Aksel, “Yoksa çok daha değişik bitkiler görebilirdiniz”. Evin tam girişindeki ağaç kütüklerinin sırrı da böylece çözülüyor. Kütüklerde açılmış yarıklardan, mevsimi gelince özel olarak aşılınmış doğal mantarların fişkırdığını öğrenince bir kere daha şaşırıyoruz.

Ama asıl büyük şaşkınlığı Taner Bey'in arabasını görünce yaşıyoruz. İkinci evi saydığı ve Permakültür çalışmalarının ana merkezi haline gelen **Uludağ**'daki araziye gidiş

gelişlerde ve malzemelerin taşınmasında kullandığı panelvan tipi araç, atık yağlarla çalışıyor. Dönüşümünü nasıl yaptınız diye sorunca, “Kendim yaptım” diyor Aksel, “internette dönüşüm manüellerini buldum ve uyguladım. Artık sadece bir düğmeye basarak atık yağla çalışma moduna geçebiliyor araba. Ama asıl zorluk trafik muayenesinde ve yakıt bulmada yaşanıyor”. Evet insanların, acımasızca lavabolara döküp milyonlarca litre deniz suyunu kirlettikleri kızartma yağlarını bulmakta zorlanıyormuş Taner Bey. “Arkadaşımın bir lokantası var. Büyük bidonlarda topluyorlar atık yağları. Bidonlar dolunca da haber veriyorlar, gidip alıyoruz ama aslında bildiğiniz gibi mevzuat buna müsait değil. Herhangi bir yerden atık yağ almanız aslında yasak”. Peki, bir işlemde geçmesi gerekmiyor mu bu yağın? “Hayır, sadece büyük bir varilde süzülüyor. Ondan sonra kullanıma hazır oluyor”. Her şey bu kadar basit mi gerçekten?

Dönüş yolunda fotoğrafçı arkadaşımız Özgür'le, İstanbul'un kuzeyini saran sessiz ve dingin ormanların arasından şehre geri dönerken ve arabamızdan karbondioksitleri atmosfere savururken, düşünüyordum da; gerçekten de bu hayatta en mutlu insanlar, düşündüklerini hayatlarında uygulayabilen insanlar. Tabii ne düşündüğünüz de önemli. Daha çok para kazanmayı, birilerine hava atmaktan başka ne işe yarayabileceğini bilmediğim bir cip almayı da düşünebilirsiniz; Taner Bey gibi, kişisel etkinizi ve karbon ayakizinizi düşürecek çözümleri de. Taner Aksel teoride doğru şeyler düşünüyor ve işin güzeli hayatında bunları uygulayabiliyor. Bazıları “Ne var bunda, kaynağı var, yapabiliyor” diyebilir ama ne büyük kaynakları olup da, bunları dünyanın ciğerini sökmek için kullanan milyonlarca insanı düşününce, Aksel'in yaptığına değeri daha iyi anlaşılıyor. Taner Bey, acaba beni yanına parttime çirak olarak alır mı? ○

SU Hak mı, Yeni Karbon mu, Yoksa Ortak Mal mı?

Dünyadaki temiz su kaynaklarına ulaşmak her geçen gün zorlaşırken suyun bizim için ne ifade ettiği giderek daha fazla önem kazanıyor. Su yeni karbon mudur, temel bir insan hakkı mıdır, yoksa ortak mal mıdır? Bu sorulara verilecek yanıt, tüm canlıların geleceğini de belirleyecek gibi...

 Balkan TALU

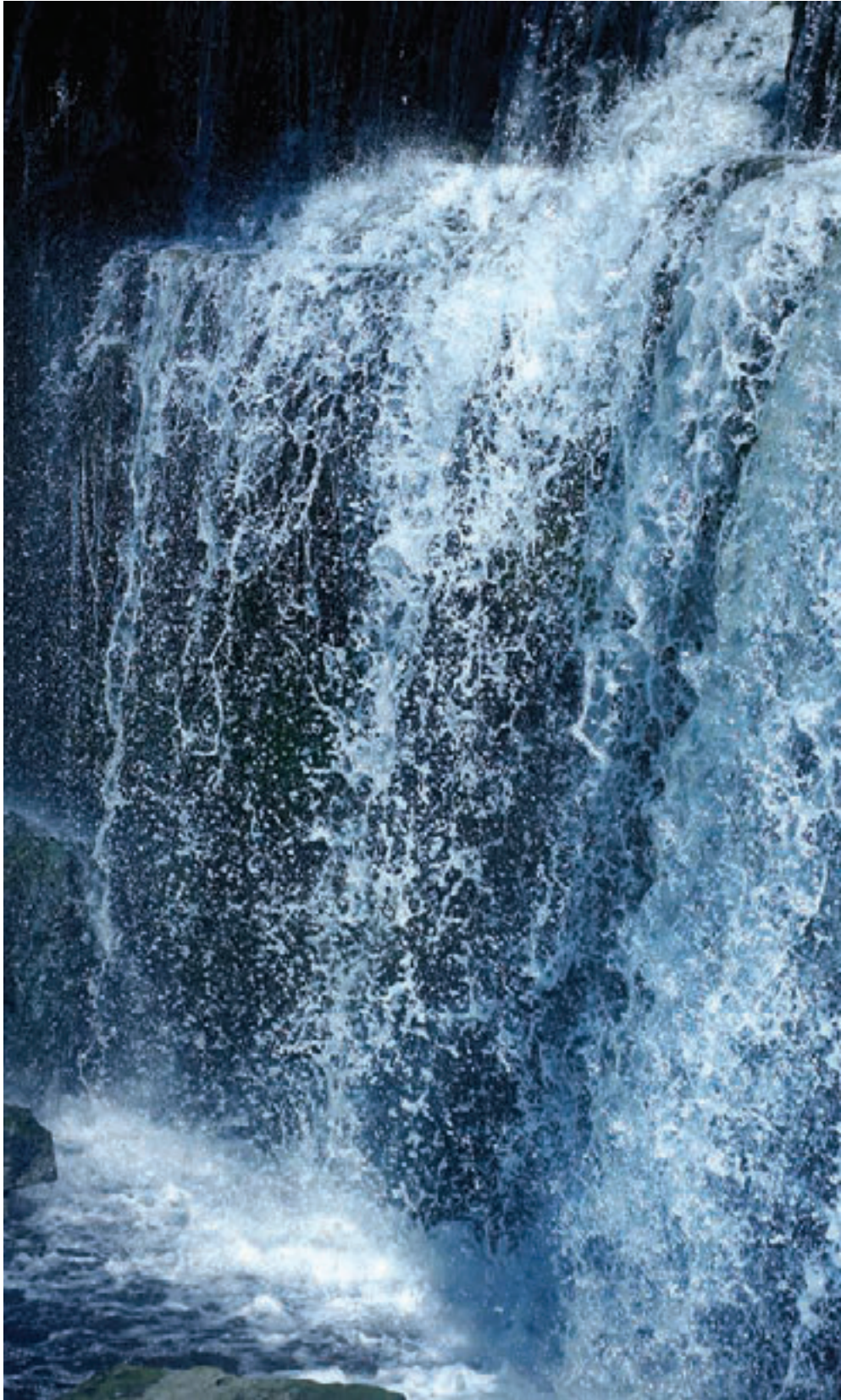
Peynir, ekmeğ değil ama acı su bedava, demişti Orhan Veli zamanında. Muhtemelen o zamanlar suyu şişeleyip satmak kimsenin aklından geçmiyordu. Su bu dünyanın vatandaşlarına bahşedilmiş bir şeydi. Çok yakın zamana kadar böyle sorunlar yaşayacağımız kimsenin aklına gelmemişti. Öyle ya dünyamızın üçte ikisi suyu değil mi? Gelin görün ki istatistikler epey korkutucu. Günümüzde yaklaşık 1 milyar insanın temiz suya erişimi yok. 2,6 milyar insan temel kanalizasyon sistemlerinden mahrum yaşıyor. Her yıl beş yaşın altındaki 1,4 milyon çocuk bu sorunlar yüzünden yakalandıkları hastalıklar sebebiyle ölüyorlar.

Ekonomik alanda alışılmış iş yapış şekliyle devam edildiği takdirde su talebi yirmi yıl içinde mevcut rezervlerin yüzde 40 üstüne çıkacağı tahmin ediliyor. **Kamboçya, Endonezya, Filipinler ve Vietnam** gibi ülkelerde alt yapıya yönelik yatırım yapılmadığı için kirli suya bağlı hastalıklar nedeniyle yaşanan ölüm oranlarının oldukça yüksek olduğu biliniyor. Bu yatırımları yapmamış olmanın getirdiği ekonomik maliyet ise 9 milyar doları bulmuş durumda.

Su Yeni Karbon mudur?

Tüm bu nedenlerle sürdürülebilirlikle ilgili çalışan şirketler artık karbon ayakzının yanı sıra su ayakzlerini de dikkate almaya başladılar. Bu alandaki alarm zillerinin giderek daha yüksek bir tonda çalması nedeniyle, konunun üzerine eğilmeye karar veren **Karbon Şeffaflık Projesi (CDP)**, kurumlar için **Su Şeffaflığı** üzerine de bir soru formu hazırladı ve çalışmalara hız verdi. Ve sonuçta, 2010 yılında 302 büyük şirketin katılımıyla çok kapsamlı bir Su Şeffaflık Raporu yayınlandı.

2010 Su Şeffaflık Raporu'na baktığımızda gerçekten çarpıcı bilgi ve gelişmelerle karşı karşıya kalıyoruz: Şirketlerin yüzde 50'si yakın dönemde (1-5 yıllık zaman dilimi içinde) risk altına gireceğini öngörüyor. Yüzde 39'u ise

şimdiden kıtlık, sel felaketi ve su kalitesinde düşüş gibi problemler yaşamaya başladıklarını söylüyor. Firmaların yüzde 67'si üst yönetimlerine su konulu raporlamalara başlamış bile. Kuruluşların yüzde 89'u kurum içinde suya bağlı strateji ve politikalar oluşturmaya başlamış; yüzde 60'ı ise su bazlı performans hedeflerini çöktan belirlemiş durumda.

Su ve Karbon: Benzerlikler ve Farklar

Bütün bu bilgilerin ışığında, yeşil ekonominin pirllerinden sayılan Andrew Winston son yazılarında birinde haklı olarak şu soruyu dillendirdi: "Su Yeni Karbon mudur?" Winston'un sorusu gerçekten kışkırtıcı; su önümüzdeki dönemde belki karbon kadar stratejik bir değişken ve risk unsuru olacak ama yine de ikisini aynı kefeye koymak neredeyse imkânsız. İlk olarak bir ton

karbon salımıyla yaratılan etki her yerde aynı; ancak su kaynaklarının tüketimi farklı bölgelerde farklı sorunlara sebebiyet veriyor. Uzmanlar ne kadar küresel su politikaları belirlemeye çalışırlarsa çalışsınlar, alınan tedbirler eninde sonunda yerel bazda oluyor. Ayrıca, suyla ilgili bir fiyatlandırma politikası hayata geçirilecekse suyu geridönüştürülebilir bir kaynak olarak kullanmak gerekiyor. Tabii bu arada suyla ilgili bir fiyatlandırmaya girişmek de hem zor; hem de pek doğru olmayabilir. Aslında karbon ile su arasındaki temel fark birinin pozitif, diğerinin ise negatif bir kaynak olması olabilir. Daha açık bir ifadeyle, karbon üretiminin negatif, arzu edilmeyen bir çıktısı. Dolayısıyla temel hedef, durmaksızın kısıtlanması yönünde. Su ise, pozitif bir doğal kaynak. Üretimdeki rolü de, bir çıktı değil, hemen tüm sektörler için temel bir girdi. Tüm

Su Yıllarca O Kadar Kötü Yönetildi ki!

Havzaların kuruması ve kıtlığın ortaya çıkmasıyla bölgesel sorun ve gerilimler de ortaya çıkmaya başlıyor. Zira dünya üzerinde 260'tan fazla nehir havzası birden fazla ülke tarafından paylaşılıyor. "Sınır aşan sular" olarak kabul edilen bu nehirlerden **Parana La Plata, Ürdün ve Tuna Nehirleri** üzerinde şimdiden yaşanmaya başlayan anlaşmazlıklar durumu çok güzel özetliyor. Kriz büyüdükçe herkes mevcut kaynaklar üzerinde daha da fazla hak iddia ediyor. Krizin aslında ne olduğunu ise **Dünya Su Vizyonu Raporu** gayet net özetliyor: "Bugün bir su krizi olduğu doğrudur ama sorun mevcut kaynakların yetersiz olması değildir. Yıllarca su o kadar kötü yönetilmiştir ki çıkan krizlerle milyarlarca insan mağdur olmuştur." Andrew Winston'un da hatırlattığı üzere su kaynaklarıyla ilgili yaşanan sorunlara ilk etapta yerel çözümler üretiliyor ve doğru uygulanmış yerel projeler dramatik farklar yaratabiliyor. 2008 yılında Batı Afrika'da bulunan **Nijer Havzası'nın İslahı** için geliştirilmiş olan odak proje, Nijer havzasında

yaşayan yaklaşık 94 milyon insan için ciddi bir kurtarıcı oldu. Bu havzada bulunan Burkina Faso'da insanların yüzde 70,3'ü, Gine'de yüzde 70,1'i, Nijer'de yüzde 65,9'u yoksulluk sınırının altında yaşıyor. İslah projesinden önce bu ülkelerde doğan her 1000 çocuğun 250'si bir yaşını göremeden hayata veda ediyordu. Bu dramatik durumun en büyük sebebiyse, havzada yaşayan insanların sadece yüzde 37'sinin sıhhi kanalizasyon sistemlerine sahip olmasıydı. İslah projesi sayesinde kirliliği su kullanan insanların oranında yüzde 10'luk bir düşüş meydana geldi. Bu sayede çocuk ölümlerinde de yüzde 2,4'lük bir düşüş de gerçekleşebildi.

amaç ise bu suyu, tüm toplumsal kesimler ve coğrafyalar için adil bir yaklaşımla, temel dengeleri gözete-rek kullanabilmek. Bütün bu nedenlerle su ile karbonun tek benzerliği, gezegenin varoluşunda ve küresel ısınma bağlamında kritik birer unsur olmaları.

Su Stresi Artıyor

Su kullanımıyla mevcut su kaynakları oranlandığında ortaya çıkan dengesizlik durumu, literatürde **Su Stresi** olarak adlandırılıyor. Coğrafi olarak orta kuşakta bulunan havzalarda su stresi yüzde 20'ye ulaşıyor; ılıman kuşakta ise bu oran yüzde 60'lara kadar çıkabiliyor. Dünya Su Konseyi ise genel su stresini belirleyebilmek için bu iki değer ortalamasını alarak yüzde 40 gibi bir oran ortaya koyuyor (bu arada Türkiye de su açısından **stresli** ülkeler arasında yer alıyor).

Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın (UNEP) 2010 yılında yayınladığı **Yeşil Bir Ekonomiye Doğru** raporuna göre ise, 2015 yılına ait **Binyıl Kalkınma Hedefleri**'nin suyla ilgili kısımları tutturulduğunda ve su sürdürülebilir sınırlar içinde kullanıldığında 2030'da su stresi yaşayan bölge oranı yüzde 7'den yüzde 4'e düşebilir. Rapor'a göre, yine bu hedef çerçevesinde yapılacak su yatırımlarıyla, 2030 yılında küresel bazda 38 milyon, 2050 yılında ise 43 milyonluk bir ek istihdam da yaratılabilecek.

Su Stresi konusunda, dünya ekonomisine yön verenler de alarma geçmiş olmalı ki, bu yıl gerçekleştirilmiş olan **Davos Zirvesi**'nin gündem maddeleri arasında da yer aldı. **Dünya Ekonomik Forumu** teşvikiyle kurulan **Dünya Su Grubu Ortaklığı (WRG)**, 2030 yılında suya olan taleple erişim arasında yüzde 40'lık bir fark olabileceğini öngörüyor. Bu yüzden WRG, su kıtlığı çekilen ülkelerde su reformunun hızlandırılması için iş dünyası, STK ve devlet

Su Stresi konusunda, dünya ekonomisine yön verenler de alarma geçmiş olmalı ki, bu yıl gerçekleştirilen Davos Zirvesi'nin gündem maddeleri arasında da yer aldı.

birimlerini buluşturarak, atılacak adımları hızlandırmaya çalışıyor. Konunun hayati önemini kavrayan iş dünyasının önemli bir kısmı da çeşitli stratejiler geliştirme yolunda. Sanayide suyun doğru kullanımıyla ilgili en ciddi atılımlardan biri **General Electric**'ten geldi. GE, 2008 yılında 2006 yılını baz alarak 2012 yılına kadar temiz su tüketimini yüzde 20 azaltmayı taahhüt etti. Bu taahhüdü yaptığından beri GE su kullanımını düşüreceği alanları tek tek belirledi ve bir su tasarrufu planı dahilinde değerlendirmeye aldı. GE, arıtma teknolojileri sattığı Elion Kimyasal ile de ortaklık kurarak Çin'in Sarı Nehri'ne daha fazla deşarj yapılmasını engellemiş oldu. Sanayide bu konuda atılım yapan diğer bir önemli şirket olan **ITT** ise **Suyun Değeri** (The Value Of Water) projesiyle dikkat çekiyor. ITT'nin Suyun Değeri projesinin internet sitesi şu cümleyle açılış yapıyor: *Eğer ABD'nin su kaynakları bir hasta olsaydı şu anda yaşam destek ünitesine bağlı olurdu.* ITT'nin su güvenliği için üç aşamalı bir planı var. Birinci aşama içme suyuna güvenli erişimi kapsıyor. Göllerden, nehirlerden çekilen su içme suyuna dönüştürülürken kimyasallara başvurul-

En Büyük Su Kullanıcısı Tarım

Su konusunda en etkin ve güvenilir uluslararası kurumlardan biri olan **Dünya Su Konseyi** verilerine göre yirminci yüzyıl boyunca dünyanın nüfusu üç, yenilenebilir su kaynaklarının kullanımıysa tam altı kat arttı. Önümüzde yarım asır içinde de dünya nüfusunda yaklaşık yüzde 40-50'lik bir artış öngörülüyor. Son yıllarda gıda güvenliği için muhtelif adımlar atıldı ama su kullanımıyla ilgili pastadan

en büyük payı hâlâ tarım faaliyetleri alıyor. Araştırmalar geçmiş 30 yıl içinde muhtelif kaynaklardan çekilen suyun yüzde 70'inin tarım faaliyetleri için kullanıldığını gösteriyor. Kurak alanlarda bu oran yüzde 90'lara kadar çıkıyor. Hane için kullanılan kaynak oranı sadece yüzde 10. Endüstriyel kullanım ise yüzde 20. Yine Dünya Su Konseyi verilerine göre, kullanılan suyun yüzde 45'i de kayboluyor.

muyor. İkinci aşamada su yeniden kullanılıyor ve geridönüştürülüyor. Üçüncü aşamada ise yeni teknolojilerle atıksu pompaları enerji açısından verimli hale getiriliyor.

Harekete geçen global şirketler GE ve ITT ile sınırlı değil tabii ki. Dünyanın en büyük bira üreticilerinden SABMiller, yine dünyanın en büyük içecek üreticilerinden Coca-Cola, öncü orman ürünleri şirketi UPM-Kymmene ve gıda devlerinden Nestle gibi şirketler de su ayakizlerini raporladılar. SABMiller, WWF desteğiyle ortak rapor hazırladıktan sonra iş dünyasına STK'lara ve diğer kuruluşlara **Vadeli Su Ortaklığı**'na katılmaları için bir çağrı da gönderdi. Bu çağrıya Alman Kalkınma Ajansı (GIZ) ve Doğal Hayatı Koruma Derneği (WWF) de destek verdi. SABMiller markalarından Miller Coors, ABD merkezli Doğa Koruma Kuruluşu ile işbirliği yaparak **Büyük Bira Büyük Sorumluluk** kampanyasını yürürlüğe soktu.

Dünyadaki vaziyet böyleyken Türkiye ise su stresinden mustarip bir ülke konumunu sürdürüyor. Bilindiği üzere, 1000-2000 metreküp dilimindeki ülkeler su stresi yaşayan ülkeler olarak nitelendiriliyor. 1000 m³'ün altındaki ülkeler ise su fakiri olarak anılıyor. TÜİK verilerine göre Türkiye'de kişi başına su tüketimi yılda 1700 metreküp civarında, yani ülkemiz sorunun tam göbeğinde. İTÜ Çevre Mühendisliği Öğretim Üyesi olan İsmail Koyuncu, Türkiye'nin su fakiri olmaması için evsel ve endüstriyel atık suların geri kazanılması gerektiğini söylüyor. Koyuncu aynı zamanda bir yere hangi kalitede su gerekirse o kalitede su verilmesi gerektiğinin altını ısrarla çiziyor. Örneğin tarım arazilerine çok iyi kalitedeki suyun verilmesini israf olarak nitelendiriyor. Türkiye'de de bu anlamdaki ilk pilot projelerden biri Konya'da başlatılmış. Yaklaşık 1000 metreküp/gün evsel atık arıtma suyu, çıkışından

Aral Gölü Nasıl Kurudu?

1960 yılına kadar Aral Gölü 68 bin kilometrekarelik yüzölçümüyle dünyadaki dördüncü büyük iç denizdi. Gölün mavi ve berrak suları, balık, pelikan ve bilumum kuşlara ev sahipliği yapardı. Aral Gölü'nün balıkları o kadar meşhurdu ki gölün kuzey kıyısında bulunan Aralsk İstasyonu'nda duran trenlerden inenler balık pazarlarının önünde kuyruk oluştururdu. 1960 sonrasında, olanlar oldu ve gölü besleyen en önemli ırmaklar olan **Seyhun** ve **Ceyhun**'un yönü tarımsal sulama amacıyla değiştirildi. Bu müdahale ve buharlaşmanın da etkisiyle Aral Gölü'nde su düzeyi sürekli olarak azaldı. 1980'lerde ise bu iki ırmak yaz aylarında göle ulaşmadan kurumaya başladı. Gölün, toplam su hacminin yüzde 70'e yakınıni yitirmesi nedeniyle, 1980'lerin sonunda göldeki tuz ve mineral oranı hızla yükselerek tüm balık varlığının yok olup gitmesine, suda yaşayan diğer canlıların sayılarının büyük ölçüde azalmasına ve göl sularının içme suyu olarak kullanılamaz hâle gelmesine yol açtı. Daha önce göl kenarında bulunan **Aralsk** ve **Munyak** kentleri, gölün kilometrelerce uzağında kaldılar. Gölün kısmen kuruması, iklim koşullarının sertleşmesine neden oldu. Buna paralel olarak yeraltı suları azaldı, nehirlerin deltaları değişti ve bölgedeki diğer su kaynaklarının seviyeleri de iyice alçaldı. Eskiden ormanlık alanlar ve çiçek bahçeleriyle kaplı olan Aral Gölü artık tuz ve kum yığınlarıyla kaplanmış durumda. Aral bölgesinde yeni doğan bebekler ise doğuştan sağlıksız. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra, göle kıyısı olan yeni cumhuriyetler toprak, su ve havadaki zehirli maddelerden kurtulabilmek için çeşitli önlemler alıyorlar. 1990'ların başlarında, daha az sulama gerektiren tarımsal ürün ve yöntemlerin benimsenmesi yoluyla Seyhun ve Ceyhun'un sularının daha büyük bölümünü Aral Gölü'ne ulaşmasını sağlayacak bir kurtarma programı gündeme geldiyse de, gölün tekrar canlanabileceğine dair çok fazla umut yok.

alıp, filtreleme yapıp, **Mor Şebeke** adı verilen bağımsız bir ağ vasıtasıyla yeşil alan sulamalarında kullanılıyor. Proje başarılı olursa Konya geneline yayılacak. Ama Türkiye'nin su stresinden kurtulabilmesi için su konusunda atması gereken daha çok ama çok adım var.

Dünyanın Kanı mı?

Su bir insan hakkı mıdır, yoksa hem kamu hem de özel sektörün kullanımına açılmış bir meta mıdır? Heinrich Böll Vakfı'ndan **Ingrid Spiller**, bu tartışmaya bambaşka bir boyut kazandırıyor. Spiller "**Su: İnsan Hakları ve Ortak Mal**" başlıklı yazısında şöyle diyor: "İnsanın su hakkı, genellikle yetersiz mali araçlar nedeniyle bu değerli kaynağın adaletsiz ve eşitsiz dağıtımını nedeniyle tehdit altında değil sadece. İnsanın su hakkı, aynı zamanda 'su' kaynağının bizzat kendisinin eksikliği nedeniyle de tehlikede." Bu yüzden "Herkes için Su" gibi bir talep ortaya koyduğunuz zaman giderek tükenmekte olan kaynakları pek de korumuş olmuyorsunuz. Bu noktada Spiller, bir iğne de BM'ye batırıyor ve 2008 yılında çıkmış

olan güvenli içme suyu sıhhi tesisat konulu kararnamenin çok geç kaldığını savunuyor. Anlayacağımız, durum kritik. Bu yüzden acilen bir ara çözüm bulmak gerekiyor. Spiller, bu noktada suyun bir ortak mal (commons) olarak tanımlanmasını öneriyor. Spiller ortak malları şöyle tanımlıyor: "Ortak Mallar bizleri hayatta tutuyor ve gezegenimizdeki yapıcı, çoğaltıcı ve yaratıcı süreçleri destekleyen ağı meydana getiriyor. Beslenme, iletişim kurma, kendimizi eğitime ve hareket etme araçlarını bize sağlıyor, hatta tüketimimizden kaynaklanan atıkları da tahliye ediyor. Ortak Mallar'ın çeşitliliği ve canlılığı, 21. yüzyılın başında içinde bulunduğumuz değişimlerin karşısında durabilmek için gereksinim duyduğumuz anahtar oluşturuyor." Spiller yazısına Leonardo de Vinci'den bir alıntıyla giriyor; bizler de hatırlayalım: "Su dünyanın kanıdır". Büyük dâhinin bu sözlerinin anlamını kavrayınca, artık suyu şu ya da bu özel kuruluşun malı ya da tek tek bireylerin hakkından öte, mavi gezegende yaşamın sürmesini sağlayan temel unsur olarak görmeye başlayabiliriz belki de. ○

AVRUPA KALİTE BÜYÜK ÖDÜLÜ BİLİM İLAÇ'IN!

BİZİM GURURUMUZ TÜRKİYE'NİN GURURU!

Bilim İlaç, **Avrupa Kalite Ödülü**'nü alan ilk ilaç firması oldu. Avrupa'da 2008 yılından sonra hiçbir firmanın alamadığı bu büyük ödülü almakla yetinmeyen Bilim İlaç, ayrıca Avrupa'da bir ilke ve rekora daha imza atarak; "Müşteriler İçin Değer Katma", "Süreçlerle Yönetim", "Vizyoner, Esin Veren ve Bütünsel Liderlik", "Dengeli Sonuçlar Gerçekleştirme" kategorilerinde **dört ayrı başarı ödülü**ne birden layık görülen ilk firma olmayı başardı.

İklim Sorunu, Mühendislikle Çözülebilir mi?

Hayır, magazin gazetelerinin iddia ettiği gibi, “Küresel Isınma çöpe gitmedi” ve “Mini bir buzul çağına falan girmiyoruz”. Ekstrem hava koşulları, İklim Değişikliği’nin normal bir parçası. Bu arada Geoengineering, yani iklim mühendisliği yöntemleri de giderek daha çok gündeme geliyor. O nedenle, atmosfere sülfürdioksit salarak güneş ışınlarının dünyaya erişimini kısıtlamak gibi yapay yöntemlerle iklim değişikliğiyle mücadele etmeyi ima eden Geoengineering’in, çok büyük riskler ihtiva ettiğini söylemenin tam zamanı.

 Aykan GÜLTEN

Gazetelerin “İstanbul’da son otuz üç yılın en soğuk gecesi yaşandı” manşetlerini attığı ve son yıllarda yaşamadığımız kadar yoğun kar yağışlarının günlük hayatı etkilediği Ocak ve Şubat aylarını geride bıraktık. Benzer meteorolojik koşullar Avrupa kıtasının tamamında da etkili oldu. İki yüzden fazla insan sadece **Doğu Avrupa**’da -30 derecenin altına düşen sıcaklıklar nedeniyle hayatını kaybetti. Onlarca yıldır kaydedilen en soğuk günler sonucunda artan enerji talebinin karşılanamadığı bölgelerde kesintilere gidilirken havaalanları, okullar ve hatta hastaneler normal hizmetlerini veremediler.

Güncel meteorolojik gelişmeler uzun süredir gündemde olan küresel ısınma ve iklim değişikliği üzerinde farklı görüşlere sahip taraflar arasındaki tartışmalara da yansdı. Hatta **Birleşik Krallık Meteoroloji Dairesi**’nin raporundaki bir takım bulguları kullanarak tabloid basın **mini bir buzul çağı**nın başlangıcında olduğumuzu ve küresel ısınma ile ilgili endişe etmememiz gerektiğini iddia eden yazılar yayınladılar (bu ya-

zılar aynı şekilde anaakım Türkiye medyasında da yayınlandı). Daha sonra Meteoroloji Dairesi bu haberleri yalanlayan ve eleştiren bir açıklama yaptı. Güneşin enerji seviyesindeki periyodik değişimlerin dünyanın ısısı üzerinde etkili olduğunu belirten daire, güneşin bir sonraki düşük enerji seviyesi döneminin yaratacağı soğuma etkisinin büyük ihtimalle karbon emisyonları kaynaklı iklim değişikliği nedeniyle daha az hissedileceğini açıkladı.

Şubat ayı içinde **Nature** dergisinde yayınlanan başka bir araştırmanın son sekiz yılda Himalaya buzul kütlelerinde bir azalma olmadığı sonucuna varması tartışmayı yeniden alevlendirdi. **The Guardian** gazetesinden **Leo Hickman**'ın yazısına göre birçok uzman bu sonuçlara göre bir takım yargılara varmak için acele edilmemesi gerektiğini, kutuplarda ve başka bölgelerdeki buzullarda erimenin devam ettiğini belirttiler. Öte yandan araştırmayı yorumlayanlar arasında küresel ısınmanın buzul kütleleri üzerinde daha önce tahmin edilen kadar hızlı bir etkisinin olmayacağını ileri sürerler de oldu. Araştırmayı yöneten **Colorado Üniversitesi**'nden **Prof. John Wahr** deniz seviyesinin yükselmeye devam ettiğini ve dünyadaki buz kütlelerinin eriyor olmasıyla ilgili olarak hâlâ endişeli olmamız gerektiğini söylüyor. Prof. Wahr'a göre deniz seviyesi her sene buzulların erimesi nedeniyle 1,5 mm ve ısınan denizlerin genleşme etkisi ile 2 mm yükselmeye devam ediyor.

Uzmanların üzerinde anlaştığı nokta ise, bu araştırmaların çok karmaşık veri toplama ve yorumlama tekniklerine ihtiyaç duyuyor olması. Bu karmaşık yapı araştırmanın sonuçları üzerinde yorum yaparken çok dikkatli olunmasını gerektiriyor. Aynı zamanda, iklim değişikliğinin dünyanın farklı bölgelerinde farklı dönemlerde neden olduğu etkiler de çok değişken. Bazı bölgeler

Geçtiğimiz ay hem ülkemizde hem de Avrupa'nın genelinde yaşanan ekstrem soğuklar, kimi çevreler tarafından Küresel Isınma'nın yalandığına dair yorumlara neden oldu. Gerçekte ekstrem hava koşulları, kuraklık ve ani yağışlar bir bütün olarak İklim Değişikliği'nin en doğal sonuçları.

çok daha hızlı ısınırken, bazı bölgelerde daha fazla nemlenme ve buna bağlı olarak daha fazla yağmur ya da kar yağması mümkün olabiliyor. Bu yüzden bu tarz araştırmaların sonuçlarını siyah-beyaz yaklaşımı ile değil daha esnek bir düşünceyle değerlendirmek gerekiyor.

Yapay Yanardağ Çare Olabilir mi?

Bu tartışmaların yaşandığı dönemde iklim değişikliğiyle mücadele konusunda yöntemlerden biri olan "**Geoengineering**" de tartışılan konulardan biriydi. Geoengineering kavramı genel olarak atmosfere sül-

Bill Gates ve Richard Branson gibi iş dünyasının önemli isimleri, Geoengineering araştırmalarına önemli fonlar sağlıyor. Atmosfere sülfürdioksit salmak gibi iklim mühendisliği çalışmaları, bilim çevreleri tarafından son derece tehlikeli addediliyor.

fürdioksit salarak güneş ışınlarının dünyaya erişimini kısıtlamak ya da okyanuslardaki besin zincirini yapay olarak artırarak okyanusların karbondioksit emme kapasitesini artırmak gibi doğanın dengesine müdahale ederek iklim değişikliğiyle ilgili pozitif sonuçlar elde etme fikrini anlatır.

Bir grup bilim adamının **Bill Gates** ve **Richard Branson** gibi iş dünyasının liderlerinin de desteğiyle hükümetlere Geoengineering araştırmaları için fon sağlanması konusunda lobi çalışması yaptığı biliniyor. Şu ana kadar küresel iklim değişikliğiyle mücadele planlarında çok da öne çıkan bir alan olmasa da bu yöntemle ilgili tartışmaları gelecekte daha sık duyabiliriz.

Birçok çevreci örgütün ve bilim insanının atmosfere milyonlarca ton sülfürdioksit saçılmasıyla ilgili ciddi endişeleri var. Her ne kadar bu yöntem bazı gruplarca bir **"B Planı"** olarak desteklense de, **Birleşmiş Milletler Biyoçeşitlilik Konferansı** 2010 yılında bu tarz deneyleri yasaklayarak sadece çok küçük ölçekli bilimsel deneyleri serbest bıraktı. Yine de bu araştırmaların yapılması

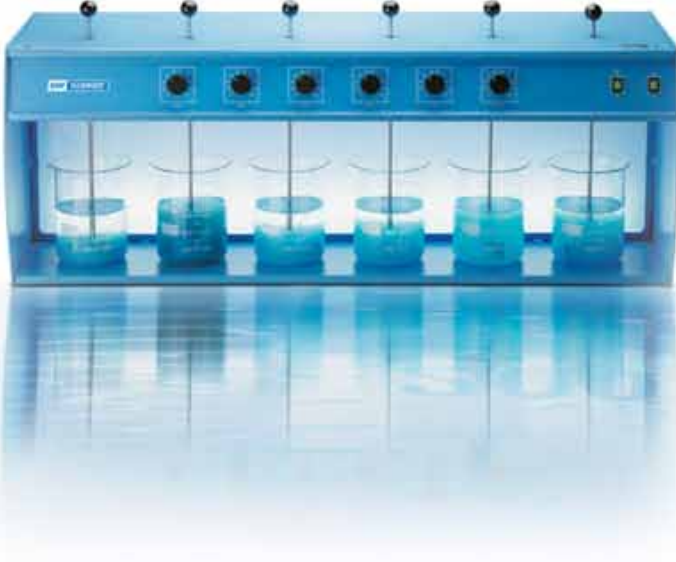
ve kamunun kaynaklarının bu araştırmalara yönlendirilmesi gerektiği üzerine lobi yapan gruplar mevcut. Hatta bunların arasında **Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli** nezdinde etkili olanlar da var.

Bu yöntemin çevresel ve sosyal etkilerini tahmin edebilmenin imkansızına yakın olması kadar, bu yöntemi uygulama kapasitesine sahip küçük bir topluluğun, insanlığın tamamını ilgilendirebilecek bir konuda karar verecek olması da kaygı verici unsurlardan. Bu alanda en önemli araştırmalardan birini yapan şirketlerden biri olan **Aurora Flight Sciences**'in aynı zamanda ABD ordusuna savaş uçağı teknolojisi geliştiren bir şirket olması bu kaygıları daha da artırıyor. Çok yüksek risk içeren ve dünyada yaşayan herkesi ciddi oranda etkileyebilecek bu teknolojinin kimin elinde olacağı ve hangi şartlara bağlı olarak kullanılacağı konusunun belirsizliği eleştirilerin odak noktasında. Halihazırda **ABD, Rusya, Çin ve İsrail**'in askeri ve ekonomik çıkarlar doğrultusunda meteorolojik ve jeolojik koşulları belli oranda etkileyebilecek teknolojiye sahip oldukları konuşuluyor.

İklim değişikliği bahane edilerek bu alana yönlendirilecek araştırma kaynakları neticesinde ortaya çıkacak teknolojinin insanlığın ortak çıkarları dışında bir takım amaçlara yönlendirilme ihtimali oldukça can sıkıcı. Birçok kişi bunu kurda kuzu emanet etmek olarak değerlendiriyor.

İklim değişikliği gibi oldukça karmaşık ve süregelen üretim ve tüketim alışkanlıklarımızda ciddi değişiklikleri zorunlu kılacak bir problemin bir mühendislik projesiyle çözülebileceği fikri rahatlatıcı olsa da, bu aslında insanlık için büyük bir kaçış anlamına geliyor. İlerleyen yıllarda iklim değişikliğiyle mücadele için zaman kazanmak adına Geoengineering metotlarından birini ya da birkaçını kullanmak kaçınılmaz hale de gelebilir. O zamana kadar umalım ki, olası yan etkilerini tam olarak hesaplayabilecek ve giderebilecek bilgiye sahip olalım. Fakat tüm olası risklerini bir yana bırakacak bile Geoengineering yöntemlerinin, insanlık için çoktan zamanı gelmiş bir değişimi bir süre daha ertelemek anlamına geldiğini anlamalıyız. ○

Arıtma tesislerinde kullanılan Polielektrolitler bizim işimizdir!

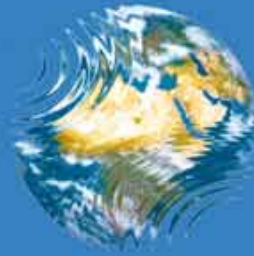
- SNF, üretmiş olduğu performans kimyasallarında kalitesiyle Dünyada ve Ülkemizde lider firmadır.
- SNF, Türkiye'deki kuruluşu sayesinde üreticiden tüketiciye satış yaparak polielektrolit kullanıcılarına fiyat avantajı sağlamaktadır.
- SNF, Bilgi birikimi, Teknik Hizmeti ve Yüksek stok hacmi ile fark yaratmıştır.

Bu nedenlerle,

Polielektrolitte düşük işlem maliyeti (Low Treatment Cost) ve yüksek performans arayanların tercihi hep SNF olmuştur.

SNF Polielektrolitte güvencenizdir

SNF FLOERGER®

SNF Floerger Kimya San. ve Tic. Ltd. Şti.

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi
AYKOSAN Küçük Sanayi Sitesi
Ziya Gökalp Mah. Bedrettin Dalan Bulvarı
2. Kısım 5. Ada C Blok
İkitelli - İstanbul - TÜRKİYE

Tel : (0 212) 549 96 40

Faks : (0 212) 549 96 41

web : www.snfturk.com

e mail: info@snfturk.com

Tepebaşı Belediye Başkanı Ahmet Ataç: “Yerel Yönetimler Ağaç Dikmekten Öteye Geçmeli”

EKOIQ'nun bir önceki sayısında, Durban'da yapılan ve net bir sonuca varılamayan iklim müzakereleriyle ilgili olarak, “Hükümetlerin iklim değişikliğiyle mücadele için bağlayıcı bir anlaşma için uzlaşması epey zor bir olasılık. Bu yüzden yerel yönetimlerin önemi giderek artıyor” demiştik. Bu sayıda da soruyoruz: “Peki yerel yönetimler bu konuda neler yapıyor?” Bu konuda Türkiye’de çok önemli faaliyetlere imza atan belediyelerden biri de Eskişehir’e bağlı Tepebaşı Belediyesi. Ağaçlandırma, Bez Torba, Çiçek Üretim Projesi, Çocuklarda Çevre Uyum Projesi, Doğal Yaşam Merkezi, Eko Şov, Ekolojik Pazar, En Güzel Bahçe ve Balkon Yarışması, projelerinden bazıları... Tepebaşı Belediye Başkanı Ahmet Ataç’la belediyenin çevre faaliyetlerini ve sürdürülebilirlik konusunda yerel yönetimlerin rolünü konuştuk.

Duygu YAZICIOĞLU

Hüseyin ALTUNLU

Tepebaşı Belediyesi'nin çevre faaliyetlerinden bahsedebilir misiniz?

Yaklaşık 10 yıldır sokak ağaçlandırmaları yapıyoruz. Üstelik sadece görünen yerlerde değil, görünmeyen yerlerde de. Ağaçlandırma, o sokağın çevre anlayışını bayağı etkiliyor. Fidan dikimini o sokakta oturan öğrencilerle beraber yapıyoruz. Fidana, onu diken öğrencinin adı veriliyor. Ağacın bakımından da o çocuk sorumlu oluyor. Sonra bez torba uygulamamız var. Özellikle ekolojik pazar açıldıktan sonra kullanımı çok yaygınlaştı. Bir de Eko Şov var tabii. Belediyenin temizlik işçilerinden kurduğumuz bir orkestra bu. Yaklaşık 20 kişi var. Çok da ilgi görüyor. Hatta zaman zaman bazı illerden teklifler geliyor, konser vermeye gidiyorlar. "Enstrümanları ne?" dersiniz, konteynır, kürek ve kazma...

Durban'da yapılan iklim müzakerelerinden net bir sonuç elde edilemediğini düşünenler, kurtuluşun hükümetlerde değil yerel yönetimlerde olduğu tezini ortaya attılar. Bu yaklaşımın doğruluk payı nedir sizce?

Bence de kentlerde öncelikli olan yerel yönetimlerdir. Ana kararların alınması elbette hükümetin görevi ama bu kararların uygulaması yerel yönetimlerde. Çevreye değer veren yerel yönetimlerin kentleri ile vermeyenlerin kentleri arasındaki fark hemen anlaşılıyor zaten. Sonuçta politikanın temeli de yerel yönetimlerdir. Siz bir siyasi güçseniz ama yerelde gücünüz yoksa havada kalırsınız. Yerelde gücünüz varsa iktidara da gidersiniz. O açıdan özellikle çevre konusunda yerel yönetimlerin yapacağı katkılar çok önemli. Biz geldiğimizden beri atık yağların toplanması, kâğıt geri dönüşümleri, çocuklara yönelik projeler gibi çok ciddi çevre projeleri yapıyoruz. Kimse bize yapın da demiyor. O nedenle hükümetlerin

Tepebaşı Belediyesi Arşivi'nden

"Belediyenin temizlik işçilerinden kurduğumuz Eko Şov orkestrası çok büyük ilgi görüyor. Hatta zaman zaman bazı illerden teklifler geliyor, konser vermeye gidiyorlar. Müzik aletleri ise konteynır, kürek, sopa ve kazma..."

yerel yönetimleri çok önemseyip bu gibi önemli konularda ciddi destek vermesi gerekir. Bazı şeyler parasız yapılabilir ama bazı projeleri gerçekleştirmek için paraya ihtiyacınız vardır.

Şimdiki hükümeti yerel yönetimlere destek konusunda başarılı buluyor musunuz?

Belki kendi görüşündeki yerel yönetimlere parasal destek veriyorlar ama muhalefet partilerinin önünü tikiyorlar. Bu da demokrasi adına hiç hoş değil.

Eskişehir Belediyesi'nin çöpten enerji elde etme projesi de bu yüzden mi hayata geçemedi?

Evet. Büyükşehir Belediyesi'nin projesini yaptırmadılar, onun yerine gömme sistemine geçtiler.

Yerel yönetimler için "etkili bir çevre politikası" formülü var mı?

Türkiye'de çevre deyince akla hemen ağaç dikmek geliyor. Tamam, o da var ama esas çevreye zarar veren unsurların ortadan kaldırılması lazım. Önce bu idrak edilmeli. Yaptığımız, okyanusta küçük bir damla belki ama o damlalar büyüyüp, çok önemli bir noktaya gelecek. Bizce bu konuda gelecek nesillerin duyarlılığını artırmak çok önemli. Biz bu eğitimleri çok önemsiyoruz. Karavan kurduk, okullara gidiyoruz. Çevreyle ilgili çocukların anlayabileceği işler yapılıyor. Mesela masa büyüklüğünde bir doğa maketi var. Ağaçlar, kayalar, dağlar, tepeler, ortada bir göl... Burada bir insan geliyor, ev yapıyor. Evler artıyor. Nüfus arttıkça işyerleri geliyor. Böylece çocuklar insanların doğaya zarar verme aşamalarını bire-

bir görüyorlar. Ayrıca geri dönüşüm atölyemiz var, atık kâğıttan yeni kâğıt elde ediyoruz. Bu yeni kâğıtla davetiyeler, tebrikler, kartvizitler yapıyoruz. Yeni yıl kartlarımızı da onlardan yaptık.

Bölgesel Çevre Merkezi'nin (REC) düzenlediği Türkiye'de Sürdürülebilir Kentler Konferansı'nda bazı yerel yönetimler "İklim Dostu Kentler Bildirisi"ni imzaladı. Bu süreci takip ettiniz mi?

Tabii ki. Ben gidemedim ama buradan arkadaşlar katıldı. Tepebaşı Belediyesi olarak karbon ayakizi meselesini çok önemsiyoruz. Bize davetiyeye geldi, arkadaşlarımız gitti ama bundan sonraki toplantılara ben de katılmak istiyorum.

Belediyenizde sürdürülebilirlik çalışmalarını için özel bir birim oluşturuldu mu?

Özel bir birim yok, ama bütün görevlerimiz canla başla çalışıyor. Bir kere temizlik konusunda çok iddialıyız, Türkiye'nin en temiz bölgelerinden biri Tepebaşı. Bununla birlikte geridönüşüm çalışmaları da hiç kolay değil. Geridönüşüme mahalle mahalle başladık. 2012'de bölgenin tamamı dönüşümden yararlanır hale gelecek.

Halkın katılımını nasıl sağlıyorsunuz?

Öncelikle bilinçlendirme yapılıyor. Diyelim ki üç mahalle gezilecek, 25 bin kişi var. Onlara broşürler dağıtılıyor; muhtarlarla, apartman yöneticileriyle konuşuluyor, kapı görevlileri toplanıyor. Vatandaşa ulaşabileceğimiz bütün enstrüman-

ları kullanıyoruz. Ben de sık sık mahallelere giderim. Halkla görüşürüm. "Bizim bölgenin geridönüşümle ilgili çalışmaları geç kaldı" dediklerinde, hemen müdahale edilir. Halkımız bu konuda çok bilinçli ve özverili, özellikle kadınlar.

Geridönüşümü nasıl sağlıyorsunuz? Mahallelerde geridönüşüm kutuları mı var, yoksa evlerde mi ayrıştırılıyor?

Önce herkes evde çöplerini ayırıyor. Sonra ayrı ayrı kutularda toplanıyor. Bu işi yapan özel şirketler var. Aramızda para alışverişi olmadan toplama işini yapıp satıyorlar. Ama

"Çok kapsamlı bir geri dönüşüm atölyemiz var, atık kâğıttan yeni kâğıt elde ediyoruz. Bu yeni kâğıtla davetiyeler, tebrikler, kartvizitler yapıyoruz"

çöp temizleme işi büyük ihalelerle, profesyonel şirketlere yaptırılıyor.

Eskişehir'in en önemli özelliklerinden biri de "jeotermal enerji". Jeotermal enerjiyi ısınma amaçlı kullanmayı düşündünüz mü?

Dediğiniz gibi, jeotermal enerji Eskişehir adına çok önemli bir özellik. Biz de bu konuyla ilgili çok büyük bir proje geliştirdik, bakanlığa sunacağız. Yaşlı, hasta ve sporcuların bakım ve tedavilerinin sağlanacağı bir termal tesis, daha doğrusu kür merkezi kurmak niyetindeyiz. Ama ısınmayla ilgili bir projemiz henüz yok. ○

atıktan DEĞER üretiyoruz!

Kullandığımız üstün teknoloji ile tehlikeli atık, çöp gazı, ve biyogazdan **ELEKTRİK ENERJİSİ** üretiyoruz.

www.izaydas.com.tr / 0262 316 60 00

Güneş Savaşçısı Henry “Kızıl Bulut”

Amerika’da yayınlanan *Yes Dergisi*, 15. yılı anısına, Van Jones, Naomi Klein ve Pete Seeger gibi 15 önemli kanaat önderi, düşünür ve aktivistten “yaşam biçimlerimizi dönüştüren 15 sıradışı kişiyi” seçmesini istemiş. Bu gerçekten “devrimci” kişilerin aktarıldığı sayfaları çevirirken gözümüze Henry “Kızıl Bulut” takıldı.

Seattle’den bu yana önemli bir muhalif düşünür olarak öne çıkan Naomi Klein’in Güneş Savaşçısı olarak da tanınan “Kızıl Bulut”u seçmesinin nedeni ise sadece yerli haklarıyla değil, yenilenebilir enerjiyle de ilgili: “Kabileler, topraklarının fosil yakıt kalkınma faaliyetleri tarafından delik deşik edilmesine izin vermeleri için yoğun bir baskı altındalar. ‘Kızıl Bulut’, yoksulluktan kurtulmanın başka bir yolu daha olduğunu gösteriyor.” Bakalım Yerlilerin Güneş Dansı, bu sefer “Soluk Benizliler”i yenebilecek mi?

 Talli NAUMAN

 Başak GÜNDÜZ

Henry “Kızıl Bulut”un adresi şöyle: Pine Ridge Kızılderili Bölgesi, 1001 Güneş Savaşçısı Yolu, Güney Dakota. Ancak yol tabelası henüz bölgeye ulaşmamış. White Clay deresinin kıyısındaki kavakların üzerinde yükselen bir yel değirmeni Kızıl Bulut Yenilenebilir Enerji Merkezi’nin ve onun “Güneş Savaşçısı Topluluğu”nun yerini işaret ediyor. Eğitimler için çamur ve saman balyasından yapılmış bir yuvarlak ev, güneş enerjili hava ısıtıcılarının montajını yapmak için cafcıflı şekilde boyanmış Kuonset kulübesinden bir fabrika, Almanya’dan gelmiş olan bir dizi güneş paneli, izolasyon malzemesi yapmak için kâğıt geridönüşüm merkezi olarak kullanılan bir at taşıma romörkü, bir sebze bahçesi ve 20 kişilik bir yatakhane haline gelecek olan yeni bir beton yapı.

Kızıl Bulut, kendini Birleşik Devletler’in en fakir topluluklarından bazılarında yenilenebilir enerji sağlamaya adanmış. Kızılderililere ait olan ve Kızılderililer tarafından işletilen şirketi Lakota Solar Enterprises’in işlerini buradan yönetiyor. Bu iş, 52 yaşındaki Oglala Lakota kabilelerinden Henry için eve dönüş yolculuğunun bir parçası. 1970’lerde insan hakları hareketine katılmak üzere bölgeden ayrıldı ve ardından kendini ülkenin dört bir yanındaki şehirlerde, yüksek katlı, çelik konstrüksiyon binalarda çalışırken buldu. Ancak eve döndüğünde çok az iş ve çok az konut olduğu gerçeğiyle karşılaştı. Kızılderili çadırları yaptı ve ileride ortak kuruluşu olacak olan Trees, Water & People’den (Ağaçlar, Su ve Halk) gönüllü eğitim aldı.

Bir gece arabasının arka koltuğunda uymaya çalışırken Kızıl Bulut’un gözünde Lakota Solar’ın hayali canlandı: Güneş enerjisiyle çalışan ısıtıcılar yapmak ve kurmak için insanları eğitmek ve böylece öğrendiklerini evde uygulayabilmeleri ve geniş ailelerini, yani *tiospaye*’lerini destekleyebilmelerini sağlamak. Daha sonra bu girişime bir buffalo yetiştiriciliği kooperatifini de ekledi.

“Ev, buffalo, yenilenebilir enerji; bu işlere milyoner olmak için girmedim” diyor Kızıl Bulut, “Aynı büyükbabalarımızın bizim

için yaptığı gibi, sadece bu bilgileri sonraki nesle aktarmak için buradayım. Bu şekilde, onların kehaneti hiç şüphesiz gerçekleşecek.”

Kızıl Bulut’un 16 aylık torunu, Makhpiya Luta’nın, yani Büyük Şef Kızıl Bulut’un soyundan gelen yedinci nesil. Şef Kızıl Bulut, 24 milyon hektarlık buffalo avlama alanının, Kongre daha sonra küçük parseller halinde yontana dek Büyük Siyu halkına verildiği 1868 Fort Laramie Anlaşması’nın müzakerelerini sürdürmüştü.

“Atalarımız Birleşik Devletler temsilcileriyle bir anlaşma yaptı” şeklinde anlatıyor Kızıl Bulut. Ama bunun yanında, sonraki nesillerin refahını düşünmedikleri takdirde acı çekeceklerine dair ünlü bir kehanete göre “Yaratıcıyla da yedi nesillik bir anlaşma” yaptılar.

Kızıl Bulut, büyükanne ve büyükbabası tarafından büyütüldü. Büyükbabasının ona şöyle dediğini hatırlıyor, “Eğitim görebilir ve rahat bir yaşam sürebilirsin ama gerçekten iyi bir hayatın olmasını istiyorsan diğer insanlar için iş yarat.”

Kızıl Bulut Merkezi, bugüne dek 84 kişiyi eğitti. Bunların çoğu tecrübeli elemanlar olarak işgüvencesine sahip pozisyonlarda çalışıyorlar. Kızılderili bölgesindeki şaşır-

Ünlü muhalif düşünürlerden Naomi Klein, Kızıl Bulut’u yaşam biçimlerimizi temelden değiştiren kişilerden biri olarak seçmesinin nedenini, “Topraklarının fosil yakıt kalkınma faaliyetleri tarafından delik deşik edilmesine izin vermemesi” şeklinde açıklıyor.

Siyu Kabilesi'nin ünlü şefi Kızıl Bulut'un beşinci nesil torunu olan Henry'nin kurduğu Lakota Solar Enterprises, bugüne kadar 1200'den fazla küçük ölçekli bireysel güneş enerjili ısıtıcı sistemi kurdu ve işletmeye aldı. Isıtıcılar düşük gelirli evsahiplerinin faturalarından yüzde 30'a kadar tasarruf etmesini sağlıyor.

“İnsanların tekrar kazanması gereken en önemli şey umut. Zorlukların üstesinden gelmiş biri olarak bir örnek, bir umut kaynağı olmak istiyorum. Kendimiz, çocuklarımız ve torunlarımızı bekleyen olasılıkları görmeye başlamak için tüm ihtiyacımız olan bu”
Henry “Kızıl Bulut”

tıcı düzeyde yüksek işsizlik düşünüldüğünde, bu gerçekten etkileyici bir başarı. Lakota Solar Enterprises, bugüne kadar 1200'den fazla küçük ölçekli bireysel güneş enerjili ısıtıcı sistemi kurdu ve işletmeye aldı. Isıtıcılar düşük gelirli evsahiplerinin faturalarında yüzde 30'a kadar tasarruf yapmasını sağlıyor. Dondurucu bir Northern Plains kışında bu, 1000 dolardan fazla tutabiliyor. Sistemler Kızıl Bulut'un kendi buluşu. İki yıl boyunca 1970'lerin tasarımına sahip bir sistem üzerinde oynayarak bugün şirketinin sattığı 2500 dolarlık üniteyi ortaya çıkardı. Kızıl Bulut sistemi, “21. yüzyıl malzemesini kullanıyoruz ve onu Lakota tarzında düzenliyoruz” şeklinde açıklıyor.

Kızıl Bulut'un en son icraatı, Northern Plains'deki 24 kabileyi bu şirkete ortak etmek oldu. Bu kabileler milyonlarca dolarlık federal fonu, propane gibi enerji harcamalarında kabile üyelerine destek olmak için kullanıyor. Artık bu paranın bir kısmını enerji etkinliği için ve kabile üyelerini Kızıl Bulut'un enerji kurslarına göndermek üzere kullanabilirler.

Kızıl Bulut ayrıca Pine Ridge ve Rosebud Kızılderili Bölgeleri'ndeki kamu sağlık kliniklerine rüzgâr türbini ve güneş enerjisi sistemi kurmak için de sözleşmeler yaptı. Projenin, yeşil inşaat teknikleri hakkında, Kızılderili bölgelerindeki başarısız kalkınma projelerinin mirası olan şüpheleri dağıtmaya yardımcı olacağını umuyor.

“Eski yaşam yolunun hatıralarına geri dönüyoruz ve yeniden sürdürülebilir hale geliyoruz” diyor Kızıl Bulut, “Her zaman Güneş Dansı törenlerimiz vardı. 21. yüzyılda, yedinci nesil için, eski savaşçılarımızın yaptıklarının aynısını yapıyoruz.” ○

ÇİZGİLERLE STEVE JOBS

Teknolojiye ve Steve Jobs'un Budist rahibi Kobun'la olan dostluğuna dair bir öykü.

Jobs'un tasarımı estetiğinin, bilgeliğinin ve ideolojisinin kaynağını anlamak için, koleksiyon değerinde bir çalışma.

www.optimistkitap.com
www.iskitaplari.com

Benim “Yeşil” Çamaşırhanem

Fisun Usta, otel çamaşırlarının ne kadar kötü yıkandığını görünce kolları sıvamaya neredeyse çeyrek asır önce karar vermiş ve Pak Çamaşır'ı kurmuş. Yıllar içinde de, KAGİDER ve Bilim İlaç gibi paydaşlarının da destek ve teşvikiyle sürdürülebilirlik konusunda adım adım ilerlemiş. Son derece düzgün bir yerli “Yeşil KOBİ” hikâyesi okumak istiyorsanız, Fisun Usta ve Pak Çamaşır Üretim Müdürü Hüsni Kaylan'a kulak vermekte fayda var.

Balkan TALU

Özgür GÜVENÇ

Sanırım bazı yetenekler genetik oluyor; **Fisun Usta**'nın annesi de başarılı bir girişimciymiş. Uzun yıllar tekstil sektöründe çalışmış. Fisun Usta da ilk olarak kumaşları inceleyerek başlamış mesaiye. Eşi de otel işletmecisi olduğu için ilk fark ettiği şey çamaşırların ne kadar kötü yıkıldığı oluyor. Çocuk sahibi olduktan sonra hem çalışma hayatına dönmenin, hem de ailesine vakit ayırabilmenin hayalini kuruyor Fisun Usta. Pak Çamaşır bu şekilde kuruluyor ama daha normal mesai saatleri hayali pek de gerçek olamıyor tabii.

Pak Çamaşır'da 2008'den beri üretim müdürü olan **Hüsnü Kaylan** ise "radikal çevreci" olarak tanımlıyor kendisini. Nükleer enerjiye karşı olduğunun altını çizerek evinde de daha minimal bir yaşantı sürdürmeye çalıştığını söylüyor. Ardından da geleneksel beklentilerden yakınıyor: "Endüstriyel çamaşır yıkama işi yaptığımız zaman müşterinin sizden beklentisi bol deterjan, bol su kullanarak yüksek sıcaklıkta çamaşır yıkamanızdır. Onun için mesela çamaşırlarımız hijyenik olsun, sakız gibi olsun deyip çamaşır suyunu basarsız ama klorun çevreye etkisini pek düşünmeyiz."

Robert Koch Enstitüsü'nün hijyen standartlarını dikkate alan Pak Çamaşır, **Optimum Yıkama** adıyla bilinen bir sistem geliştiriyor. Bu sisteme göre illa yüksek sıcaklık veya yoğun kimyasal arasında bir seçim yapılması gerekmiyor. Deterjan kullanımıyla ilgili ince ayarlar yapılarak düşük sıcaklıklarda da hijyen elde edilebiliyor. Bu yüzden Pak Çamaşır deterjan tedarikçileri **Johnson Diversey** ve bir Henkel markası olan **Ecolab** ile sürekli iletişim halinde. Her iki markanın da deterjanları biyoçözünür olma özelliği taşıyor. Diğer konvansiyonel tesislerde yapılan yıkamalarda 60 dereceye kadar çıkmak gerekirken Ecolab, ozonik performans özelliği

Pak Çamaşır kısa bir zaman önce, KAGİDER ve WWF tarafından ortak yürütülen Yeşil Ofis Programı'nın da gönüllü bir parçası olmuş; şimdilerde WWF'den gelecek misafirlerini bekliyor.

Personellerini de Eğitiyorlar

Bu arada Pak Çamaşır, sürdürülebilirlik konusunda personel eğitimine de özel bir önem veriyor. "İnsanları bu konularla ilgili eğitirken bir canlı türünün yok olmasının uzun vadede insanların da yaşamını etkileyeceğini anlatabilmeniz gerekiyor" diyor Hüsnü Kaylan. "Yoksa şu kuş yok oluyor, bu böcek yok oluyor ile pek ilgilenmiyor insanlar ama kuş gribi ortaya çıkıp tavuklar itlaf edildikten sonra bu sefer de **Kırım Kongo Kanamalı Ateşi** virüsünü taşıyan keneler ortaya çıkıyor."

Fisun Hanım ise daha ihtiyatlı. Bir yandan muzipçe gülümseyerek "İş yapmak yerine birilerinin anlattığı bir şeyleri dinlemeyi daha fazla tercih ediyorlar elbette. Arada Hüsnü Bey'e uzaylı gibi bakıyorlar, onun için ara sıra bazılarını sıkıştırıp soruyorum: "Bu afişte yazılanları anlıyor musun? Sormak istediğin bir şey var mı?" "Tabii Fisun Hanım, ben evde elektriği, suyu hep kapatıyorum" diye cevaplar veriyorlar. Akıllarında bir kelime bile kalsa kârdır" diyor.

sayesinde 40 derecelik bir sıcaklıkta temizleme imkânı sunabiliyor.

"Biz Denetlenmeye Gönüllü Olduk"

Fisun Usta hem müşterilerin hem de uluslararası kuruluşların denetimine tabi olmak için nasıl sürekli gönüllü olduğunun altını çiziyor. Hastane çamaşırı yıkama işine başladıkları sırada bu konuyla ilgili Türkiye'de sertifikasyon hizmeti sunan bir kuruluş olmadığını fark edince, Almanya merkezli **Hohenstein Enstitüsü** ile irtibat geçiyorlar. Pak Çamaşır sayesinde İstanbul Kadıköy'de ofis açan Hohenstein Enstitüsü'nün bugün Türkiye'de dört, beş müşterisi daha var.

Öte yandan Pak Çamaşır'ın 2012 hedefleri arasında, çevre standartlarını belirleyen ISO 14000 belgesini almak da var. Şu anda doğa dostu deterjan kullanarak, su tasarrufu yapabilen özel sistemler kurarak, aydınlatmada uzun ömürlü, düşük sarfiyatlı ve hareket sensörlü aydınlatma sistemleri kullanarak bu yoldaki ilk adımlarını atmaya başlamışlar bile. Pak Çamaşır'ın yıl sonunda sertifikayı alabilmesi için sıvı deşarjlarının öngörülen yasal limitlerin altında olması, katı atıkların ayrıştırılarak toplanması, tehlikeli atıkların ayrı toplanması gibi zorunluluklar var. Bunlar zaten denetçiler tarafından sürekli kontrol ediliyor.

Su tasarrufu deyip geçmemek lazım. Uzun yıllar boyunca endüstriyel yıkama için otomasyon sistemleri kuran Danimarka merkezli **Jensen Group**'a yaptırılan ünite sayesinde, normalde kilogram çamaşır başına su tüketimi 14-15 litreden 4-5 litreye kadar düşebiliyor. **Tuzla Organize Sanayi Bölgesi**'nden alınan su tekrar arıtılıyor ve sistemde tekrar kullanılıyor. Bu kapalı çevrim sistemi sayesinde buharlaşma dışında herhangi bir su kaybı olmuyor ve yılda toplam **83 bin ton su** tasarrufu yapabiliyor.

Hüsnü Kaylan bu noktada enteresan bir hatırlatma yapıyor: “Biz hep kendi çamaşırımızı kendi yıkamaya alışmış bir milletiz ama evlerde kilogram çamaşır başına harcanan su 32 litreye kadar çıkar. Bu şekilde evlerde milyonlarca vat fazla elektrik ve su tüketen atıl çamaşır makineleri vardır. Yurtdışında çamaşırhane geleneği çok daha fazladır. Hatta çamaşırhane geleneği üzerinden ortak yaşam kültürleri gelişmiştir.” (Çok doğru; bu yazının başlığı da, bu kültürü fon olarak kullanan çok hoş, ırkçılık karşıtı bir film olan **Benim Güzel Çamaşırhanem**’den *-My Beautiful Laundrette-* borç alındı).

Kervan Yolda Düzülüyor

Fisun Usta’nın sürdürülebilirlik konusuna daha fazla eğilmesinde en büyük motivasyonu **Abdi İbrahim** ve **Bilim İlaç** gibi müşterileri sağlamış. İlaç firmalarının Pak Çamaşır’ı sürekli bir denetime tabi tutması Fisun Usta’nın bu konuda daha çok titizlenmesini de sağlıyor. Rekabet kızıştıkça müşterilerin talepleri de daha sofistike hale geliyor. Nasıl mı? Sözü tekrar Fisun Hanım’a bırakıyoruz: “Bir gün Taksim’de yeni kurulacak bir otelin sahibi beni aradı, bizimle çalışmak istediklerini ama çamaşırılarını **organik deterjanla** yıkamamızı istediklerini söyledi. Birkaç saniye telefonda kaldım, çünkü endüstriyel yıkama için organik deterjan var mı gerçekten bilmiyordum. Dedim ki ‘Biz bunu sizin için araştıralım’. Şimdi bu konuyu tedarikçilerimize de danışacağız.”

Fisun Usta KAGİDER’in hem girişimcilik hem de Yeşil İş Çevre Ofisi’nde faaliyetlerine devam ediyor. 2008 yılından itibaren Hüsnü Kaylan’ın da katılımıyla hem KAGİDER’de öğrendiği yeşil parametreler, hem de sürdürülebilirlik yoluna baş koymuş müşterilerinin taleplerini gerçekleştirmeye çalışıyor. “Bilim İlaç da Avrupa Çevre

Fisun Usta ve Üretim Müdürü Hüsnü Kaylan, personel eğitiminden atık suların arıtılmasına ve çamaşırhanelerin bir çatı altında örgütlenmesine kadar geniş bir alanda sürdürülebilirlik çalışmaları yürütüyor.

Ödülü’nü evvelki sene alamadı, geçen sene aldı. Bizler de adım adım yol alıyoruz. Kervan biraz da yolda düzülüyor” diyor Fisun Usta.

Bu arada yeşil bir şirketin yapması gerektiği gibi, değişimi sadece kendi bünyesiyle sınırlı tutmamaya da çalışıyor Pak Çamaşır ekibi. Bu konuda atılan önemli adımlardan biri de **Türkiye Endüstriyel Çamaşırhaneler Derneği**’nin (TEÇDER) kurulması olmuş. Derneğin başkanlığını Fisun Hanım’ın oğlu Kutlukhan Usta yürütüyor. Sektörün kurumsallaşması için çalışan derneğin faaliyetleri arasında tedarikçi eğitimi de var. Bu yüzden TEÇDER bünyesinde alman ilk ortak kararlardan biri plastik ambalajlarını saygın bir marka olan **Naksan Plastik**’ten alınması. Geçerken hatırlatalım: Gaziantep merkezli Naksan Plastik, 2006 yılında biyoçözünür ürünleriyle **Al-**

tın Ambalaj ödülüne sahip olmuş bir kuruluş.

Uzun zamandır sürdürülebilirlik, yeşil iş konularında kafa yoran insanların zihninin bir köşesinde her zaman KOBİ’leri bu sisteme adapte etmenin ne kadar zor olduğuna dair kaygılar vardır. Gelin görün ki, dersine gayet iyi çalışan Pak Çamaşır şu ana kadar karşımıza çıkan en pozitif KOBİ örneklerinden biri. Belki de hamuruna bir kadın eli değdiği içindir. Kim bilir? ○

*Bataklıklarla
Beraber
Kurumamak İçin*
RAMSAR
Sözleşmesi

İlk önce bataklıkları kurutarak başlamışız işe. Sonra her yeri kurutmuşuz. Göçmen kuşlar semalarda gözükmeyen olunca bilim insanları kolları sıvamışlar ve 1971 yılında uluslararası Ramsar Sözleşmesi imzalanmış. Geçtiğimiz 2 Şubat'ta, imzalanmasının 41. yılı kutlanan Sözleşme, sulak alanların korunması için hayati işleri yerine getirmeye devam ediyor.

“Sinekleri öldürmek yetmez, bataklık kurutmak” gerekir derler ya, görünüme göre dünya vatandaşları olarak bu atasözünü biraz abartmışız. Çinliler, Hintliler ve Aztekler tarafından kurulan ilk medeniyetler hep bir şekilde suya yakın olmak istemişler. 19. yüzyılın sonuna kadar bu eğilim devam etmiş. Sonradan sıtma hastalığını ve bunun sivrisineklerden kaynaklandığını keşfetmişler. Bataklıklarla beraber diğer sulak alanları da teker teker kurutmaya devam etmişler. Bu şekilde Akdeniz ülkeleri sulak alanlarının yüzde 70'ini yavaş yavaş kaybetti ama bunun gerçek ve hiç de azımsanmayacak bir sorun olduğunu anlamamız için 1960'ları beklememiz gerekti.

1962 yılı belki de ilerde, sulak alanlar için gerçek bir dönüm noktası olarak kabul edilebilir. Tatlısu kuşları popülasyonunda dramatik azalmanın fark edilmesi, sulak alanların korunması için uluslararası bir sözleşme çağrısını gündeme getirdi ve **MAR Project** vücut buldu. İsmi, bataklık anlamına gelen **marecage** kelimesinden alan Proje, 1960 yılında, bugün Avrupa'nın önde gelen zooloji uzmanlarından biri olan **Luc**

Hoffmann tarafından oluşturuldu. Projenin hız ve derinlik kazandığı tartışmalar zaman içinde, çok daha kapsamlı bir uluslararası sözleşmeye hayat verdi. İsmi, 1971 yılında imzalandığı yer olan, Hazar Denizi kıyısındaki, İran'ın Ramsar şehrinde alan Sözleşme, sulak alanların ve göçmen kuşların konakladığı geçiş alanlarının korunması için dev bir adım olacaktı.

Bütün Habitatın Korunduğu Tek Anlaşma

Ramsar Sözleşmesi'nin en temel özelliği ve ayrıcalığı, ekosistemlerin belirli, özel bir kısmıyla değil tamamıyla ilgilenen ve üye ülkelerin gezegenin bütün coğrafi alanlarını temsil ettiği tek uluslararası anlaşma olması. Yani Sözleşme'yle ilk defa, habitatlarda yaşayan tek türler değil habitatın kendisinin koruma altına alınması gündeme gelmiş oldu. Sözleşmenin misyon bildirisinde şöyle deniyor: “Sözleşmenin amacı sulak alanların korunması ve doğru kullanılması için yerel ve uluslararası işbirliğini sağlamak ve küresel çapta sürdürülebilir gelişime geçiş yapabilmektir.”

Ramsar Sözleşmesi'nde sulak alan

Sulak Alanlar Neden Bu Kadar Önemli?

Sulak alanlar, memeliler ve sürüngenlere kadar çok geniş bir tür yelpazesine ev sahipliği yapıyor. Bunun dışında göl, dere, nehir arazileri özellikle pirinç üretimiyle geçinen birçok tarım ülkesi için hayati bir önem taşıyor. 1990-1995 yılları arasında temiz su tüketimi altı kat artmışken iklim değişikliği yüzünden ortaya çıkan su krizi de cabası. Su kaynaklarını bu şekilde tüketmeye devam edersek 2025 yılında dünya nüfusunun üçte ikisi suya bağlı sorunlar yaşamaya başlayacak. Sulak alanlarda yaratılan tahribat ilaç endüstrisinden tarım sektörüne, balıkçılıktan ulaşıma kadar geniş bir yelpazeyi olumsuz etkiliyor.

Burdur Gölü

Göksu Deltası, Mersin

Kuyucuk Gölü, Kars

tanımı oldukça geniş tutulmuş. Sulak alan tanımı, göller, bataklıklar ve nehirlerin yanı sıra çayırliklar, turbalıklar, vahalar ve mercan kayalıklarını da kapsıyor.

Ramsar Sözleşmesi hükümetler arası bir anlaşma olarak kurgulanmış, çünkü bir ülkedeki sulak alanda meydana gelen kirlilik diğer komşu ülkelerde de sorun yaratabiliyor. Bu yüzden ülkelerin sözleşmeyi imzaladıklarında verdikleri ilk taahhüt Ramsar listesi kapsamındaki sulak alanları korumak ve bu arazileri genişletmek, koruma altına alınan bu arazilerin doğru, sürdürülebilir kullanımını sağlamak. Dokuz Ramsar Kriteri'nin bir tanesinin bile karşılanması listeye dâhil olmak için yeterli.

Türkiye'nin 13 Ramsar Alanı

Türkiye Ramsar Sözleşmesi'ne 1993 yılında taraf olmuş. 1994 yılında **Seyfe Gölü, Sultan Sazlığı, Göksu Deltası, Kuş (Manyas Gölü) ve Burdur Gölü** listeye dahil edilen ilk sulak alanlar. Türkiye'de bugüne kadar onaylanmış olan 13 Ramsar alanı var. 13. Ramsar alanı ise Doğu Anadolu Bölgesi'nde, Kars'ta bulunan **Kuyucuk Gölü**. Doğu Anadolu'daki ilk Ramsar alanı olarak kayıtlara geçen Kuyucuk Gölü aynı

TÜRKİYE'DEKİ RAMSAR ALANLARI

Akyatan Gölü
Burdur Gölü
Gediz Deltası
Göksu Deltası
Kızılırmak Deltası
Kızören Obruğu
Kuyucuk Gölü
Manyas Gölü
Meke Maarı
Seyfe Gölü
Sultan Sazlığı
Uluabat Gölü
Yumurtalık Lagünü

Yazıyla: İnsan hakları,
kadın hakları, çocuk hakları,
hayvan hakları, toprak ananın
hakları, dinleyici desteğine
dayalı bağımsız yayıncılık,
fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür
yayıncılık, dünyada demokrasi,
adalet ve haysiyet ayaklanmaları,
herkesin herşeyi özgürce tartıştığı
bir şölen sofrası, yeraltından
ve yerüstünden not(a)lar,
kâinatın tüm sesleri ...

Rakamla: 94.9

zamanda Türkiye'nin ilk su kuşu halkalama istasyonuna da ev sahipliği yapıyor. Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan Çevre Atlası'nda Türkiye'deki 200 farklı bölge uluslararası öneme sahip sulak alanlar olarak tanımlanıyor ve potansiyel Ramsar alanları olarak nitelendiriliyor.

Bugün tüm dünyada Ramsar Sözleşmesi'ne taraf olmuş 160 üye ülke var. 1910 sulak alansa uluslararası öneme sahip kabul edilip korumaya alınmış. Ramsar'ın kurumsal ortakları arasında **Uluslararası Doğa Koruma Birliği, Birdlife International** (Uluslararası Kuş Yaşamı Kurumu), **Uluslararası Su Yönetimi Enstitüsü, WWF** ve **Uluslararası Sulak Alanlar Kurumu** bulunmaktadır.

Sonuç yerine, sivrisineklerle yada bataklıklarla değil, insan asıl o bitmek bilmez hırsı ve tüketme güdüsüyle uğraşmalı. Bataklıklarla beraber kurumamak için... ○

9 Ramsar Kriteri

Kategori A: Nadir, Özgün Araziler

1 Nadir veya özgün bir örneği temsil eden ve uygun biyocoğrafyada bulunan herhangi bir sulak alan uluslararası çapta önemli kabul edilmelidir.

Kategori B: Biyoçeşitliliğin Korunduğu Alanlar

2 Kırılgan, tehlike altında türler barındıran herhangi bir ekolojik alan uluslararası çapta önemli kabul edilmelidir.

3 Bir sulak arazi eğer bulunduğu bölgede biyoçeşitliliği koruyan bitki ve hayvan türlerini barındırıyorsa uluslararası çapta önemli kabul edilmelidir.

4 Bitki ve hayvanların yaşam döngüsünde kritik öneme sahip olan ya da elverişsiz koşullarda korunak sağlayan alanlar uluslararası çapta önemli kabul edilmelidir.

Su Kuşları Kriterleri

5 Eğer bir sulak alan 20 bin ya da daha fazla sayıda kuşun yaşamını destekliyorsa uluslararası çapta önemli

kabul edilmelidir.

6 Eğer arazi bir kuş türünün veya alttürünün nüfusunun en az yüzde 1'ini koruyorsa uluslararası çapta önemli kabul edilmelidir.

Balıklar İçin

7 Söz konusu arazi eğer yöresel balık ailelerine ve alt türlerine kayda değer oranda koruma sağlıyorsa ve küresel olarak biyoçeşitliliğin korunmasına, türler arası etkileşime katkıda bulunuyorsa uluslararası çapta önemli kabul edilmelidir.

8 Balıkların beslenmesi ve yumurtlaması için hayati öneme sahip araziler ve göç yollarına ev sahipliği yapan alanlar uluslararası çapta önemli kabul edilmelidir.

Diğer Türler İçin Özel Kriter

9 Kanatlı olanların dışında herhangi bir türün yüzde 1 ve daha fazlasına ev sahipliği yapan sulak arazi uluslararası çapta önemli kabul edilmelidir.

www.yesilmarkalar.com
açıldı!

Tüketiciyim ama
gezegenimi
tüketmiyorum.

Türkiye'nin
yeşil ürün ve
hizmetleri
burada buluşuyor!

Satın aldığımız ürün,
hizmetlerin sertifika ve
etiketlerini biliyor muyuz?

Enerjiyi yönetiyor muyuz?
Seçimlerimiz enerji tasarruflu mu?

Çocuklarımızın geleceğini
düşünüyor muyuz?

Satın aldığımız ürün ve
hizmetler çevre dostu mu?

Geleceğimiz için
bilinçli tüketici olalım...

ve diğerleri...

yesilmarkalar.com

info@yesilmarkalar.com

Captain Planet

“Güç Bende Değil Sizde”

Yıllar, yıllar önceydi. Küresel ısınmanın ilk alametleri ortaya çıkmıştı. Bizim de kendi çapımızda bir yeşil süpermenimiz vardı: Captain Planet. TV dünyasının ilk çevreci süper çizgi kahramanı olma özelliğini taşıyan Captain Planet'in, CNN'in ve çevre alanında önemli çalışmalar yapan Birleşmiş Milletler Vakfı'nın kurucusu Ted Turner'in eseri olduğunu hatırlatmakta da fayda var.

 Balkan TALU

THE POWER IS YOURS!

Beş güç yüzüğü ortada beliriyor: Toprak, su ateş, rüzgâr ve kalp gücü. Beşinin gücünden ortaya çıkan Captain Planet haykırıyor: “Güç Sizde”. Nükleer felaketler, seller, fırtınalar, petrol sızıntıları, kaybolan türler, yağmur ormanlarının katli ve akla gelen gelmeyen türlü musibetler, insanın aklına “Bütün bunları durdurmak için bir süper kahraman gerekiyor” fikrini getiriyor. Ne demişti Mazhar Alanson bir şarkısında zamanında? “İnsan olmak yetmez, yetmiyor zaten, süpermen olmak lazım bazen”. Nitekim çevrecilerin de bir süpermeni varmış eskiden.

Captain Planet ve gezegenciler (Planeteer) ekibi, ilk defa 1990 yılında aynı zamanda CNN’in kurucusu olan Ted Turner tarafından tasarlanmış. Senaryonun ilk sinopsisi şöyle: İnsanların sürekli ekosisteme zarar verdiğini, gezegenin her geçen gün daha fazla kirlendiğini ve içten içe yok olduğunu gören ana tanrıça Gaia duruma el koymaya karar verir. Whoopy Goldberg’in seslendirdiği Gaia, yeryüzüne iner ve dünyanın farklı noktalarında bulunan beş gence güç yüzükleri dağıtır. Toprak, su ateş, rüzgâr ve kalp gücü yüzüklerine sahip olan gençler yüzüklerini birleştirince Kaptan Gezegen’i çağırabilmektedir ama bunun için bütün ekibin bir arada olması gerekir.

Tahta Değil Vicdan

Gençlerin her biri dünyanın farklı ve sorunlu bölgelerinden gelmektedir. Afrikalı, Amerikalı, Rus, Çinli ve Güney Amerikalı gençler dünyanın kurtuluşu için çalışacaktır. Ekibin lideri olan Afrikalı genç Kwame’nin gücü topraktır. Ekipte sağduyunun sesi olarak bilinir. Gençlerin motivasyonu düştükçe, onları teskin eder. Wheeler, New York’ta yaşamaktadır. Ateş yüzüğü ona verilmiştir. Ekibin savaştı ruhunu temsil eder. Bu ateşli arkadaş elinde rüzgâr

gücünü bulunduran Linka’dan hoşlanmaktadır. Wheeler, aralarında yaşça en büyük olmasına rağmen doğayla en az bağı ve bilgisi olan karakterdir. O kadar ki Linka’ya doğum gününde fildişi taşı bir kolye almayı aklından geçirebilmektedir. Linka eski Sovyetler Birliği’nde yaşamıştır ama dizimizde Doğu Avrupalı olarak geçer. İlgi alanı kuş gözlemciliğidir ve kirlenmeden kuşlar zarar gördükçe en çok o üzülür. Linka, aynı zamanda sıkı bir bilgisayar uzmanıdır. Çin’den gelen Gi’nin güç yüzüğü sudur. Kendisi aynı zamanda Maldivler’de tuzlanmaya karşı mücadele eden bir biyologdur, yunusları çok sever. Ekip içinde en enteresan yüzüğe sahip olan karakter herhalde Ma Ti’dir. Ma Ti Brezilya’nın güneyinde şaman inanışlarına sahip olan Kayapo yerlileri tarafından büyütülmüştür. Kendileri aynı zamanda meşhur doğal kozmetik zinciri Body Shop ile anlaşma imzalamış kabile olarak da bilinirler. Ma Ti kalp gücü vasıtasıyla karşı tarafı empati yapmaya zorlayabilmektedir. Burada beşinci element tahta değil vicdan oluyor yani...

Gezegenciler İşbaşında

Captain Planet karakterinin 1990 yılında yaratılmış olması bir tesadüf değil aslında. Ted Turner çevre ve nüfus konularını gündeme taşıdığı Turner Vakfı’nı 1990 yılında kurdu. İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi’nin imzalandığı Rio Konferansı 1992 yılında toplandı. Kyoto Anlaşması 1997 yılında imzalandı. Bu arada Captain Planet altı sezon boyunca devam etti. Captain Planet ve gezegenciler, asit yağmurlarından nükleer kazalara, ozon delinmesinden, hidroelektrik santrallere kadar her konuyu ele aldılar. Örneğin bölümlerden birinde, filmin kötü karakterlerinden Looten Plunder (Türkçeye “Yağma Hasan” olarak çevrilebilir belki) Afrika’da bir nehrin üzerine büyük bir baraj kurar. Plunder’ın kurduğu baraj yüzünden köyde kuraklık başlar. Üstelik susuzluk çeken filler de bölgeden kaçmaya başlamıştır. Captain Planet ve gezegenciler duruma el koyar ve Plunder’ı yendikten sonra köye sürdürülebilir bir baraj yaparlar. Diğer bir bölümde ağgözlü domuzumuz Hoggish Greedly, Filipinli yoksul bir balıkçıyı dinamitle

avlanmaya ikna eder ama mercan kayalıklarının gördüğü zararı es geçer. Gücünü kullanıp Filipinli balıkçının karısına su altı yaşamını anlatmak Gi'ye düşer.

Kahramanlarımız ara sıra uluslararası ilişkilere bile el atmışlar. Gezegenciler, İki kötü karakterin küresel (Duke Nuke'm ve Verminous Skumm) bir nükleer savaş başlatmasını engellemek için Kuzey İrlanda, Güney Afrika ve İsrail'e gidiyorlar. Çizgi dizi artık devam etmiyor ama gene de Captain Planet adına kurulmuş bir vakıf varlığını sürdürüyor ve çocuklar ile gençlerin katılımına yönelik çevre projelerini fonluyor. Vakıf, gençlerin ağaçlandırma kampanyaları, plaj ve sokak temizleme faaliyetlerine katılımlarını teşvik ediyor ve bu konularla ilgili okul turlarının da organize edilmesine yardım ediyor. Vakfın internet sitesinde geri dönüşüm, kaçak avlanma ve tehlike altındaki türler hakkında çocuklara yönelik tanıtım videoları bulunuyor. Çocuklara kaçak avcılığı engelleyebilmek için egzotik hayvanları satın almamaları öğütleniyor.

Hatırlarsınız gene 80 ve 90'ların en popüler çizgi filmlerinden biri de He Man'dir. Prens Adam şöyle kılıcını ileri doğru uzatıp "Güç bende artık" diye höykürdüğü zaman aşka gelip hoplayıp zıplamaya başlamamış yaşıtımız erkek çocuğu pek yoktur. Captain Planet'in sloganı ise "Güç Sizde". İnsan merak ediyor, bu serinin memleketimizde pek de hatırlanmıyor oluşunun sebebi

bu olabilir mi acaba? Bir düşünün hele; kılıcı çekince özgüveni gelip şahlanan titrek muhallebi çocuğu Prens Adam'ı mı tercih edersiniz? "Güç Sizde" diyen Captain Planet'i mi? ○

Kötüyüm, Ben Kötüyüm

Her çizgi dizide olduğu gibi Captain Planet'in de kötü karakterleri mevcuttu. Dizideki kötü karakterlerin, ilerleyen bölümlerden birinde bir araya gelip, gezegencilerin yüzüklerini çaldıktan sonra Captain Pollution'u oluşturmuşlukları bile vakidir.

Doktor Blight: Bilimin Karanlık Yüzü

Kendisi başarılı bir biyokimyacı olmakla beraber kafayı mükemmel insanı yaratmakla bozmuş bir ablamızdır. Arthur C. Clarke tarafından yazılmış olan (Stanley Kubrick tarafından çekilmiş film versiyonu daha ünlüdür) "2001 Uzay Yolu Macerası"ndaki HAL'i andıran MAL isimli bir süper bilgisayar da vardır. Anlayacağınız üzere karakter, bilimin yoz ve karanlık tarafını temsil eder. Güç yüzüğü: Nefret.

Duke Nuke'm: Radyasyon Bağımlısı

Hafif korkutucu tipteki Duke Nuke'm, her yeri nükleer enerjiyle donatmak peşindedir. Zira radyasyon bağımlısıdır. Zaten yanında oturabilmek için bazı tedbir ve donanımlara ihtiyaç vardır. Güç yüzüğü: Süper Radyasyon.

Looten Plunder: Ormansızlaştırma Benim Karakterimdir

Kendisi şık, zengin ve avcılığa meraklı gayet burjuva bir şahsiyettir. Kendine özel bir paramiliter ordu kurmuşluğu bile vardır. Bölümlerden birinde iki tarafa da silah satıp savaş çıkartmaya çalışmıştır. Çevreciliği

demode ve boş hayal olarak görmektedir. Kapitalizmin karanlık yüzünü temsil eder. Güç yüzüğü: Ormansızlaştırma.

Hoggish Greedy: Tüketim Delisiyim

Hafiften domuz benzeyen bu karakter, filmde açgözlülüğü ve tüketim deliliğini temsil eder. Yenilenemeyen kaynaklara yönelik tuhaf bir zaafı vardır.

Verminous Skumm: Zehir, Zehir, Zehir

Metamorfoz geçirmiş bir laşım sıçanı olarak kendisi pek yakışıklı bir arkadaş sayılmaz. Bir an önce insan türünün yok olmasını, dünyada kendi hakimiyetini kurmayı hedeflemektedir. Güç yüzüğü: Zehir

Sly Sludge: Beni Asit Yağmurlarında Yıkasınlar

Baktığı her yeri atık deposu olarak gören bir şahsiyettir. Deniz, göl, orman pek fark etmez. Gömemediği atığı itinayla yakar. Asit yağmurlarının ise pek önemi yoktur. Cehaleti ve vurdumduymazlığı temsil eder. Güç yüzüğü: Duman. İlk döneminde Martin Sheen'in seslendirdiği Sly Sludge'un bu yüzüğü arada Greedy'e devretmişliği de vardır.

Zarm: Seslendirmesi Sting'den

Zarm, Gaia tarafından yenilgiye uğratılmış ve dünyadan kaçmış savaş meraklısı bir ruhtur. Sürekli olarak gezegende savaş çıkarmaya ve bunun yarattığı yıkımı izlemeye meraklıdır. Bu arada Zarm karakterini, 1990-92 yıllarında ünlü İngiliz şarkıcı Sting'in seslendirdiğini de hatırlatalım.

Geleceğin markaları için altın değer “Sürdürülebilirlik”

- Marka ve Sürdürülebilirlik Liderleri Buluşuyor
- Marka Değerleri Sürdürülebilirlik Ekseninde Yeniden Tanımlanıyor
- Sürdürülebilir Rekabet Avantajı İçin Sürdürülebilir Marka Olmak
- Sürdürülebilir Tüketimi Sağlayacak Marka Davranışları

Siz de sürdürülebilir markalar ve liderlerle birlikte geleceğin yol haritasını çizmek için Sürdürülebilir Markalar Konferansı'nda yerinizi ayırın.

**Sürdürülebilir Markalar
Konferansı**

**Sustainable Brands
Conference**

sm 2012

swissôtel **THE BOSPHORUS**
ISTANBUL

31 Mayıs 2012

Uygur Özemi
uygar.ozemi@me.com

Kalbini Dinle ve Dönüşüme Açık Ol!

Bu yılın ilk **EKOIQ**'su, **Durban** sonrasında iklim değişikliği çıkmazını gösterdi. İster istemez karamsar bir ton vardı. Nasıl olmasın? Derginin sayfalarında bazı alanlarda güzel gelişmeler okusanız da, maalesef halen seragazi salımları dünyada artmaya devam ediyor. Bırakın azalmayı, küresel ısınma yavaşlamış bile değil. Bilim adamları ısınma böyle giderse bu yüzyıl bitmeden gezegenimizi insan için yaşanmaz bir hale getireceğimizi söylüyor. Küresel ısınmanın tek yavaşladığı dönem ekonomik kriz dönemi idi. Her ne kadar kriz devam etse de ekonomiye enjekte edilen para ekolojik krizi derinleştirdi. Bu ekolojik kriz yakında ekonomik krizi daha da derinleştirecek. Peki ekolojik krizden çıkmanın yolu ne? Bir önceki yazımda sizlere şu soruyu sormuştum: Küresel iklim değişikliğini durdurmak için hükümet-

“Elbirliği ile akıllıca, işbirlikleri ve güçlü ağlar kurarak, çocuklarımıza ve gezegeni paylaştığımız bütün canlılara karşı sorumluluklarımızı hatırlayarak, yılmadan en yetkin olduğumuz konularda mücadeleye devam ederek başaracağız”

leri, yerel yönetimleri, şirketleri ve bireyleri, topluca, yeterli düzeyde ve vakitlice nasıl harekete geçireceğiz? Yanıtı zor görünse de son derece basit! Elbirliği ile akıllıca, işbirlikleri ve güçlü ağlar kurarak, çocuklarımıza ve gezegeni paylaştığımız bütün canlılara karşı sorumluluklarımızı hatırlayarak, yılmadan en yetkin olduğumuz konularda mücadeleye devam ederek başaracağız. Başarılı olabileceğimize dair kanıt veya rakam mı istiyorsunuz? İşte size iki örnek!

Birincisi, Amerika Birleşik Devletleri Enerji Bilgi Ajansı (US EIA) raporlarında ABD'nin karbon salınımının 2005'ten 2035'e kadar daha

önce yüzde 37 artacağını tahmin ediyordu. Şimdi temiz, yani yenilenebilir enerjilerin hızla artması ve ucuzlaması, yeni kömürlü termik santrallerin durdurulması, eskiyenlerin kapatılması ve daha pek çok nedenden ötürü yüzde 6 azalacağını öngörüyor. Bu hesaplara sivil toplum kuruluşlarının mücadelesi sonucu durdurulacak pek çok yeni kömürlü termik santral, yeni cıva kirliliğine dair yönetmelik nedeniyle kapatılmak zorunda kalacak başka kömürlü santraller, çıkacak karbondioksit vergileri ve gitgide güçlenen halk hareketleri dahil değil.

İkincisi, Fukushima nükleer felaketi sonrasında nükleer endüstrinin güvenlik krizine girmesi nedeniyle şu anda Japonya'daki 54 nükleer reaktörden sadece ikisi çalışıyor ve buna rağmen Japonya kış olmasına rağmen bir enerji krizi yaşamıyor. Demek ki nükleer ve kömür olmadan bir enerji geleceğini aynen Greenpeace'in Enerji Devrimi raporunda sunduğu şekliyle gerçekleştirmemizin önünde hiçbir engel yok.

Yapmamız gerekenler son derece açık, kalbimizi dinleyip, en iyi bildiklerimizi gezegenin hayrına olacak şekilde yapmaya devam etmek ve değişime açık olmak. Gelecek ay sizlere bu mücadelede bize yardımcı olacak bir düşünce sistemini anlatmaya çalışacağım.

Sürdürülebilirlik “Getto” sundan Nasıl Kurtulursunuz?

Günlük haber sitesi Co.Exist'te yayınlanan “Sürdürülebilirlik ‘Getto’sundan Nasıl Kurtulursunuz?” yazısı, şirketlerde yalnız başına dönüşüm çabaları sarf eden kurum içi yeşil girişimciler için son derece önemli ipuçları barındırıyor.

 Başak ÜLGEN

Büyük şirketlerdeki inovatif düşünürlerin ürettikleri fikirler, şirketi daha temiz veya daha etkin hale getirmeye yönelik olduğunda çoğu zaman başarısız olarak görülüyor. Aspen Enstitüsü'ndeki bir program, bu kurum içi girişimcilerin güçlenmesine ve böylece şirketlerindeki değişimi etkilemelerine yardım ediyor.

Geleneksel olana karşı çıkıp, yeni işler yaratan girişimcilerle ilgili öyküleri çok seviyoruz. Ancak değişim sadece dışarıdan gelmez. En iyi fikirlerin bazıları, büyük, yerleşik şirketlerin içindeki "girişimciler" tarafından geliştiriliyor.

Aspen Enstitüsü'nün **İş Dünyası ve Toplum Programı**'nın (Business and Society Program) Direktör Yardımcısı **Nancy McGaw**, "kârlılık ile sosyal ve çevresel değerleri entegre etmeyi" amaçlıyorsak şirketlerin içindeki bu kişileri desteklememizin çok önemli olduğunu söylüyor. Bu nedenle McGaw üç yıl önce, ilginç işler yapan bireyleri eğitmek, onaylamak ve desteklemek için **First Movers** programının oluşturulmasına yardımcı oldu.

Fast Company dergisinin günlük haber sitesi **Co.Exist**, üç katılımcıyla deneyimleri hakkında görüştü (biri bu yılki, ikisi geçen seneki programın katılımcıları). Özellikle de, şirketlerin içinde projelerini nasıl kabul ettirdiklerini merak ettik (programın esas odaklandığı konulardan biri de bu).

Rahul Raj, Walmart.com **"Çevreden Değil, Kazanımlardan Bahsedin"**

Raj, Walmart.com'da bir elektronik cihaz takas programı geliştirdi. Siteye gidip elinizdeki satılık ürünü söylüyorsunuz (CD çalar, bilgisayar oyunu vs.) ve Walmart onun yeniden satılmasını veya ge-

ridönüşümünü organize ediyor. Ardından site içinde kullanabileceğiniz bir hediye kartı alıyorsunuz. Amaç, elektronik cihazlar için ikinci el piyasası yaratmak, insanlara para kazandırmak ve çöplüklerdeki yığılı azaltmak.

Raj, Walmart'a girmeden önce projenin "öksüz" olduğunu ve potansiyelini ortaya koyamadığını söylüyor. İşin sırrı, fikri iş arkadaşlarına sunarken onu "yeniden çerçevlendirmek"ti. Raj şöyle anlatıyor; "Çevresel yararları öne çıkarmaktan ziyade, iki tarafın da kazanımlarını açıklamak oldukça işe yaradı."

Bu uygulama, rakamlardan çok müşteri deneyimlerine odaklanılmasına da yardımcı olmuş. "Bir müşterimiz, bu sitenin, cihaz bağımlılığını doyurmasına yardımcı olduğunu söylüyordu. Bir kadın müşteri ise çocuklarına yılbaşı he-

"Bizim için ekonomik faydası var, müşterilerimiz için yararlı bir uygulama ve elektronik atıklar çöpe gitmiyor. Her paydaşın yararlanacağı bir fayda dile getirerek ilerleme kaydedebildim."

diyelerini buradan alıyordu. Bu yükleri fikrin destek toplamasına yardım etti. Ben önceden bu tür deneyimlere önem vermezdim, daha çok rakamlar üzerine odaklanırdım."

Raj ayrıca, destek oluşturmak için pilot projeleri tavsiye ediyor. Küçük projelerle başlamak diğerlerinin sizi takip etmesini ve ayarlamalar yapılabilmesini mümkün kılıyor. Raj, şu anda online verilen bu hizmetin ileride Walmart dükkanlarında da sunulacağını umuyor.

“Yöneticiler genellikle her gün rakamlarla yayılım ateşine tutuluyor, bu nedenle öyküler ve anekdotlar son derece etkili olabiliyor.”

Emma Stewart, Autodesk

“Fildişi Kuleden Sahaya İnin”

Stewart, binaları daha sürdürülebilir yaparken çıkan masrafları kısmak için bina sahiplerine ve kiracılarına yardımcı olan 3-D modelleme yazılımının geliştirilmesini yönetiyor. Bu yazılımı geliştirmeye Autodesk’de kurumsal bir pozisyonda çalışırken başladı ve şirketin binasını “canlı laboratuvar” olarak kullandı. Şimdi ise daha fazla etkiye sahip olduğu,

doğrudan ürün ve hizmetle ilgili bir pozisyonda çalışıyor.

Stewart, sürdürülebilirlikle ilgili çalışanların gerçek bir etki yaratmak için “sahaya” inmesi gerektiğini söylüyor ve şunları ekliyor, “Hizmet veya ürün stratejisiyle ilgili bir işiniz varsa, onlardan kopuk bir şekilde fildişi kulesinde oturmak yerine sahaya inerseniz çok daha etkili olursunuz.” Stewart ayrıca pek çok sürdürülebilirlik yöneticisinin kurumsal rollerde “gettolaştırılmış” hissettiğini, kendini etkin bir şekilde ortaya ko-

yamadığını söylüyor.

“Kafanızı duvara çarpıp durduğunuz duygusu çok yaygın. Finans ve muhasebe metodolojilerine kolayca uyarlanamayan ve genellikle soyut olan yararları öne çıkararak bir iş dosyası hazırlamaya çalışıp duruyorlar.” Ayrıca anekdotların ve müşteri deneyimlerinin, yeni projeler için destek almanın etkili bir yolu olduğunu da belirtiyor.

“Yöneticiler genellikle her gün rakamlarla yayılım ateşine tutuluyor, bu nedenle öyküler ve anekdotlar son derece etkili olabiliyor. İşle ilgili bir kararı aldırın faktör rakamlardan ziyade, önemli bir müşteriden gelen anekdota dayalı kanıttır.”

Britta Rendlen, Swiss RE

“Kısa Vadecilik Büyük Sorun”

Programın 2010-11 katılımcısı olan Rendlen, dünyanın en büyük sigorta şirketlerinden birinde çevresel, sosyal ve etik risk yönetimini denetliyor. 30 şirketin işlerinde nasıl risk değerlendirmesi yapacağıyla ilgili bir “endüstri çerçevesi” üzerine çalışıyor. Rendlen, programa katılarak Swiss Re’nin, sadece kendi geleneksel olmayan risklerini yönetmekle kalmayıp, müşterilerine de tavsiye verebileceği iyi bir konumda olduğunu fark etmiş.

Söylediğine göre programın en faydalı tarafı, diğer katılımcıların fikirlerini nasıl sunduğunu, meslektaşlarını nasıl ikna ettiğini ve kullanışsız teşvik yapıları gibi “sistem problemleri”nin nasıl üstesinden geldiğini görmekmiş. Kısa vadeciliğin, sürdürülebilirlik girişimcileri için en büyük engel olduğunu belirtiyor.

“Daha büyük bir ekonomik sistemin parçasıyız. Bu sistemde yakın geçmişte daha kısa vadeli bir perspektif vardı ve bu, bir şirketin, endüstrinin, toplumun veya gezegenin gerçekten sürdürülebilir şekilde yönetilmesine ters düşüyordu.” ○

“Yalın Enerji” ve Sürdürülebilirlik

Japonya’da, Toyota Fabrikalarında geliştirilen Yalın Düşünce, tüm dünyadaki üretim süreçlerini temelden etkileyen bir yaklaşım ve pratikler bütünü. Türkiye’de 2002 yılından beri Yalın Enstitü Derneği tarafından temsil edilen ve onlarca kuruluş tarafından uygulanan bu yenilikçi yaklaşımın, israfa karşı tutumu ve insan merkezli bakışı nedeniyle sürdürülebilirlikle de ciddi bir ilişkisi var. En son “Yalın Enerji” konseptiyle tekrar radarlarımıza giren Yalın Düşünce’yle ilgili sorularımızı, Yalın Enstitü Derneği kıdemli danışmanlarından Cevdet Özdoğan ve danışman Sedat Canoğlu yanıtladı.

İlk başta “Yalın Felsefe” nedir ondan başlayalım isterseniz. Okuyucularımıza kısaca yalın üretim ve yönetimin ne olduğunu anlatabilir misiniz?

Yalın Düşünce'nin temel amacı, değerlerin ilk hammaddeyi başlayarak değer yaratma süreci boyunca hiç kesintisiz akıtılarak, hızla nihai müşteriye ulaştırılmasıdır. Bunu başarabilmek için tüm değer zincirine bir bütünlük çerçevesinde bakmak, israfları yok etmek ve tüm faaliyetleri müşteri için mükemmel değer oluşturmak amacıyla yönlendirmek gerekir.

Günümüz rekabetçi ortamında ayakta kalmak için “yalın yaklaşım” gereklidir. Kullanılan yalın teknik ve araçlar kurumdan kuruma farklılık gösterse de Yalın Düşünce'nin ilkeleri evrensel ve dünyada geçerliliği ve başarısı kanıtlanmış uygulamalara dayanarak geliştirilmiştir. Yalın Düşünce'yi uygulayan şirketlerin deneyimi üretim akış süresinde yüzde 90 azalma, üretkenlikte yüzde 100 artış, stoklarda yüzde 80 azalma, ürün geliştirme süresinde dört misli hızlanma ve kapasitede yüzde 30 artış sağlanabildiğini göstermektedir.

Peki, bu düşüncenin mucidi kimdir?

Yalın düşüncenin altındaki “İlk seferde doğru üretim”, “Kalitesizliği yoketme”, “Yapma ve verme”, fikrinin mucidi **Seichi Toyoda**'dır. Seichi Toyoda, (dede Toyoda) Japonya köylerinden birinde yaşayan, marangozluk da yapan, çiftçi aileden gelen doğuştan mucit bir köylüdür. Evdeki kadınların kullandıkları dokuma tezgâhlarını derinlemesine etüt ettikten sonra, dünya üzerindeki ilk “iplik koptuğunda otomatik olarak kendiliğinden duran dokuma tezgâhını” yaratmıştır. Buluşunun patentini çok yüksek fiyata İngilizlere satmış ve oğlu **Kiichiro Toyoda**'nın otomobil üretimine başlamasını mümkün kılan parayı

“Yalın düşünce müşterilerini olduğu gibi, çalışanlarını da merkeze alır.

Gerçekten yalın düşünceyi hazmetmiş firmaların tüm uygulamalarında insanın ne kadar ön plana çıktığını görebiliriz”

temin etmiştir. “**JİDOKA**” yani kalitesizlik oluşturduğunda otomatik durdurma, “İlk Seferde Kalite Konsepti” bu şekilde gerçekleşmiştir. Kiichiro Toyoda, Amerikan devletlerinden lisans satın alarak ürün ve üretim yöntemlerine başvurmak yerine zor ve özgün olanı seçmiştir. 1930'larda hammadde kaynaklarının olmadığı ve her şeyin ithal edildiği bir Japonya'da otomobil talebi, zayıf ve otomobil arzı küçük adetler halinde üreticiler ve ithalatçılar arasında paylaşılmıştı. Bu koşulların bir sonucu olarak “**JİT**” “**Tam Zamanında Üretim**” kavramı doğdu. Gerçek müşteriden gerçek talep gelmeden stok için üretmeme fikri başlarda JİT kavramı altında oluştu. JİT ile birlikte de “**Kanban**”, “**Kanban Kartları**” fikri uygulamaya alındı. Kiichiro Toyoda'nın çalışma arka-

daşlarına 1934 yılında verdiği “Üç yıl içinde Amerikalı üreticilerle başa baş maliyet savaşı verme” talimatı Yalın Düşünce'nin dayandığı “**Hedef Maliyet**” konseptinin ve “**Hedef Maliyetleri Tutturma**” düşüncesinin doğmasını sağlamıştır.

Toyota 1950'li yıllarda büyük bir mali krizle karşılaştı. Bankalar kredi vermek için işçi çıkartmasını şart koştu ve sonunda Kiichiro Toyoda, iyice kaybetmemek için 280 civarında işçiyi işten çıkarmak zorunda kaldı. Bu olay Toyota'ya şu iki prensibi öğretti: 1. Bankalara muhtaç olmayacaksın, parayı çok iyi idare edeceksin 2. İşe aldıklarını çıkartmayacaksın. Her bir çalışanı alırken hayat boyu işe aldığını unutmayacaksın.

Ondan sonra ne gibi gelişmeler yaşandı?

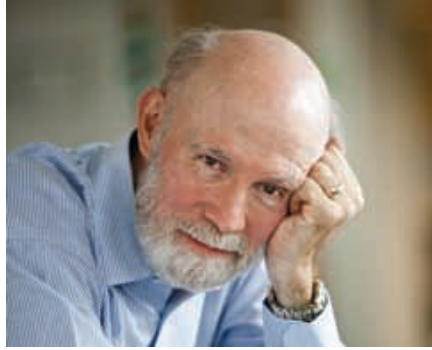
Kiichiro, Toyota Motor Şirketi'nin başkanlığından istifa etti ve şirketin başına kuzeni ve aynı zamanda Toyota'nın bugünkü modern karakterine kavuşmasında önemli payı olan **Eichi Toyoda** geçti. Toyota'nın Yalın Düşünce çevresi içindeki çabaları 1960'lı yıllar ve sonrasında da devam etti. **İshikawa**'nın Japonya'da öncülük yaptığı “İşletme Bağlamın-

da Toplam Kalite” anlayışını benimsemiştir. Eiichi Toyoda’nın başkanlığı döneminde kalite ve yönetim sistemlerini pekiştirdi.

Toyota’nın insana bakışı Amerikalılardan farklıydı. “**Bushido**” prensiplerine uygun bir çalışma yani bir arada çalışma ve paylaşma prensipleri geçerli idi. Başından itibaren sıradan fakat arzulu, çalışkan, saygılı ve çalışmayı ibadet olarak kabul eden bir zihniyet hâkimdi. Amerikalılarda ne kadar bireysellik, kişisel ego ön planda ise, Toyota ve Japonlarda takım çalışması, birlik ön planda idi. Üst ve altlar arasındaki gelir farklılıkları en az seviyede idi. Toyota’nın Yalın Düşünce bağlamındaki çabaları sürdürdü ve sonunda tedarik zincirine kadar ulaştı. Yalın kendilerinin mükemmellik yolunda ilerlemeleriyle yetinmediler ve tüm Tedarik Zincirini de kapsayacak şekilde uygulamaları genişlettiler. Ve sonuç olarak tedarikçiler Toyota ile çalışmayı diğerlerine tercih eder hale geldiler.

Toyota’yı anlamak konusundaki en ciddi çaba, günümüzde Yalın Düşünce’nin, Yalın Enstitü’lerin adeta yaratıcısı olan **James Womack** liderliğindeki MİT Uluslararası Motorlu Araçlar Araştırma Projesi oldu. Beş yıl süren bu uluslararası araştırmanın sonuçları “**Dünyayı Değiştiren Makine - Machine that Changed the World**” adı altında kitaplaştırıldı. Sonrasında “Yalın Düşünce” kitabını yayımlayan James Womack, 1990’lı yıllarda Amerika Birleşik Devletleri’nde ilk Yalın Enstitü’yü kurdu. Ardından **Brezilya Yalın Enstitüsü** ve onu takiben **İngiltere’de** ve **Türkiye’de** Yalın Enstitüler kuruldu. Türkiye Yalın Enstitü Derneği, 2002 yılında James Womack’ın şahsi önerisiyle kuruldu.

Yalın Yönetim Felsefesi, “Özünde insanı esas alan bir yaklaşım” olarak anlatılıyor.

Neden insan merkezde ve bu üretimde nasıl bir avantaj sağlıyor?

Yalın Düşünce’nin merkezinde insan vardır, Yalın Düşünce insan için vardır. Bu özelliğiyle de Sanayi Devrimi Çağı ürünü olan Kitleleşmiş Üretim’den radikal şekilde ayrılır. Yalın düşüncenin birinci prensibi, insan olan müşteri için değer üretmektir. Bu vasfıyla dünyamızın sınırlı kaynaklarının olabildiğince doğru kullanılmasına önem verir. İnsan, müşteri ve toplum için değer katacak ürünlerin, ihtiyaç olduğu zaman, istenilen miktarda, ilk seferde doğru üretilmesine özen gösterir. Yalın düşüncüyü ilke edinmiş şirketlerin web sitelerini incelediğimizde şirket misyonu olarak müşteriye ve topluma yarar sağlamayı öncelikli amaç olarak benimsediklerini görüyoruz. Tüm şirket kararlarında bu prensiplere uygun davrandıklarını, kısa vadeli düşünmek yerine uzun vadeli sonuçlar almayı amaçladıklarını görüyoruz. 1990’lı yıllarda otomobil dünyasında alabildiğine rekabet yaşanırken **General Motors** anormal benzin tüketen ve çevreyi alabildiğine kirleten **Hammer** aracını üretmeye karar verirken, Toyota,

Prius isimli **hibrid** otomobilin üretimine karar vermişti. 2000’li yıllarda Hammer aracı General Motors bünyesinden çıkarılırken Prius hibrid otomobili yok satmaktadır.

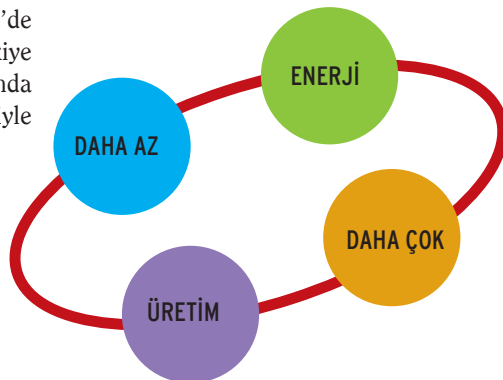
Çevreye ve doğal kaynakların kullanımına olan aşırı duyarlılığı Honda, Toyota, Panasonic, Bosch ve diğer benzeri birçok firmada görüyoruz. Gerek enerji kaynaklarını ve gerekse doğayı koruma konusunda yalın düşüncüyü gerçekten benimsemiş bütün firmalarda benzeri hassasiyetlere şahit oluyoruz.

Çalışanlar konusunda da farklı bir yaklaşım sunuyor mu Yalın Düşünce?

Yalın düşünce müşterilerini olduğu gibi, çalışanlarını da merkeze alır. Gerçekten yalın düşüncüyü hazmetmiş firmaların tüm uygulamalarında insanın ne kadar ön plana çıktığını görebiliriz. Yalın düşünce çalışan insanda olabilecek korkuyu yok etmeye özel önem veriyor. Modern insanın korkularının başında işsiz kalmak, işini kaybetmek korkusu geliyor. İşsizlikle, işten çıkartılmalarla ilgili her gün onlarca haber gazetelerde, TV kanallarında yer alıyor. Korkunun bulunduğu yerde insanın tüm yaratıcılığı ve enerjisiyle çalışması güçtür. Yöneticilerin en önemli görevi sürdürülebilir başarıyı sağlayarak sadık, çalışkan, üretken insanların işsizlikle karşılaşmasına mani olmaktır. İnsana saygı gereği, çalışanın düşüncesine, önerisine değer vermek, dikkate almak gerekiyor.

Zaten günümüzde firmalarımızın karşılaştıkları sorunlara yalnız yöneticilerin çözüm üretmeleri mümkün değil. Özellikle müşterilerin ihtiyaç ve beklentilerinin ne ölçüde karşılandığını ön saflarda görev yapanlar kadar hiçbir yönetici bilemez.

Açıkçası şimdiye kadar Yalın Yönetim Felsefesi’nin, üretim ve yönetim kısımlarıyla ilgili bilgiler

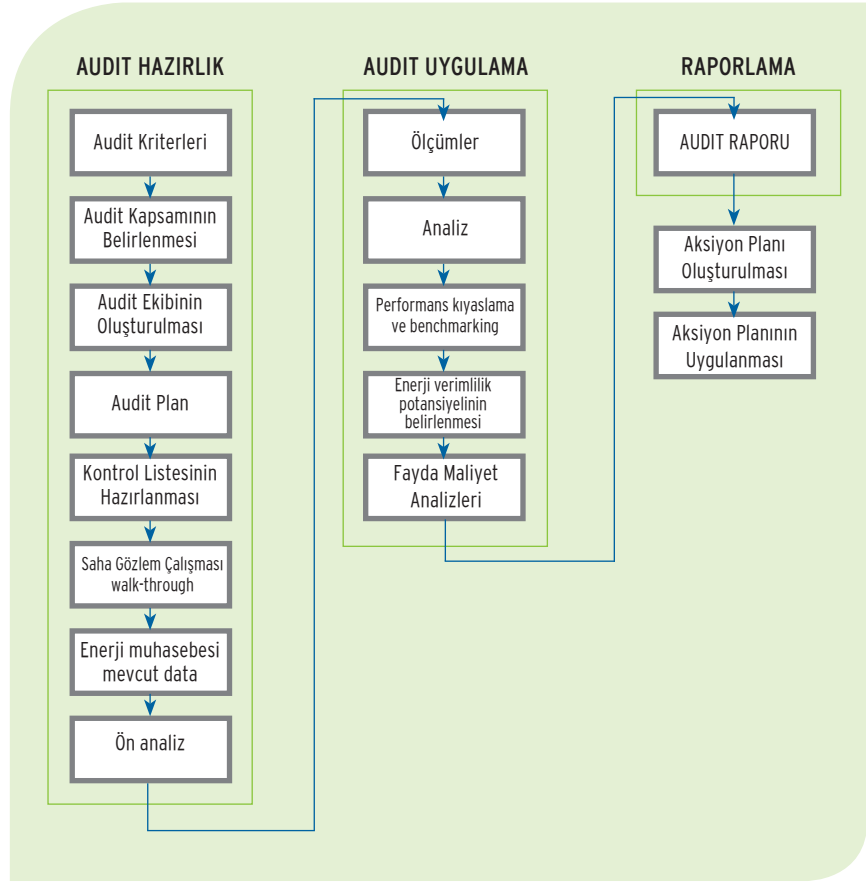

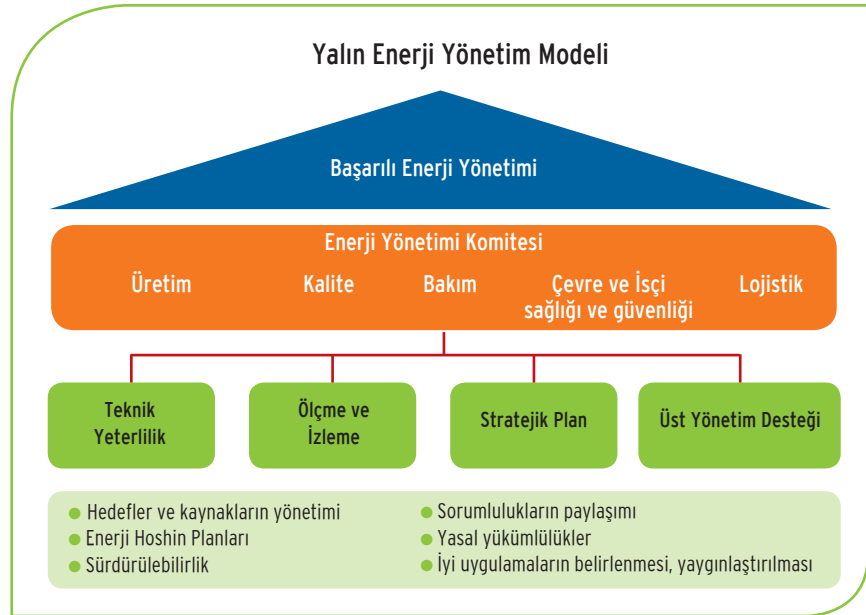
duymuştuk. İsrاف konusundaki tutumu da, bizim için çok bilinmeyen bir şey değildi ama Yalın Enerji konsepti bizim için yeni bir kavram. Biraz bunu anlatır mısınız?

Yalın Enerji konsepti aslında kavram olarak yeni gibi algılanabilir ancak öyle değil. Zira yalın dönüşüm gerçekleştiren kuruluşlarda, üzerine giderek azaltmaya çalıştığımız 16 büyük kayıptan biri de enerjidir. Yalın Enerji kavramı firmalarda enerji yönetiminin yalın felsefeye uygun olarak yapılmasını sağlayan bir enerji yönetim anlayışıdır. Bu anlayış ekipmanlarda, makinalarda genel olarak fabrika genelinde üretim yapılırken kullanılan her türlü enerji kaynağının en verimli şekilde kullanılmasını hedefler. Birim ürün için sarf edilen enerji tüketim miktarının sürekli olarak iyileştirilmesini amaçlanır.

Sürekli iyileştirme çalışmalarında, yalın felsefenin en önemli uygulama araçları olan PDCA, Kaizen, Poka-Yoke, A3 raporlama ve yalın bakım vb. araçların tamamı kullanılır. Yalın Enerji çalışmaları kapsamında öncelikle fabrikaların kapsamlı olarak enerji profili Tablo 2’de görebileceğiniz sistematik yaklaşımla analiz edilir. Bu analiz neticesinde firmada yapılması gereken iyileştir-

“Yalın Enerji, ekipmanlarda, makinalarda ve genel olarak fabrika genelinde üretim yapılırken kullanılan her türlü enerji kaynağının en verimli şekilde kullanılmasını hedefler”

me çalışmaları ve enerji verimlilik potansiyelleri firma çalışanlarıyla birlikte tanımlanır.

Belirlenen fırsat alanları ve iyileştirme konuları dört ana kategoriye ayrılarak bir iş programı dahilinde ele alınır ve projelere dönüştürülerek kuruluş ve Yalın Enstitü uzmanları tarafından uygulamalar belirlenen önceliklere göre gerçekleştirilir

Belirtmiş olduğumuz dört kategori ve tanımlarını şöyle özetleyebiliriz:

Öncelik A: Yüksek potansiyel, düşük zorluk, kısa geri ödeme süresi

Öncelik B: Yüksek potansiyel, yüksek zorluk, uzun geri ödeme süresi

Öncelik C: Düşük potansiyel, düşük zorluk, yüksek görünürlük

Öncelik D: Düşük potansiyel, yüksek zorluk, uzun geri ödeme süresi

Yalın enerji konsepti içerisinde, etkin bir sürdürülebilir enerji yönetim sisteminin de tesis edilmesi amaçlanır. Bu amaca yönelik **Yalın Enerji Yönetimi** modelinin işbirliği içerisinde olduğumuz kuruluşlarda tesis edilmiş olması yönünde gayret sarf ediyor, kuruluşlarla ortak çalışmalar yürütüyoruz.

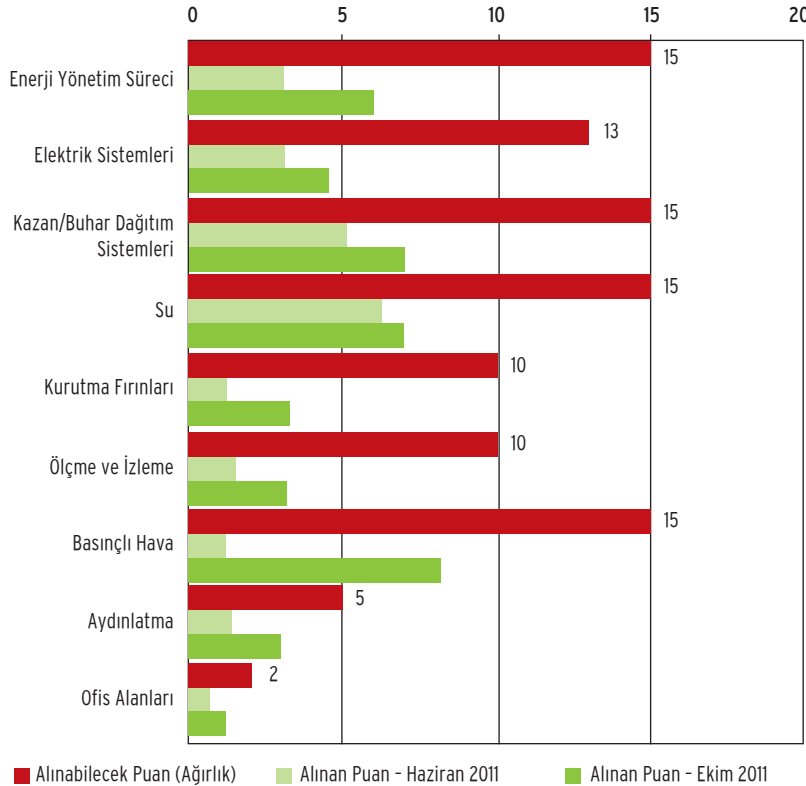
Oluşturulan enerji yönetim sisteminin sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından denetlenmesi ve sürekli geliştirilmesi hedefleniyor. Bu amaçla firmalarda periyodik enerji yönetim etütleri yapılıyor.

Ölçülemeyen hiçbir şeyin yönetilemeyeceği gerçeğinden hareketle, firmanın enerji yönetim performansı A3 raporlama sistemi ile izleniyor ve takip ediliyor.

Yalın Enerji, nasıl bir avantaj sağlıyor bir firmaya?

Kısıtlı olan enerji kaynaklarına olan talep her geçen gün artmaya devam ediyor. Yükselen petrol fiyatlarının doğalgaz fiyatlarını da yukarıya çekebileceği yönünde endişeler dile getiriliyor. Elektrik üretiminin yüzde 75'ini doğalgaz kullanarak gerçekleştiren bizim gibi ülkelerde elektrik enerjisinin birim fiyatının

Özet Değerlendirme

icci 2012[®]

ufi
Approved
Event

18.

Uluslararası **Enerji ve Çevre**
Fuarı ve Konferansı

25-26-27 Nisan 2012

İstanbul Fuar Merkezi - 9-10-11. Salonlar / Türkiye

Organizasyon

sektörel
FUARCIK

www.icci.com.tr

"BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR"

daha da artmasından endişe ediliyor. Dünyadaki bu gelişmelere paralel olarak ülkemizde de **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı**'nın 2008 yılını **Enerji Verimliliği Yılı** ilan edişine şahit olduk. Artan üretim hacmine ve büyüme oranlarına paralel olarak ülkemizin enerji tüketim miktarları çarpıcı bir şekilde artıyor. Yalın Enerji Yönetim sistemi kullanarak, enerji maliyetlerini azaltmak ve bu sayede şirketlerimizin kârlılığını artırmak ve rekabetçi fiyatlarla ürünler sunabilmek mümkün olur.

Yalın Enerji anlayışı işletmelerde kayıp, kaçak ve verimsizliklere odaklanarak bu alanlarda iyileştirmeler yapmak suretiyle yeni enerji altyapı gereksinimlerini de ortadan kaldıırır. Yaratılan değer açısından bu husus çok önemlidir.

Konuyu ülke ekonomisi açısından ele aldığımızda Yalın Enerji anlayışının önemi bir kat daha artıyor. Zira dış ticaret açığımızın büyük bir kısmından enerji giderlerimiz sorumludur. Başka bir ifadeyle Yalın Enerji anlayışı aynı zamanda ülke insanının **Gayri Safi Milli Hâsıla**'dan aldığı payın artırılması ve refahın gelişmesi için de önemlidir.

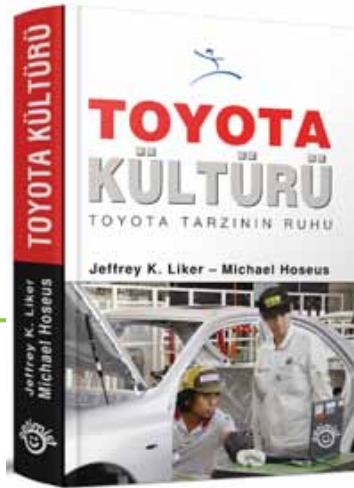
"Yalın Düşünce" Türkiye'de!

Yalın Enstitü Derneği, yalın felsefeyi ve düşünceyi ülke genelinde benimsetmek, yalın uygulamaları yaygınlaştırarak Türkiye'nin rekabet gücünü artırmak ve sonuç olarak Türk sanayi ve hizmet sektörüyle işbirliği halinde işletmelerin gelişimine katkıda bulunmak amacıyla 2002 yılında kuruldu.

Enstitü'de 25 eğitmen/danışman sürekli görev yapıyor. Bu kadro her biri üretim alanında ve çeşitli kademelerde sorumlu görevler üstlenmiş, saha deneyimi yüksek, **Koç, Renault, Toyota** ve Türkiye'nin diğer tanınmış şirketlerinde uzun yıllar yöneticilik yapmış kişilerden oluşuyor.

Yalın Felsefe'yle, sürdürülebilirlik arasında derin bir bağ olduğunu düşünüyoruz. İklim değişikliğinin böylesine can yakıcı bir sorun haline geldiği bir dönemde, Yalın Felsefe, nasıl bir çözüm olabilir sizce?

Yalın Enerji olgusunun sosyal sorumluluk boyutu çok ama çok önemli. Tabiatın ve dünyanın insana Allah'ın bir emaneti olduğunu unutanlar, Kızıldenizlilerin "*Biz dünyayı atalarımızdan miras değil, torunlarımızdan ödünç aldık*" sözünü mutlaka bilmelidir. Kaynakların verimli olarak kullanılması hem çevre hem bizden sonraki nesillerin ve insanlığın devamlılığı açısından çok büyük önem taşıyor. Son 5-10 yıl içerisinde enerji verimliliği, kaynakların korunması, yenilenebilir enerji, güneş ve hidrojen pilleri gibi kavramları çok sık duyar olduk. Küresel Isınma nedeniyle sera etkisi

Yalın Enstitü aynı zamanda **TURQUALITY Akredite Danışman** listesinde 2. Grup Danışmanlık Firmaları arasında bulunuyor ve danışmanlık bedelinin yarısı **TURQUALITY Desteği** ve **Marka Desteği** kapsamında devlet tarafından karşılanıyor. Yalın Enstitü Derneği, dünyada 18 üyesi bulunan Yalın Küresel Ağ'ın Türkiye'deki üyesidir. Dünyada yapılan yalın faaliyetler ve yayınlar konusunda bu ağ vasıtasıyla sürekli bilgi alışverişi yapıyor. www.lean.org.tr
www.yalinenstitu.org.tr

yaratan gazların kontrolüne yönelik dünya genelinde global çabalar **Kyoto Protokolü** olarak bilinen ve ülkeler üstü boyut taşıyan bir ortak anlayışa dönüştü. Farklı coğrafyalarda faaliyet gösteren uluslararası şirketler, bünyelerinde, kaynakların korunması (resource conservation) yatırımları yapıyorlar. Gelişen bu konjonktürde Yalın Enerji Yönetim Sistemi, firmaların, ülkelerin ve bireylerin; kaynakların etkin kullanımı hedeflerine ulaşmalarına yönelik sarf etmekte oldukları eforlara katkı sunan metodolojiler ve yaklaşımlar sunuyor. Yürüttüğümüz projelerde su tüketiminin azaltılmasına yönelik **Kaizen** çalışmalarına mutlaka yer veriyor, bu alanda projeler üretiyoruz.

Türkiye'de hangi firmalar, Yalın Felsefe'yi benimliyor ve uyguluyor?

Bugüne kadar yaklaşık olarak 400 firmada eğitim, 150 firmada danışmanlık hizmeti verildi. 2010 yılı ISO 500 şirketleri arasında 108 taneyle (yüzde 21.8) eğitim ve proje danışmanlığı sebebiyle işbirliği yapıldı; Bursa'daki 250 Büyük Firma Araştırmasında bu rakam 46'dır. Otomotivden tekstile, gıdadan sağlığa kadar pek çok sektörde çalışmalarımız devam etmektedir. **Armetal, Assan Gıda, Filli Boya, Çimtaş, Goodyear, Orhan Holding, Savcan Tekstil, Teknosa, Türk Traktör, Ülker, Vestel** ve **Yeşim Tekstil** çalıştığımız firmaların sadece bir kısmıdır. Son dönemde tekstil, bakır, mobilya ve çimento endüstrilerinde yukarıda detaylı olarak anlatılan metodolojiler ışığında, yürütülen Yalın Enerji çalışmaları sayesinde sonucunda özgül enerji tüketim değerlerinde anlamlı iyileştirmeler gerçekleştirildiğini söyleyebiliriz. Çarpıcı bir örnek vermek gerekirse özgül enerji tüketim değerlerinde tekstil endüstrisinde yüzde 3- yüzde 7 aralığında kazançlar elde edildiğini biliyoruz. ○

TASARIMIN YEŞİL ZİRVESİ

EKODesign Konferansı bu yıl sadece yapı ölçeğinde değil dünyaca ünlü konuşmacıları ve konu başlıkları ile tasarımın her alanında sürdürülebilirliği tartışmaya açarak "yeşil tasarımı" gündeme taşıyacak, beşinci yılında mimarlıktan moda, ürün tasarımından kentsel planlamaya, tüketici eğilimlerinden pazar araştırmalarına kadar tasarımın birçok alanına değinecek.

Konferans 12 Nisan - Workshop 13 Nisan 2012

9:00-18:00

9:00-18:00

"5 yıldır EKODesign'i takip ediyorum, çünkü..."

And Akman, Y. İç Mimar/Yapı Biyoloğu

Geleceğe devredilebilir mimari hareketleri sektörümüzle buluşturan son derece önemli bir platform

[ecosistema urbano] José Luis Vallejo + Belinda Tato, Mimar ve Kent Plancıları

Mimarlık, mühendislik, planlama, politika, teknoloji, malzeme, medya, toplum ve ekonomi alanlarından farklı izleyicileri bir araya getiren bu atmosferi ilham verici buluyoruz

Emre Çamlıbel, İnşaat Y. Mühendisi

Ekolojik dengeleri korumayı hedefleyen ve sürdürülebilir mimari çalışmalar yürüten sektör profesyonellerine ulusal ve uluslararası fikir ve uygulamalardan yararlanma fırsatı sağlıyor

Ayşe Hasol Erkin, Y. Mimar

Yeşil binaların, dünyada ve Türkiye'deki öncüleriyle bir araya geliyor ve yenilikleri izleyebiliyorum

"Bu yıl EKODesign konuşmacıları arasındayım, çünkü..."

Prof. Dr. Tuncay Neyişçi, Orman Mühendisi

Dünyayı ve yaşamı ciddiye alıyorum

24H-architecture Boris Zeisser + Maartje Lammers, Kurucu Mimarlar

Dünyadaki ekolojik tasarım hareketine katkıda bulunmak istiyoruz

Francesco Morace, Sosyolog

Tüketim ve davranış eğilimlerini çalışmak adına İstanbul'un en ilginç ve yenilikçi laboratuvarlardan biri olduğunu düşünüyorum

Prof. Dr. Pınar Mengüç, Makine Mühendisi

Tabiatla uyum içinde tasarım ve mühendislik yapmak doğanın kendisi

Ana Sponsorlar:

SIEMENS

EKODesign Konferansı 2012 ile ilgili detaylı bilgi ve katılım için www.ekodesignkonferansi.com

YEM YAPI-ENDÜSTRİ MERKEZİ

“Pasif Ev için Regülasyon Gerekli”

ALT GÜLER

“Pasif ev” kavramını yeni yeni duyuyoruz. Dolayısıyla hakkında çok da net bilgilere sahip değiliz. Pasif ev nedir; nasıl yapılır? Avantajları, dezavantajları nelerdir? Türkiye’de yaygınlaşması için devletin ve yatırımcıların üzerine ne gibi görevler düşüyor? AKCOR Havalandırma Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Rodop pasif ev teknolojisiyle ilgili kafamızda oluşan tüm soruları yanıtladı.

 Duygu YAZICIOĞLU

Bize biraz “Pasif Ev” teknolojisini anlatabilir misiniz? Yeşil Bina’dan farkı nedir?

Bu kavram ağırlıklı olarak Almanya’da ortaya atılmış. En fazla örnek de orada. Dünyada 25 bin civarında pasif ev var. Yarısından fazlası Almanya’da. Zaten en fazla pasif ev inşa eden ülkeler Almanya, Avusturya ve İskandinavya. Yeşil Bina kavramından biraz daha farklı. Öncelikle sertifikalandırması farklı. Yeşil bina deyince akla hemen **LEED** ve **BREEAM** geliyor. Onlar enerji verimliliğine ve binanın çevresel etkisine bakıyor. Pasif ev ise, AB’deki **EN** normlarına dayanıyor. Hava kalitesi, minimum hava sarfiyatı gibi belli standardizasyonları var. Burada önemli olan, binayı mümkün olan en az enerji sarfiyatıyla ısıtmak, soğutmak ve havalandırmak.

Pasif ev yalnızca iklimlendirmeye mi odaklanıyor?

“Primer enerjiyi minimum düzeyde kullanan, aktif bir ısıtma

ve soğutma yapılmayan bina” dersek, doğru tanımlamış oluruz. Pasif ev yaparken birkaç koşul gözetiliyor. İzolasyon, kontrolsüz hava transferinin minimize edilmesi ve güneş ışığından maksimum faydalanılması. Sadece bunlar gözetildiğinde, ısınma ihtiyacının yüzde 40’ı sağlanmış oluyor. Ama tam burada işe havalandırma ihtiyacı giriyor. Çünkü insanlar havasız kalmamın diye içeri taze hava gönderip, evdeki havayı dışarı atmamız gerekiyor.

Pasif evlerde pencere yok mu?

Var ama açılmıyor aksi takdirde ısı ve havalandırma değerleri bozuluyor. Almanya’daki standartlara göre pasif ev havalandırmasında saatte 0,6 birimden daha düşük bir çevrim olması gerekiyor. Bunun standardı şu: “Öyle bir bina yapacaksınız ki hacminin maksimum yüzde 60’ı kadar hava değişimi olmasına müsaade edeceksiniz.” Bu da havalandırmayı zorunlu kılıyor. Çok yüksek verimli ısı geri kazanım sistemleri kullanılması gerekiyor. Özellikle dönerek çalışan, yani rotor tipi cihazlarda... Bu cihazların ısıl verimlilikleri en az yüzde 80 olacak. Yani dışarıdan -5 derece aldığımız havanın enerjisinin yüzde 80’ini kullanarak evin içinde 15 derece gibi bir sıcaklık sağlamış olacaksınız. Böylece içeri ek bir ısıtma gerekmeyecek.

Pasif ev Türkiye’de yaygın değil, hatta hiç bilinmiyor demek daha doğru olur. Bunun nedeni ne olabilir size?

Benim teşhisim şöyle. Yeşil Binalar genelde evden çok ticari binalar. Pasif evin yaygınlaştığı alan ise konutlar. Türkiye’de bunu talep edecek bilinçte bir tüketici henüz yok. Bu konu daha çok kültürle alakalı. Ülkemizin dış ticaret açığından bahsediliyor. Enerjinin aşağı yukarı yüzde 70’i dışarıdan geliyor çünkü enerjimizi doğru kullanmayı bilmi-

Pasif ev yaparken birkaç koşul gözetiliyor. İzolasyon, kontrolsüz hava transferinin minimize edilmesi ve güneş ışığından maksimum faydalanılması. Sadece bunlar gözetildiğinde, ısınma ihtiyacının yüzde 40’ı sağlanmış oluyor.

yoruz. Bir de insanların, bu tarz bir bina yaptıklarında ceplerinden daha çok para çıkacak gibi bir algıları var. Yaptığımız araştırmalara göre halkımız, binayı yaparken harcanan para beş sene içinde amorti edilmezse, memnun olmuyor.

Yaygınlaşması için ne gerekiyor sizce? Devletin ve yatırımcıların

bu konudaki rolleri ne?

Hükümetler “10 yıl sonra burada olmayabilirim” mantığıyla, kendilerini zora sokacak kararlar almıyorlar. Bu konuda vergiye teşvik getirselere, bütçedeki vergi gelirinde kısıntı olacak. Bütçelerinin dengesi bozulacak. Toprak, su ve hava kaynaklı ısıtma sistemleri de teşvik olmadığı için yaygınlaşmıyor. Al-

AI ÇULER

manya ve İsveç gibi ülkelerde yaptığınız yatırımlar vergiden düşülüyor, çünkü oradaki hükümetler, “Ne kadar çok destek olursa, o kadar ticari sirkülasyon olur. Bu para döngüsü de devlete yine vergi olarak geri döner” diye bakıyorlar. Onlar ekonomik olarak bazı aşamaları geçtikleri için buna kaynak ayırabilecek durumdadılar. Türkiye ekonomisi ise yeni yeni geliyor. Belki o aşamaya gelememiş de olabiliriz. Ama şu kesin: Pasif Evlerin yaygınlaşması için regülasyon gerekiyor, kanun gerekiyor. Yatırımcı açısından bakınca da, belki zaman içinde yabancı yatırımcılara bina satmaya başlayınca, adam kendi ülkesindeki değerleri isteyebilir diye düşünülüp, standartlar artabilir.

Akcor Havalandırma olarak Swegon firmasının Türkiye distribütörlüğünü yapıyorsunuz. Swegon ürünleri pasif evlerde kullanılıyor mu?

Pasif evlerde yüksek verimli ısı geri kazanım cihazlarının gerekliliği bizi cezbediyor, çünkü Swegon firması bu konuda çok iyi. Özellikle nem oranı Almanya gibi ülkelere oranla

“Pasif Evlerin yaygınlaşması için regülasyon gerekiyor, kanun gerekiyor. Yatırımcı açısından bakınca da, belki zaman içinde yabancı yatırımcılara bina satmaya başlayınca, standartlar artabilir”

daha fazla olan Akdeniz Bölgesi'nde yaz şartları, dolayısıyla iklimlendirme çalışmaları daha zor. Hava nemliyse havayı soğutmak için daha fazla enerji harcıyorsunuz. Nemi alabilen tipte ısı geri kazanım cihazlarımız var. Eğer Türkiye’de bir pasif ev marketi oluşursa, en iyi havalandırma alternatifi Swegon olacak.

Bir pasif evin yıllık ortalama enerji sarfiyatı hakkında bilgi verebilir misiniz?

Yine Almanya standardizasyonuna göre bir pasif evde ısıtma için sarfedilen enerji metrekare başına 15 kw’yi geçmeyecek. Toplamda ısıtma, soğutma ve ev elektroniği için harcanan enerji ise metrekare başına yıllık 120 kw’yi geçmeyecek.

Pasif evin enerji tasarrufundan başka avantajları var mı?

Öncelikle işletme maliyeti daha düşük. Evinizde ısıtma, soğutma makinesi yok. Bu tip cihazların hepsinin bakım, arıza gibi riskleri var. Bunlardan olabildiğince uzaklaşıyorsunuz. Ayrıca böyle bir evde yaşadığımızda doğayla daha barışık oluyorsunuz.

Ama pencere açılmıyor. Bu durum sıkıntı yaratmayacak mı sizce?

Bütün Türkiye buna takık. Neden acaba? Aslında cam açılmıyor değil, açabilirsiniz elbette ama hem evdeki havanın dengesi bozulur hem de doğru bir havalandırma kullandığınızda buna ihtiyacınız olmadığını göreceksiniz. ○

8. GERİ DÖNÜŞÜM, ÇEVRE TEKNOLOJİLERİ VE ATIK YÖNETİMİ ULUSLARARASI FUARI

kati atık

atık gaz

atık su

yeşil enerji

7-10 Haziran 2012

Tüyap Fuar ve Kongre Merkezi İstanbul,

www.rewistanbul.com

Organizasyon

İFO

İstanbul Fuar Hizmetleri A.Ş.

Tarsus Group İştirakidir

Destekleyen

Destekleyen

Sektörel Medya Destekçisi

Tarsus

ENO, Gençleri Ağaç Dikmeye Davet Ediyor!

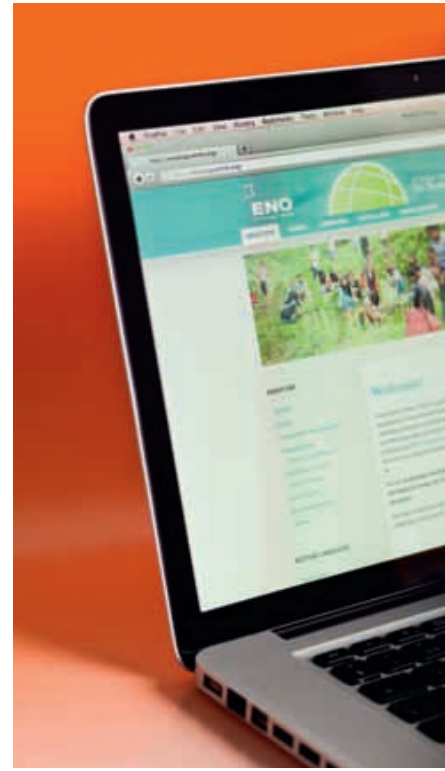
Ağaç dikmek sadece ormanla ilgili uzmanların işi değil. Bu yıl Mayıs ve Eylül aylarında 150 farklı ülkede 8 binden fazla öğrenci aynı anda ağaç dikti. 20 yıldır süren bu gelenek, Finli öğretmen Mika Vanhanen tarafından kurulan, sanal okul ağı ENO tarafından başlatıldı.

**Bu Yazı, UPM'in Griffin dergisinin 3/2011 sayısından alınmıştır.*

Her şey, genç öğretmen Mika Vanhanen'in, 1980'li yılların sonlarında kariyerine Kuzey Karolayna'ya bağlı olan Eno bölgesinde küçük bir okulda çalışmaya başlamasıyla şekillendi ve bugüne geldi. Vanhanen, eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı konusuna oldukça ilgi duyuyordu. Ayrıca çevre eğitimi konusunda da çok heyecanlıydı. Vanhanen'in görev yaptığı okul, 1992 yılında dönemin Amerikan Başkan Yardımcısı Al Gore tarafından Rio Dünya Zirvesi'nde açılan Çevre Yararına Küresel Öğrenme ve Gözlemler Programı'na (GLOBE) kabul edildi. Vanhanen program hakkında görüşlerini şu şekilde ifade ediyor: "ENO, Globe programının alt bir programı oldu ama programımızın sürdürülebilir kalkınmayı Globe programının amaçladığından daha derin

*Mika Vanhanen,
ENO'nun Ağaç Dikme
Günü'nde Mangrove
ağacının tohumlarını
Malezya'da Kuala
Gula'da ekiyor.*

bir şekilde kapsamasını istedik. Sürdürülebilir kalkınmanın sadece ekolojik değil, ekonomik ve sosyal yönlerinin de dahil olmasını arzu ettik.”

ENO'nun Vanhanen'in görüşleri doğrultusunda şekillenmesi 2000'li yıllarda başladı. 30 ülkeden 50 farklı okul bu ağa katıldı. ENO'ya olan ilginin artmasıyla birlikte, dünya çapında yeni okullar da ağa dahil oldu. Şu anda, ENO'ya katılan okulların çoğu gelişmekte olan ülkelerden. Vanhanen konuyla ilgili olarak, “Ağaç dikme aktivitesine 2004 yılında çevre için daha somut aksiyonlarda bulunmamız gerektiğini fark ettiğimiz zaman başladık” diyor. Ağaç dikme aktiviteleri oldukça popüler, şu ana kadar ENO tarafından toplam 6 milyon ağaç dikildi ve 2017 yılında bu rakamın 100 milyona ulaşması hedeflendi.

Bütün Yönleriyle Sürdürülebilir Kalkınma

UPM, ENO ile işbirliği yaparak diğer projelerin yanı sıra ağaç dikme aktiviteleri için de destek veriyor. Vanhanen, UPM ile ENO'nun gerçekleştirdiği bu işbirliğinin

birçok ortak kaygısı ve amacı olduğunu vurguluyor: “Sanal okul ağımızın ormanlar hakkında yeterli pratik bilgisi var. Ekolojik sürdürülebilirlik kavramı odaklandığımız bir konu ama ormanlara bir geçim kaynağı olarak ihtiyacımız olduğunun da farkındayız.”

Çevre ve orman eğitimi, ENO ile yapılan işbirliğinden önce de UPM'nin yürüttüğü aktiviteler arasında geliyordu. UPM Enerji ve Selüloz Çevre İlişkileri Direktörü Timo Lehesvirta ise konuyla ilgili olarak: “Ağaç dikmek, UPM'nin sürdürülebilir kalkınma anlayışını da yansıtıyor. Eğer ormanlar kendi amaçlarımız doğrultusunda kullanılıyorsa, yerlerine yenilerinin geleceğini garantilemeliyiz” diyor.

Vanhanen ve ENO, Finlandiya'da ve uluslararası alanda birçok ödül kazandı. En son ENO tarafından Eylül ayında Finlandiya'nın Joensuu şehrinde düzenlenen “Şimdi Hareket Edin! Gelecek İçin Ormanlar Konferansı”, Birleşmiş Milletler Uluslararası Orman Yılı'nın ana organizasyonlarından biri olarak ilan edildi. Konferans, 60 farklı ülkeden gencin katılımıyla gerçekleşti. ○

ENO tarafından Eylül ayında Joensuu'da düzenlenen “Şimdi Hareket Et! Gelecek İçin Ormanlar Konferansı” Birleşmiş Milletler'in Uluslararası Orman Yılı ana etkinliklerinden biri oldu. 60 farklı ülkeden binlerce genç konferansa katıldı.

Belediyeler için Adım Adım Seragazı Salım Envanterleri

Türkiye belediyeleri iklim değişikliği konusunda yavaş yavaş harekete geçmeye başladı. Belediyelerin bu konuda yapacakları ilk adımlardan biri kurumsal ve kentsel ölçekteki seragazı envanterlerinin çıkarılması. Hayli yoğun bir çalışma gerektiren ama yerel ölçekteki sürdürülebilirlik için olmazsa olmaz önemde olan envanter çalışmasını Türkiye’de ilk gerçekleştiren belediye, Kadıköy oldu. Peki, bu envanterler nasıl hazırlanır ve kullanılır? REC Türkiye Proje Uzmanı Gülçin Özsoy, EKOIQ için yazdı. Belediyelerimizin dikkatine!

 Gülçin ÖZSOY, REC Türkiye Proje Uzmanı

Avrupa'da ve Türkiye'de yaşanan soğuk hava dalgası bu aralar gündemde farklı nitelikteki haberlerle yer alıyor. Özellikle Avrupa'da çok sayıda insanın yaşamını kaybetmesiyle sonuçlanan bu süreç, birçok kentte ulaşımdan elektriğe kadar temel hizmetlerin aksamasına neden oluyor. Bu gelişmeler artık **"uç hava koşullarına"** hazır olmamız gerektiğini ve bu uç hava olaylarına neden olabilecek etkinliklerin azaltılması için de atılan adımların hızlandırılması gerekliliğini ortaya koyuyor. Bilimin ortaya koyduğu şüphe götürmez gerçeğe acilen kulak vermemiz gerekiyor. Küresel sıcaklıklardaki artışın 2°C ile sınırlandırılmaması durumunda yaşadığımız bu felaketlerin geri dönüşü olmayan bir noktaya geleceği bilim insanları tarafından açıkça belirtiliyor. Bu artışın altında kalmak için küresel ölçekte karbondioksit miktarının **350 ppm** ile sınırlandırılması gerekiyor. Bugün yaklaşık **392 ppm** düzeyine gelmiş durumdayız. Bunun sonucunda da küresel sıcaklıklardaki artışta şu anda 1 dereceye ulaşmış durumdayız bile. Uzmanların önemle üzerinde dur-

duğu bir gerçek var, o da aslında kış aylarında yaşadığımız bu aşırı soğukların asıl nedeni küresel ölçekte yaşanan bu ısınma ve tetikle-diği süreçler.

Artık daha fazla gecikmeden küresel ölçekte hem ekolojik hem de ekonomik sistemde farklı boyutlarda etkileri olan bu krizin bir sorun olarak algılanması, gerçekçi, kalıcı ve hızlı bir çözüm ortamının yaratılması gerekiyor. Mesaj çok net; iklim dostu ve düşük karbonlu bir yaklaşımın acilen günlük yaşamımızın, üretimimizin, hizmetlerimizin kısacası yönetsel süreçlerimizin ve stratejilerimizin bir parçası olması elzem. Hükümetlerin yanı sıra özellikle özel sektörü temsilen şirketlerde ve yerel yönetimler aracılığıyla kentlerde, fark yaratacak bu değişimin uygulanabileceği çok geniş bir hareket alanı var.

Küresel ölçekte yaşanan iklim değişikliğinin ana kaynağı olan karbondioksit başta olmak üzere seragazi salımlarının sistematik bir şekilde azaltılması, buna neden olan bütün paydaşların sorumluluğu. Kent nüfuslarının hızla artarak 2050 yılında 10 milyar kişiye ulaşması bekleniyor.

Adım Adım Hazırlık Süreci

- Envanter sürecinde çalışacak bir takımın kurulması, koordinasyon ve çalışmanın gelişim sürecini takip edecek bir koordinatör birimin görevlendirilerek bir çalışma altyapısı oluşturulmalıdır.
- Kurum içinde iklim değişikliği konusunda farkındalığı arttıracak ve envanter süreciyle ilgili teknik bilgilendirmenin yapılacağı bilgilendirme toplantıları düzenlenebilir.
- Takım ile beraber kurumsal envanter için organizasyonel ve kentsel sınırlar için jeopolitik sınırlar belirlenerek, envanterler için derlenecek verilerin genel bir çerçevesi çizilir.
- Bu sınırlar dahilinde salım kaynakları listelenerek, hangi birimin hangi verileri derleyeceğinin bir görev dağılımı yapılır.
- Ekip ile beraber envanter hesabının yapılacağı belirlenen sınır dahilinde yer alan salım kaynaklarına ait eksiksiz ve tam verinin bulunabileceği temel yıl belirlenerek verilerin eksiksiz ve tam olması sağlanır.
- Farklı birimler, belirlenen çalışma takvimi içerisinde verileri derler. Derlenen veriler ışığında hesaplamalar yapılarak toplam seragazi salımlarına dair sonuçlar elde edilir.
- Sonuçlar ışığında en fazla seragazi salımına neden olan faaliyetlerin iyileştirilmesine yönelik azaltım hedefleri belirlenir.
- Elde edilen sonuçların, hesaplamada kullanılan kaynaklar da belirtilerek eksiksiz ve net bir şekilde raporlanır ve bu çalışma ile ilgili olarak ulusal ve yerel paydaşlar bilgilendirilerek gelişmeler paylaşılır. Sürekli hazırlanan envanterlerin sonucunda da yıllar boyunca katedilen yol hakkında da bir bilgilendirme süreci şeffaf bir şekilde yürütülebilir ve bu da güvenilirliği artırır.
- Envanter sonucunun üçüncü bir paydaş tarafından doğrulanmasıyla (doğrulayıcı resmi kuruluşlar mevcuttur) verilerin güvenilirliğinden emin olunur.

Şu anda dünyadaki enerji tüketiminin yaklaşık yüzde 75'inden ve iklim değişikliğine neden olan küresel sera gazı salımlarının da yüzde 80'inden sorumlu olan kentlerde de belediyeler, hem kent ölçeğinde verdiği ulaşım, atık hizmetleri gibi temel sorumluluklarında hem de kurumsal işleyişinde karbonsuzlaşma yolunu tercih ederek düşük karbonlu bir gelecek için sorumluluğunu yerine getirmeli ve iklim değişikliğinden kaynaklanan hem ekonomik hem çevresel riskleri en aza indirmeli. Bu vizyona sahip belediyelerin, düşük karbonlu ve iklim dostu olma yolunda ilerleyişi, planlı ve entegre bir yaklaşımı gerektiriyor. Karbon yönetimi olarak da adlandırılabilir bu süreçte ilk adım kent ve belediyelerin hizmetleri ölçeğinde çıkartılacak **seragazi envanterlerinin** hazırlanmasıyla başlıyor. Ortak standartlar ve protokolleri (örneğin **Uluslararası Yerel Yönetimler Seragazi Analizi Protokolü - IEAP**) kullanılarak seragazi salımına neden olan faaliyetlerin ve kaynakların belirlenmesi, sayısallaştırılması, toplam salımların ve azaltım hedeflerinin belirlenmesi, envanter hazırlama sürecini tanımlıyor.

Bir Belediyenin Envanterinde Hangi Veriler Yer Alır?

Bir belediye seragazi salım envanterlerini hazırlarken, kent ölçeğinde halkın yaşam kalitesini artırmak üzere verdiği temel hizmetleri ve kent sınırları içerisinde seragazi salımlarına neden olan farklı kaynakları göz önüne almalıdır. Belediyeler, süreçteki deneyimini göz önüne alarak iki türlü envanter hazırlayabilir. **Kurumsal envanter** ve **kent ölçeğinde** hazırlanabilecek **seragazi envanterleri**, ölçekleri birbirinden farklı olan bu iki yaklaşımı temsil ediyor.

Sokak aydınlatması ve trafik sinyallerinde kullanılan elektrik, su ve atık suların toplanması, iletimi

Envanterin Faydaları

- Envanterler, belediye hizmetlerinin ve kentteki faaliyetlerin ne kadar verimli bir şekilde yürütüldüğünün izlenmesi için önemli bir araçtır.
- Sera gazı salımlarındaki değişimin zaman içinde takip edilmesini sağlar.
- Atıkların, enerji tüketiminin ve maliyetlerin azaltılması için fırsatlarının belirlenmesi ve salım azaltım hedeflerinin ortaya koyulması için bir temel çalışmayı oluşturur.
- Kentin performansı konusunda hem karar vericilerin hem de halkın

bilgilendirilmesi temel verileri sağlar ve zaman içinde yürütülen çalışmalar ile güncellenen envanterlerin kamuoyu ile paylaşılması ise güven ortamının güçlendirir.

- Envanter süreci sadece bir başlangıçtır. Salımların azaltılması için hazırlanması gereken eylem planları için güçlü bir altyapıyı oluşturur.
- Belediyelerin, ölçülebilir, doğrulanabilir ve raporlanabilir veriler ile uluslararası çabalara ne kadar katkı sağladığının da bir göstergesidir.

ve artırılması aşamasında kullanılan enerji, belediyenin sahip olduğu araçların kullandığı yakıt miktarı, çalışanların işe gidiş, gelişleri sırasındaki araç kullanımından kaynaklanan salımlar ve ayrıca belediyenin sahip olduğu yönetim binası, hizmet binaları, gösteri salonları, halk merkezlerinde, zabıta binalarında ısınma için tüketilen yakıt miktarı ve elektrik tüketimi değerleri, farklı ölçekteki belediyelerin en temel olarak **kurumsal salımlarını** ifade ediyor. **Kent ölçeğindeki envanterler** ise belediyenin jeopolitik sınırları içerisinde yer alan bütün yerleşim birimlerini, sanayi süreçlerini, tarımdan ve kent genelindeki araç kullanımı gibi daha büyük ölçekteki verilerin modellenmesi süreçlerinden oluşuyor. Bir belediye hem kurumsal hem de kent ölçeğinde seragazı salım envanterini hazırlayabilir. Eğer bir belediye envanter hazırlama deneyimine sahip değilse, ilk adımlardan biri, envanterin eksiksiz, tutarlı ve doğru verileri içermesi amacıyla ilgili farklı birimlerden uzmanlardan oluşan bir takımın oluşturulmasıdır. **Envanter süreci bir takım çalışmasıdır** ve verilerin uzun yıllar boyunca sistematik bir şekilde derlenmesini gerektirir.

Kadıköy, Kurumsal Seragazı Salım Envanterini Hazırladı

Türkiye’de bu konudaki öncülüğü **Kadıköy Belediyesi** gerçekleştirdi. Belediye, **Bölgesel Çevre Merkezi (REC) Türkiye Ofisi** ile işbirliği içerisinde yukarıda belirtilen adımları uygulayarak kurumsal düzeyde seragazı salım envanter hesaplamasını kısa bir süre önce tamamladı. Belediyeye ait hizmet binaları ve parklarda elektrik ve ısınma amaçlı doğalgaz ve belediye araçlarının yakıt tüketiminden kaynaklanan karbondioksit salımlarının 2010 yılında 12.817 ton eşdeğerinde olduğu belirlendi. Türkiye’den daha çok belediyenin seragazı salım envanterleri-

“Kurumsal Sera Gazı Emisyonlarımızın Hesaplanması” çalışmasıyla yerel yönetimlere gerçek bir öncülük yapan Kadıköy Belediyesi, atık yönetimi konusunda da iddialı çalışmalar yürütüyor.

ni hazırlaması aslında Türkiye’deki kentlerin sürdürülebilirliğinin değerlendirilmesi ve bir **İklim Dostu Kentler İndeksi**’nin oluşturulması yönünde de önemli bir altyapıyı oluşturacak. Bu hesaplamaların artmasıyla beraber hizmetlerin karbonsuzlaştırılmasına yönelik olarak Belediyeler arasında önemli bir deneyim paylaşımı yaşanacak. Bu hesaplamalar, Belediyeler tarafından hazırlanması gereken **Strateji Bel-**

geleri ve Faaliyet Raporları için de çok önemli bir veri sağlayacak. Bu gelişmeler sonucunda Türkiye’nin düşük karbonlu sürece geçişi de önemli ölçüde ivme kazanabilir. Kurumsal ya da kent ölçeğinde hazırlanan seragazı envanterlerinin ardından atılabilecek en uygun adımlardan biri de kentin iklim değişikliğine olan etkisini azaltmak ve iklimsel risklerin en aza indirilebilmesi amacıyla kısa, orta ve uzun va-

Neredeyse tüm dünya kentleri, İklim Değişikliği Eylem Planları'nı hazırlıyor. Ülkemiz kentlerinin de, seragazi envanter çalışmasından başlayarak bu sürece hızla adapte olması gerekiyor.

deli öncelikli alanların belirlenmesidir. Amerika'dan Avrupa'ya birçok dünya kentinde bu amaçla **İklim Değişikliği Eylem Planları**'nın hazırlandığını görüyoruz. Bu planlar kapsamında kent ölçeğinde toplu taşımanın iyileştirilmesi, sanayi süreçlerinde, konutlarda enerji verimliliğinin artırılması gibi önemli adımlar ile ilgili finansal ve uygulama programları içerebilir.

Her bir kent için belirlenen öncelikli adımlar özeldir ve bu öncelikler o kentte bulunan özel sektörün, kamu kurumlarının, sivil toplumun ve akademisyenlerin de yer aldığı geniş bir paydaş grubunun katılımıyla belirlenmelidir. Burada envanterler önemli bir rehberlik görevi üstlenir. Orta ve uzun vadeli olarak belirlenen salım azaltım hedefleri ile de bu öncelikli eylemlerin uygulanması aşamasında elde edilen gelişim izlenir. Belediyelerin uluslararası gelişmeleri takip edebilmeleri için de önemli bir kaynaktır. **Gaziantep Büyükşehir Belediyesi** tarafından geçtiğimiz yıl hazırlanan **İklim Değişikliği Eylem Planı** da ülkemizdeki karbon yönetiminin sistematik adımlarının uygulandığı önemli bir örnektir. ○

Aynur Şule Yardım*: "Seragazi Salım Envanterimiz Hazır; Sıra Şimdi Azaltım Çalışmalarında!"

Belediyemizin iklim değişikliği konusundaki ilk kurumsal adımı, 2009 yılında, ICLEI ve REC koordinasyonunda kentlere yönelik hazırlanan ve amacı bu konularda farkındalık yaratmak olan "İklim Dostu Kentler Kampanya" bildirisini Başkanımız Selami Öztürk'ün imzalamasıyla başladı. Biz de öncelikle 2010-2014 Stratejik Planımızda kentimizde üretilen seragazi emisyonlarının azaltılmasıyla ilgili hedefler koyduk.

İlk projemiz "Plastik Torbaya Hayır" projesiydi. 2010 yılı Mart ayında başlattığımız kampanyada ilçemizde alışveriş esnasında plastik torba kullanımını en aza indirerek alternatif ürünler kullanılmasını sağladık ve bu konudaki duyarlılığı arttırmak amacıyla yaptığımız çalışmalar ülke çapında ses getirdi. Plastik torba üreticileri toplumsal taleplere duyarsız kalmayarak teknolojilerini yenilemek zorunda kaldı. Bu kampanya ile yıllık 3331 ton karbondioksit salımının önleneceği hesaplandı.

İkinci projemiz ise "Kurumsal Sera Gazı Emisyonlarımızın Hesaplanması" projesidir. Bu projede REC ile protokol yaparak çalıştık. Projenin amacı önce kurum olarak sonra da ilçe ölçeğinde emisyon kaynaklarımızla ilgili envanter çalışmasının yapılması, hesaplama yöntemlerinin öğrenilmesi, sonraki yıllarda sistematik hesaplamalar için gerekli altyapının oluşturulmasıdır. Ayrıca iklim değişikliği ve sonuçları konusunda toplumsal bilinci arttırmak, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, enerji verimliliğini arttırıcı örnek projeler uygulayarak ilçemizde yatırım yapan özel sektör temsilcilerine ve diğer yerel yönetimlere örnek olmak istiyoruz.

Proje kapsamında Belediyemize ait 77 hizmet binasının elektrik ve doğalgaz

tüketimleri, 36 rekreasyon alanına ait elektrik tüketimleri, tüm hizmet araçlarımızın emisyonları (iş makineleri, binek, ağır vasıta vb.), yutak bölgelerimiz, emisyon yaratan diğer faaliyetlerimizde dikkate alınarak hesaplandı. Proje süresinde birim yöneticilerine ve teknik personele bilgilendirmeler yapıldı, seragazi emisyonlarını hesaplamaya yönelik çalıştaylar düzenlendi ve projede baz alınacak yıl, sınırlar ve kapsam birlikte tanımlandı. Bu doğrultuda, Kadıköy Belediyesinin 2010 yılı Kurumsal Seragazi Salım Miktarı uluslararası bir kuruluş olan IPCC (International Panel of Climate Change) ve DECC'in (Department of Energy and Climate Change) belirlediği emisyon faktörleriyle genişletilip küresel ısınma potansiyelleri de dikkate alınarak karbondioksit eşleniği hesaplandı ve 12.817 ton eşdeğerinde olduğu belirlendi. 2012 yılı içerisinde REC ile birlikte kent ortaklarının katılımıyla "İklim Değişikliği ve Enerji Verimliliği Platformu" oluşturulacak ve kentsel ölçekte seragazi envanteri çalışmalarına başlanacak. Mevcut durum tespitinin ardından azaltım hedefleri ve yılı konularak, bu hedefleri yakalamak için enerji verimliliği ve sürdürülebilir enerji kaynaklarının kullanımı konularında projeler uygulamaya konulacak.

* Kadıköy Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürü

%100 Yenilenebilir Enerji MÜMKÜN

IRENEC 2012
2. ULUSLARARASI %100 YENİLENEBİLİR ENERJİ
KONFERANSI VE SERGİSİ

28-30 Haziran 2012

T.C Maltepe Belediyesi
Türkan Saylan Kültür Merkezi
Maltepe / İstanbul

Avrupa Yenilenebilir Enerji Birliğinin Türkiye Bölümü **EUROSOLAR Türkiye**, Birliğin vizyonu doğrultusunda %100 yenilenebilir enerjilere dönüşümün teknik, ekonomik, siyasi boyutlarının ve sanayide, mimaride, ulaşımda ve eğitimde hayata geçme yollarının tartışılacağı uluslararası bir platform yaratmak için her yıl, **IRENEC Uluslararası %100 Yenilenebilir Enerji Konferansı ve Sergileri** düzenlemektedir.

Mevcut enerji ağını gelecekte tümüyle %100 Yenilenebilir Enerjilere dönüştürme küresel hedefi, IRENEC2011 Konferansının sonuçlarının ortaya koyduğu yolları da takip ederek IRENEC 2012'nin konularının da ana teması olacaktır.

KONFERANS BAŞLIKLARI

- Yenilenebilir Enerji Tedarik Teknolojileri
 - Rüzgar Türbin Teknolojileri
 - Güneş Enerjisinden Elektrik Üretimi
 - Güneş Enerjisinden Proses Isısı Üretimi
 - Biyokütle Enerjileri ve Teknolojileri
 - Jeotermal Enerji Uygulamaları
- Sıfır Enerjili Binalar, Sıfır Karbonlu Şehirler ve Ülkeler
- Yenilenebilir Enerjilerin Depolanması, Akıllı Şebeke Teknolojileri
- Enerjinin Son Kullanım Etkinliği (Sanayi, Binalar ve Ulaşım)
- Enerji Politikaları, Yasal Çerçeve ve Karar Destek Modelleri
- Enerji ve Çevre (Enerji Üretim ve Tüketiminin Toplumsal Maliyetlerinin İncelenmesi)
- Yerel Yönetimlerde Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji ile Kendine Yeterlilik
- Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği İçin Yatırım ve Finansman Modelleri
- %100 Yenilenebilir Enerji İçin Kapasite Geliştirme ve Eğitim
- İklim Değişikliği, Sera Gazı Azaltılması ve Adaptasyonu
- Doğaya Uyumlu Enerji Üretimi ve Tüketimi
- Toplumların Enerjisi

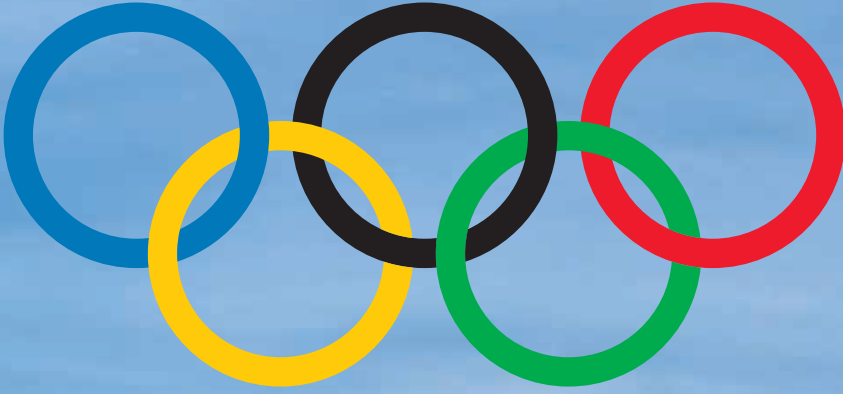
Konferans Başkanı

Prof. Dr. Tanay Sıdkı UYAR
tanayuyar@eurosolar.org.tr
tanayuyar@marmara.edu.tr
www.eurosolar.org.tr

**Daha Hızlı, Daha Yüksek,
Daha Güçlü ve Daha Yeşil**

Londra 2012

“Citius, Altius, Fortius”. Yani “Daha hızlı, daha yüksek ve daha güçlü”, modern olimpiyatların ruhunu özetleyen slogandır. 27 Temmuz’da başlayacak olan Londra 2012 Olimpiyatları bu slogana yeni bir halka ekliyor gibi: Daha Yeşil. Olimpiyat Oyunları tarihinin en çevrecisi olma yolunda giriştiği serüvende başarılı uygulamalara imza atan İngiltere adaylık sürecinde kampanyanın odağına “sürdürülebilirlik” kavramını yerleştirerek ortaya önemli bir vizyon koydu. Belki Olimpiyatlar’ın müzmin adayı olarak biz de bu çalışmalardan bir ders almayı başarabiliriz.

 Onur YAZICIOĞLU

Bu sloganı hatırlayan var mı? “Kıtaların buluştuğu yerde buluşalım.” Hatırlamayanlar için hatırlatalım. Türkiye ilk defa 2000 yılında Olimpiyat Oyunları’na aday olduğunda, bu hiç de fena olmayan sloganı kullanmıştı. Ama slogan atmak yetmiyor tabii ki, aday olmak için proje üretmek, tesis yapmak gibi gereklilikler de bulunuyor. Ülkemizde de proje diye üretilip, tesis diye yapılan şey Atatürk Olimpiyat Stadı olmuştu.

Yapımı bittikten sonra öğrendik ki, stadi biraz ters yapmışız! **Olimpiyat Stadı** çok fazla rüzgâr aldığı için, özellikle atletizm yarışmalarında, alman dereceler geçerli olmuyordu. Rüzgâr işte, kimi rüzgârı arkasına alıp elektrik üretiliyor, kimi karşısına alıp koca yatırımı kullanılamaz hâle getiriyor. Sonra “madem ki olimpiyatları alamıyoruz” dendi ve **Galatasaray** stat sorunu da yaşarken, bu koca tesis sarı-kırmızılılara verildi. Ama yine rüzgâr, ah o rüzgâr! Sahaya gelmesin diye koca bir rüzgâr paneli yapıldı. Ancak o kadar güçlü bir rüzgâr vardı ki, o panel de yıkıldı. Bizse “bu yabancılar bize olimpiyat vermiyor” diye sızlanmaya hâla devam ediyoruz. Peki bu oyunları alan nasıl yapıyor acaba bu işleri? Önümüzdeki yaz sporseverler açısından son derece renkli geçecek. Önce Avrupa Şampiyonası, ardından da **Londra’daki Olimpiyat Oyunları**’nı takip edeceğiz. İngiltere, Türkiye’nin aksine, “rüzgârı arkasına alarak” bu oyunlara aday oldu. Özellikle Çin’de düzenlenen son oyunlardaki çevre skandallarının ardından üzerinde durulan en önemli nokta, sürdürülebilirlik projeleri oldu. Londra 2012, olimpiyatlar tarihinin en çevreci oyunları olarak tarihe geçmeye hazırlanıyor. İngiltere, sürdürülebilirlik, katılımçılık, gönüllülük ve çevrecilik konusunda son derece iddialı bir işe kalkıştı.

Londra 2012 Organizasyon Komitesi’nin (LOCOG) başkanı, 1970 ve 80’lerin efsane orta mesafe koşucusu Sebastian Coe, Pekin’deki İngiltere Büyükelçiliği’nin önünde bisiklete binerek, Oyunlar’ın çevre dostu ve sürdürülebilirlik hazırlıklarına dikkat çekti.

“Yaşayan Gezegen” İlkeleriyle Hazırlanan Olimpiyat

Olimpiyat komitesi, Londra 2012’nin vizyonunu, “Olimpiyat Oyunları’nın gücünü, sürdürülebilirlik konusunda dünyadaki değişimin esin kaynağı hâline getirmek” olarak belirledi. Bu yönde yapılacak çalışmalar için sporcular, izleyiciler, sponsorlar ve akla gelen tüm paydaşların dahil olacağı bir stratejik plan da oluşturuldu.

Londra 2012’de sürdürülebilirlik açısından temel alınan basit ama çok etkili üç uygulamayı hemen sayıverelim:

- 1- Uygun olduğu sürece yeniden tesisleşme yoluna gidilmeyecek, Londra’da halihazırda varolan spor tesisleri kullanılacak.
- 2- Sadece kalıcı yapılar inşa edilecek ve bu tesisler Olimpiyat Oyunları’ndan sonra da kullanılacak.

Okuyucularımızın Trainspotting ve Slumdog Millionaire filmlerinden hatırlayabileceği Danny Boyle, Londra Olimpiyatları'na, yerel okullarla yaptığı işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen toplantılara katılarak destek oldu.

3- Geçici yapılar ancak ilk iki madenin uygun olmadığı hâllerde ve zorunluluk durumunda kullanılacak.

Sadece bu uygulamaların kazandıracakları bile, diğer olimpiyatlar ve spor organizasyonlarıyla kıyaslandığında büyük bir katkı sağlıyor. Örneğin, Olimpiyat Stadi, oyunların hemen ardından Londra kulüplerinden **West Ham United**'a verilecek. Bu stat için teklif veren diğer kulüp **Tottenham**'ın yeni stadi ve tesisleri ise ayrı bir yazı konusu.

Stratejik planlama bunlardan ibaret değil. Londra 2012'nin sürdürülebilirlik projeleri beş ana tema üzerine şekillendirildi. Gelin isterseniz bu temalara ilişkin ne gibi çalışmalar yapıldı ve yapılacak, birlikte göz atalım. Tema başlıkları şöyle:

- 1- İklim değişikliği
- 2- İsrafın azaltılması ve atık yönetimi
- 3- Biyolojik çeşitliliğin korunması
- 4- Toplumsal katılım
- 5- Sağlıklı yaşam

Bilim insanlarının iklim değişikliği konusunda 130 ülkede yaptığı araştırmalar sonucunda, bu tür büyük organizasyonlar özelinde konsensüse vardıği bir nokta bulunuyor:

Bu tür organizasyonlar iklim değişikliği konusunda dünyaya ciddi zararlar veriyor. Bu nedenle Londra 2012'de seragazi salımı ve iklim değişikliği konusunda kalıcı zararlar yaratılmasına engel olmak için bir dizi önlem alındı. Özellikle 2008 yılında Pekin'de gerçekleştirilen Olimpiyat Oyunları'nın bu konuda sabıkalı olması, 2012'deki oyunlar için çok kritik bir hâl aldı. İklim değişikliği konusunda İngiltere'de öncelikli olarak karbon yönetimi stratejisi oluşturuldu. Bu strateji kapsamında, işe önceki oyunlardaki karbon ayakizlerinin ölçülmesiyle başlandı. Araştırmacılar, karbon ayakizlerini üreten kaynakların

yerine hangi alternatiflerin koyulabileceğini saptadılar. Bu konuda insanlarda duyarlılığı artırmak ve davranış değişikliği yaratmak da hedefler arasında.

Olimpiyat Parkı'nın hazırlık süreci, oyunlardan önce iyi bir deneyim oldu. Parkın yapımı esnasında kullanılan enerjinin yüzde 20'si yenilenebilir enerji kaynakları tarafından sağlandı. Lojistik ve nakliye işlemlerinin yarısı demiryolları ve nehir ulaşımı kullanılarak gerçekleştirildi.

Tüm sürdürülebilirlik faaliyetlerinin denetimi ise beş kişiden oluşan gönüllü bir ekip tarafından yapılıyor. Çeşitli çevre ve sivil toplum kuruluşlarında yöneticilik yapan bu ekip, hem eksikleri tespit ediyor hem de sürekli iyileştirme projeleri

hazırlamayı sürdürüyor. Olimpiyat Parkı için geliştirilen uzun vadeli planlar içinde, kendi enerjisini üretmeyi sağlayacak olan Olimpiyat Parkı Enerji Merkezi'nin kurulması da bulunuyor.

Kaynak Kullanımında Tasarruf
İsrafın önlenmesi ve atık yönetimi konusunda Olimpiyat Komitesi'nin "yapılacaklar listesi"nde dikkat edilmesi gereken altı aşama bulunuyor. Birinci aşamada kaynak kullanımının minimize edilmesi yer alıyor. Olimpiyat Oyunları'nın hazırlık aşamasından karşılaşmalarına, seyirci alanlarından sponsor etkinliklerine kadar her kademesinde en düşük kaynak kullanımını gerektiren alternatifler tercih edildi. İkinci aşamada, kullanılan her üründe yeniden kullanılmaya uygun malzemelerin tercih edilmesi bir kriter olarak getirildi. Bu kategoriye girmeyen malzemelerin geridönüşümlü olması gerekiyor.

Dördüncü aşamada geridönüştürülebilir enerji kullanımı için gereken yeni teknolojilerin kullanılması yönündeki ilke kararı bulunuyor. Bu ilkeden yola çıkılarak atıklardan üretilen enerjinin kullanılması sonucuna varıldı. Son olarak da atık depolama alanları oluşturuldu.

Örneğin Olimpiyat Parkı'nda, oyunlardan sonra kullanılmayacak bölümlerin yüzde 90'ı yeniden kullanıma uygun ya da geridönüştürülebilir maddeler kullanılarak hazırlandı. İnşa edilen yapılarda kullanılan malzemenin yüzde 25'i ya geridönüştürülmüş ya da ikinci el olma özelliğini taşıyor. 77 gün sürecek olan oyunlar boyunca ortaya çıkacak tüm atıklar, önce atık depolama alanlarına götürülecek ve hemen enerji üretiminde kullanılacak. Stratejik planın en önemli ayaklarından biri de, biyolojik çeşitliliğin korunması ilkesine dayanıyor. Biz eğlenip hoşça vakit geçirirken canlı dostlarımızın canını sıkmak hiç de hoş olmayacaktı. Olimpiyat Komitesi de böyle düşünerek öncelikli olarak doğal hayatı koruma eksenli

Oyunlar boyunca ortaya çıkacak tüm atıklar hemen enerji üretiminde kullanılacak. Ama organizasyon öncesinde yerel topluluklar temizlik çalışmalarına çoktan başladı bile...

bir planlama yaptı. Olimpiyat Parkı yapılırken normalde kesilmesi gereken ağaçlar taşınarak, "doğal hayatı koruma duvarları" adı verilen hatlar oluşturuldu ve yine bu ağaçların alan içinde yaşamlarını sürdürmeleri sağlandı. Böylelikle başka bölgede yaşaması mümkün olmayan bazı canlı türleri için Olimpiyat Oyunları bir kâbusa dönüşmemiş oldu. Hatta bir adım daha ileri giderek, doğal hayatın genişlemesini sağlayacak yeni ağaçlandırılmış alanlar yaratıldı. Birçok noktadaysa Olimpiyat Oyunları, Londra'nın doğal yaşamının içinde gerçekleştirilecek. Kano, atıcılık, kürek, yelken, dağ bisikleti, binicilik, pentatlon, plaj voleybolu, triatlon ve açık yüzme yarışları gibi dallarda yeni tesisleşme yapılmadı, Londra'nın parkları bu yarışlara ev sahipliği yapıyor. 2008 yılından bu yana, yarışmaların bulunduğu bölgede doğal yaşam alanının genişlemesi amaçlanarak yeşil alanlar oluşturuldu.

Katılımsız Olmaz

Olimpiyat Oyunları'na aday olduğu günden bu yana, Olimpiyat Komitesi'nin hedef aldığı konuların

Çin'den önce, Çin'den sonra

2008 yılındaki Pekin Olimpiyatları da yola "En çevreci oyunlar" parolasıyla çıkmış, hatta oyunların logo uygulamalarından birinde yeşil bir ağacın altında duran insan görseli hazırlanmıştı. Fakat oyunlar bittikten sonra görülenlerle, görülmeyenler arasında bazı farkların olduğu ortaya çıktı. Hava kirliliği ölçümlerinde değerlerin düşük çıkması için Pekin'de bulunan fabrikaların çoğunluğu, Olimpiyatlar esnasında faaliyetlerini durdurmuştu. Oysa bu fabrikaların çevresinde bulunan köylerde hem hava hem de su kirliliği nedeniyle yoğun derecede kanser vakalarıyla karşılaşıldığı ve bu hastalıkların büyük bölümünün

ölümüyle sonuçlandığı ortaya çıktı. Üstelik bu konudaki itirazlarını dile getirmeye çalışan Çinli aktivistler devlet tarafından susturuldu. Açılan davaların Olimpiyat Oyunları'ndan sonraki tarihlere ertelendiği de yine Olimpiyat Oyunları sona erdikten sonra öğrenildi.

Bu tür organizasyonlar, gerçekleştirildiği kentin hayatını da çok etkiliyor. Bu nedenle etkinliklerde görev almak, gönüllü olmak isteyen tüm Londralılara organizasyonda çalışma hakkı tanındı.

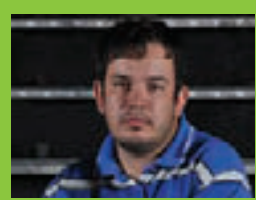
başında toplumsal katılım da geliyor. Bu tür organizasyonlar, gerçekleştirildiği kentin hayatını da çok etkiliyor. Bu nedenle etkinliklerde görev almak, gönüllü olmak isteyen tüm Londralılara organizasyonda çalışma hakkı tanındı ve bu kişiler öncelikli olarak çevre faaliyetlerine katıldı. Tabii gönüllü olan herkese çevre ve sürdürülebilirlik üzerine eğitimler verildi ve verilmeye devam ediyor. Buradaki amaç, oyunlar esnasında elde edilen davranış ve zihinsel değişimin, Olimpiyat Oyunları'ndan sonra da Londra'daki yaşama sirayet etmesi.

Stratejik planın son halkasını da sağlıklı yaşamı destekleme amacı oluşturuyor. Daha iyi beslenme alışkanlıkları geliştirilmesi, fiziksel aktivitelerin çoğalması ve daha sağlıklı bir çevre içinde yaşama olanaklarının, toplumsal mutluluğu artıraca-

ğı öngörülüyor. Oyunlar süresince Olimpiyat Parkı'nda yer alacak olan **Çevresel Sağlık Merkezleri**, Yiyecek Güvenliği Yasası konusunda tavsiye ve bilgilendirmelerde bulunacak. İngiltere'deki spor karşılaşmalarının olmazsa olmazı maçı birası da Olimpiyat Oyunları sırasında İngiltere'de bulunan sporseverlere uzaktan el sallamak zorunda kalacak çünkü Olimpiyat Parkı'nda alkol satışı ve kullanımı yasaklandı. Çeşitli sivil toplum örgütleri, sağlık konularında eğitim ve danışmanlık hizmetleri vermek konusunda yine

oyunlar boyunca hazır olacak. Bunun yanı sıra Olimpiyat Parkı'nın zemininde yer alan toprağın yüzde 80'lik bölümü yeni teknolojiler kullanılarak steril hâle getirildi. Tabii bunlar ana başlıklar hâlinde sayabildiğimiz bölümleri. Katılım arttıkça ve gönüllüler çoğaldıkça Olimpiyat Oyunları'ndaki uygulamaların daha da fazlalaşacağına bu yaz tanık olacağız. Böylelikle belki Olimpiyat Oyunları'na aday olurken, sadece dev cüsseli binalar dikmenin yeterli olmadığını biz de anlarız. ○

Balkan Talu
balkan@ekoIQ.com

Şimdi Yeni Şeyler Söylemek Lazım

Yeni fikirler için en ideal tartışma platformlarından biri de üniversitelerdeki çevre kulüpleridir. Peki, bu tartışmaları yapmakla yükümlü gençlere biz gerçekten ne kadar bilgi akışı sağlıyoruz? 9-11 Şubat tarihleri arasında gerçekleşen III. Ulusal Ekoloji ve Çevre Öğrenci Kongresi (UÇEK) bu soruyu getirdi aklımıza ister istemez.

İstanbul Teknik Üniversitesi Çevre Mühendisleri Kulübü esas olarak 1994 yılında kurulmuş ama öğrenci kulüplerinin tipik kaderi olarak çok uzun yıllar pasif bir konumda kalmış. Örgütlenme olanaksızlıkları, maddi yetersizlikler vs... Kulüpçülükle bir şekilde bağlı olmuş herkesin bir şekilde yaşadığı sorunlar bunlar. Halbuki kulüpler, düzgün bir üniversite ortamının can damarlarından biridir. Zira “gerçek” hayata atılınca yeni bir fikri tartışmaya pek vakit yoktur. O iş genelde o ufaklık, tefecik kulüp odalarında veya kantin masalarında yapılır. Bazılarımız o fikirleri uygulamaya geçirmede başarılı olur, bazıları da olamaz ve akıntıya kendini bırakıverir.

İTÜ Çevre Kulübü Başkanı **Zihni Başsaray**, III. Ulusal Ekoloji ve Çevre Öğrenci Kongresi (UÇEK)

sırasında yaptığımız sohbette şöyle diyordu: “Dünyadaki hiçbir din veya ideoloji çevreyi katledin demiyor. Bizim en büyük şeytan olarak andığımız kapitalistler bile böyle demiyor”. Yeni kuşaklar şirketlerin de yavaş yavaş farklı şeyler dillendirmeye başladığının farkındalar elbette. El yordamıyla yeşil iş ve sürdürülebilirlik konularındaki örneklerle ulaşmaya çalışıyorlar. Zihni Başsaray sürdürülebilirliği kaynakların etkin kullanımı olarak tanımlıyor mesela. AB ve Çevre Politikaları üzerine sunum yapan son sınıf öğrencisi **Mert Güller** ise sürdürülebilirlik konseptine yönelik daha mesafeli bir tutum alarak, “Kalkınmanın sürdürülebilirliği daha öncelikli” diyor sohbetimiz sırasında.

Bu tespitler bir ölçüde doğru olabilir ama kaynakların etkin kullanımı,

artık su, orman örtüleri gibi kaynakların ve doğanın korunmasını da kapsıyor. Mesela Dünya Bankası gibi uluslararası finans kuruluşları, çevresel hasarların da dikkate alındığı “Yeşil Bütçe”lerin oluşumuna katkı sağlamaya çalışıyor. Ayrıca ticari bir müessese, yeşil yatırım yaptığı zaman dahi kâr edemeyeceği bir projeye para yatırmaz elbette.

Konferansta yer alan en önemli sunumlardan biri de **Erke Tasarım**’dan **Cemil Yaman**’ın prezantasyonuydu. **Erke Tasarım**, Türkiye’deki ilk LEED sertifikalı yeşil binaları yapan kuruluşlardan biri. Gebze’deki **Siemens** fabrikası, İstanbul’daki **Torium Alışveriş Merkezi** en bilinen örnekler arasında sayılabilir. Öte yandan Cemil Yaman sunumun başında “LEED nedir bilen var mı?” dediğinde, yaklaşık 150 kişilik salonda sadece 5 tane el kalkması sunumun biraz fazlaca manidar bir özeti gibi oldu sanki. Bu durumda hepimizin payı yok mu sizce?

Sürdürülebilirlik bütün dünyada yeni trend diyoruz. Çevre mühendisliği geleceğin yeni parlak mesleği diyoruz. Peki, biz yeni kuşaklara ne anlatıyoruz? Biri kalkıp **LEED** veya **BREEAM** dediğinde neden o salonda sadece beş el kalkıyor? Gençlerimiz yeni karbon ekonomisinin mantığı hakkında ne biliyorlar? Sadece çevre mühendisleri değil, genel olarak mühendisler yeni yeşil tasarımlardan ne kadar haberdarlar? Hepimizin zamanı tükeniyor. Geleceğimizi kurtaracak yeni kuşak meslekler arasında çevre mühendislerini de sayıyorsak, **Mevlana**’yı gerçekten biraz ciddiye alıp bizlerin de onlara yeni şeyler anlatmamız gerekiyor.

www.ecologyizmir.com

EKOLOJİ

İZMİR 2012

12-15 NİSAN

İzmir Uluslararası Fuar Alanı - Kültürpark / İZMİR

DESTEKLEYENLER

ORGANİZASYON

İZFAŞ / İZMİR FUARCILIK HİZMETLERİ KÜLTÜR VE SANAT İŞLERİ TİC. A.Ş.

Şair Eşref Blv. No:50 35230 Kültürpark / İZMİR • TEL: 0(232) 497 10 00(pbx) • FAX : 0(232) 497 10 22 - 23 • www.izmirfair.com.tr • info@izmirfair.com.tr

ASDF FUARCILIK LTD ŞTİ

Çiftlik Cad. No:2/B Kavacık - Beykoz / İSTANBUL • TEL: 0(216) 433 31 45 • FAX: 0(216) 433 34 46 • www.asdf.com.tr • asdf@asdf.com.tr

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR

“Ytong Kullanmak Çevreye Karşı Büyük Bir Sorumluluk”

Literatürde “gazbeton” olarak bilinen çevre dostu yapı malzemesi Ytong, Türkiye’de Alman İnşaat ve Çevre Birliği (IBU) tarafından onaylanan “Çevresel Ürün Deklarasyonu”na (EPD) sahip ilk marka unvanına sahip. Bu vesileyle Yeşil Binalarda da bilhassa tercih edilen yapı malzemesinin tüm özelliklerini Türk Ytong Ürün Müdürü Tolga Öztoprak anlattı.

Ytong nasıl bir malzeme? Avantajları neler?

YTONG, literatürde “gazbeton” olarak bilinen, bünyesindeki milyonlarca gözenek nedeniyle ilave ısı yalıtım malzemesi kullanmaya gerek kalmadan yalıtım sağlayabilen, hafif, depreme ve yangına dayanıklı, dünyada yaygın olarak kullanılan kâgır bir yapı malzemesidir. Kuvarsit veya kumla çimento, kireç ve suyun karışımından elde edilir. Öncelikle yüksek ısı yalıtımı sağlar, beton, yatay delikli tuğla ve briketten daha hafif bir yapı malzemesi olduğu için ısı yalıtım özelliği de bu malzemelere göre daha iyidir. Ses yalıtımı sağlar. İnşaat teknolojisinin gerektirdiği çeşitli mukavemet sınıflarında imal edildiği için, çok dayanıklıdır. Yangına dayanıklıdır. Ve tabii en önemli özelliklerinden biri, çevre dostu olması.

Türkiye’de Alman İnşaat ve Çevre Birliği (IBU) tarafından onaylanan “Çevresel Ürün Deklarasyonu”na (EPD)

sahip ilk marka da Ytong oldu. EPD’den bahsedebilir misiniz biraz?

EPD’ler bir ürünün çevresel etki değerlendirmesinin iletişimini sağlayan ve en önemli çevresel belgelenmelerden biri olan ISO 14025’e göre standart hale getirilmiş belgelerdir. Kısacası, bir ürünün eko-etiketidir. Yapı malzemelerinin ve yapı ürünlerinin, işlevsel verimliliklerinin yanında çevresel performansları hakkında bilgi temin ederler. Ytong da dediğiniz gibi, 2011 yılında, ürettiği malzemelerin “çevre dostu” olduğunu belgeledi ve Türkiye’de EPD’ye sahip olan ilk marka oldu.

Ytong’un sürdürülebilir bir malzeme olmasını sağlayan faktörler neler peki?

Ytong’da ekoloji, hammadde hazırlığıyla başlar ve her aşamada devam eder. Biliyorsunuz, enerji tüketimi ne kadar düşük olursa, çevreye verilen zarar da o kadar az olur. Dediğim gibi Ytong’un başlıca hammaddeleri kum, kireç ve su. Bunlar tümüyle doğal hammaddelerdir, Ytong bu hammaddeleri işlerken doğanın dengesine asla zarar vermez. Kullanıldığı binalarda enerji tüketimini ve ısınma maliyetlerini düşürür, aynı zamanda çevreyi korur. Daha önce değindiğim üzere,

hafif bir malzeme olması, nakliye sırasında tüketilen yakıt miktarını ve buna bağlı karbon salımını azaltır. Tüm bu nedenlerle, inşaat malzemesi olarak Ytong kullanmak çevreye karşı büyük bir sorumluluk.

Ytong uygulaması yapılırken inşaat öncesi, sırası ve sonrasında çevreyi korumak için nelere dikkat ediliyor?

Ytong'da, atık ve tasfiye sorunlarının en başından itibaren hiç ortaya çıkmamasına ayrı bir özen gösterilir. Üretimde kapalı su, buhar ve katı hammadde döngüleri kullanılır. Örneğin katılaşmamış üretim atıkları tekrar üretim döngüsüne sokulur. Böylece atık çıkması önlenir ve hammaddeden tasarruf edilmiş olur. Katılan malzeme ise yeniden değerlendirme tesislerinde granül hale getirilerek üretime döner. Şantiye atıkları da yeniden değerlendirilir. Ytong bloklarının şantiyelerde uygulanmasında yalnızca yüzde 1-2 oranında atık kalır. Bunlar da şantiyede dolgu malzemesi olarak değerlendirilir. Ytong kesilerek işlenebilen bir malzeme olduğu için her bir parçası çok küçük boyutlarda dahi değerlendirilebiliyor.

Bu kadar sürdürülebilir bir malzeme “Yeşil Bina”larda da yaygın olarak tercih ediliyor mu?

Elbette. Türkiye'nin ilk Eko-Etiketini alan Ytong, yeşil bina sertifikasına aday projelerin tasarım ve inşaatından sorumlu mimar ve mühendislere ihtiyaç duydukları detaylı bilgileri şeffaf bir şekilde sunması bakımından da oldukça avantajlı. Ayrıca ürün, sahip olduğu çevre dostu özellikleriyle LEED ve BRE-EAM sertifikalarına aday projelerin, yüksek puan alarak hedefledikleri sertifikayı almalarına katkıda bulunuyor. Zaten Ytong olarak, tüm bu sürdürülebilirlik faaliyetlerimizle, inşaat sektöründe sürdürülebilir ürünlere olan ilgiyi artırmayı ve düşük emisyon düzeyine sahip “yeşil binaların” yaygınlaşmasını teşvik etmeyi amaçlıyoruz.

Ytong, aynı zamanda Türkiye’de “Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği’nin (ÇEDBİK) de kurucu üyesi, değil mi?

Evet. Tam bu noktada şunu da belirtmeliyim: Ytong'un kalite sistemi, ürün kalitesi ve üretim şartlarının AB'nin öngördüğü çevre ve insan sağlığı kriterlerine uygunluğu; CE

“Ytong’da, atık ve tasfiye sorunlarının en başından itibaren hiç ortaya çıkmamasına ayrı bir özen gösterilir. Üretimde kapalı su, buhar ve katı hammadde döngüleri kullanılır. Örneğin katılaşmamış atıklar tekrar üretim döngüsüne sokulur”

Belgesi (Conformite Européenne) ile de onaylandı. Bütün fabrikalarımızda üretilen Ytong ürünleri, CE işaretini taşıyor.

Ytong’un sürdürülebilirliğe katkısı net bir şekilde anlaşılabilir. Peki, ürünün evin içinde yaşayanlara sunduğu avantajlar neler?

Evin iç ortamının sağlıklı olmasını sağlıyor. Bir evin iç ortamının sağlıklı olması birçok faktöre bağlıdır. Binalardaki şikayetler genellikle bu faktörlerin insan sağlığına uygun biçimde oluşturulmamasından kaynaklanır. Bir örnekle açıklamam gerekirse; günümüzde pek çok kişi duvar ve camlarındaki rutubetten şikayetçi oluyor. Bunun sebebi, sentetik yani mineral olmayan malzemelerle çepeçevre sarılan dış cepheledir. Bu tip binaların duvarları doğal difüzyona, yani binanın nefes almasına olanak tanımıyor. Ytong ise, mineral esaslı ve doğal olarak difüzyona açık bir inşaat malzemesi olduğu için su buharını ve nemi doğal yoldan dış ortama iletir ve böylece bu tip sorunlar yaşanmaz.

Ytong’la inşa edilen bir bina, duvar örmede kullanılan ince örgü tutkalı sayesinde en başından itibaren daha az yapısal neme sahip olduğundan, çok daha çabuk kurur. Ayrıca kapalı gözenekli yapısı nedeniyle su ya da nem tutma özelliği yoktur. Bu nedenle iç ortamda oluşan nem rahatlıkla dışarı verilir. Bu sayede oda iç ortamı doğal yoldan konfor düzeyine ulaşmış olur. ○

Burada, Doğa Öğretiyor

Bir tavuskuşu geçti yanımdan sanki! 10 yılda 36 kampusla 23 bin öğrenciye hizmet veren devasa bir eğitim kuruluşuna dönüşen Doğa Koleji'nin Beykoz Kampusu'nu, "Doğa Konseptli Eğitim Modeli"ni yerinde görmek için ziyaret ettik. Bu arada, yanımdan geçen tavuskuşu da gerçekmiş.

Kurulduğu 2002 yılından bu yana hızla büyüyen ve Türkiye genelinde 36 kampusa ve 23 bine yakın öğrenciye ulaşan Doğa Koleji'nin tohumunun atıldığı yer olan Beykoz'daki Doğa Koleji Kampusu'na, "Doğa Konseptli Eğitim Modeli"ni yerinde görmeye gidiyoruz. Gerçekten de bir tohum atmak için son derece uygun bir yer: 150 yıldır kullanılan, 55 dönümlük araziye sahip **Ahmet Mithat Efendi Çiftliği**'nden dönüştürülen Beykoz Doğa Kampusu, doğanın bağrında, böylesi bir eğitim için gerçekten biçilmiş kaftan. 10 yılda 4 bin kişinin eğitim hizmeti verdiği dev bir kuruma dö-

nüşen bu çalışmanın mimarı olan **Yönetim Kurulu Başkanı Uğur Gazaneker**'le, kampusun farklı yerlerinde dolaşırken bir yandan da sohbetimize devam ediyoruz. Bir anda önünüze atlayıveren **tavuskuşları**, oradan oraya zıplayan **tavşanların** eşlik ettiği gezide, çocukların ayva reçeli partisi yaptıkları taş yapıda, okulun "en iyi öğrenme, yaşayarak öğrenmedir" felsefesini biz de yaşayarak öğreniyoruz. Taş fırında yanan ateşin yalınlarının duvarlarına vurduğu mekanda çocuklar bir yandan reçel yapımına katılırken, diğer yandan da tatlımın tadına bakıyorlar. "Bir doğa nesli yetiştirmek için yola çıktık" diyor

Gazaner, masanın çevresinde oturan öğrencilerle şakalaşırken: “Ve bugün, Doğa Konseptli Eğitim Modelimiz dünya eğitim camiasında referans verilen bir yaklaşım haline geldi”.

Peki, hangi unsurlardan, çalışmalarından oluşuyor bu yaklaşım? “En iyi öğretmenin doğa olduğundan hareket ediyoruz” diyor Uğur Gazaner: “Çocukların doğaya duyarlı, aktif ve sorumlu bireyler olarak yetişmesini hedefliyoruz. Ekoloji ve botanik derslerini eğitim müfredatına ekleyerek çocuklara ekoloji dersliği, tohum kütüphanesi, böcek kütüphanesi ve tarım aletleri koleksiyonuyla doğa üzerinden farklı bakış açıları sunuyoruz.” Tüm bunları yerinde görmek için kampustaki Ekoloji Dersliği’ne gidiyoruz. Bahçesinde yenilenebilir enerji üreten küçük bir rüzgâr türbini ve güneş panel sistemi olan kaç tane derslik vardır ki bu ülkede? Ama bizi en çok şaşırtan müfredata eklenen bir başka ders: Evet, “Evcil Hayvan Bakımı” da artık Doğa Koleji’nde okutulan derslerden biri olmuş.

Yaşamadan Öğrenemezsiniz

Herşeyin hızla değiştiği zamanlardayız. Hiç değişmez sanılan sabitler, 21. yüzyılın şafağında birden sararmaya, eskimeye yüz tuttu. Bu noktada en hızlı değişmesi gereken ama ne yazık ki, düşünsel tortuların muazzam gücü nedeniyle en yavaş değişen alanlardan biriye eğitim. Tam da bu nedenle, sadece ülkemizde değil, dünyanın pek çok ülkesinde, eğitim yaklaşımları, hayatın gerisinde kalıyor. Ve sonuç olarak eğitim, kimi zaman, insanın asli özelliklerinden biri olan merak ve öğrenme isteğinin desteği değil, kösteği olabiliyor. Doğa Koleji’nin en büyük başarılarından biri de, değişen dünyaya dair yeni eğitim konseptleri geliştirmek aslında. “Doğa Konseptli Eğitim” bunlardan sadece biri. Binicilikten yüzmeye

sporla iç içe bir eğitim anlayışı da, şimdiye kadar sadece “işe yarayan” –siz bunu para kazandıran diye de okuyabilirsiniz- derslere odaklı yaklaşımın bir tür özeleştirisi aslında. Ama bana öyle geliyor ki, hepsinin üstünde, daha doğrusu bütün bu yenilikçi eğitim yaklaşımlarını görünmez ipliklerle birbirine bağlayan “en iyi öğrenme, yaşayarak öğrenme” felsefesi.

Konuştukça samimiyetine daha da inandığımız Uğur Gazanker’le sohbetimiz, doğa konseptli yaklaşımdan yavaş yavaş bu yeni ve çağın gereklerine uygun eğitim mevzusuna doğru uzanıyor. Gazanker’i belli ki en çok heyecandıran gelişmelerden biri de, sınıflardaki akıllı tahtaları, iPad’lerle ilişkilendirmeleri olmuş. “**E-learning** çalışmalarımız son derece hızlı geliyor. Ve bunu dünyanın bilişim lideri **Apple**’la birlikte yapıyoruz. Ve biliyor musunuz, dünyada Apple’ın birlikte çalıştığı ilk eğitim kurumu olduk”. Gerçekten de, teknoloji konsepti üzerine inşa ettikleri Ataşehir Doğa Kampusu’nda bir **Apple Eğitim Merkezi** kurulmuş durumda. Bu işbirliğini nasıl kurduklarını gerçekten çok merak ediyoruz. “Doğrudan Amerika’daki Apple Merkezi’ne başvurduk. İlk önce bizi anlamadılar. Ucuz iPad almaya çalıştığımızı zannettiler” diyor Uğur Gazanker gülererek: “Ama sonra, ne yapmak istediğimizi anladılar. Ve gerçekten projeyi tam anlamıyla sahiplendiler çünkü bu, onlar için de bir çeşit deney. Buradan çıkacak sonuçları dünyanın dört bir yanındaki eğitim kurumlarında model olarak kullanmayı planlıyorlar”. Şu anda, Ataşehir Doğa Koleji’nde öğrenciler, müfredatı Apple ve Doğa Koleji tarafından belirlenen dersleri, **24 iMac** ve **24 Wacom** tabletlerle alabiliyor. Eğitimini başarıyla tamamlayan öğrenciler uluslararası geçerliliği olan sertifika ile ödüllendiriliyor. Bu eğitimin, üç ayda bir 10 kamu

“Ekoloji ve botanik derslerini eğitim müfredatına ekleyerek çocuklara ekoloji dersliği, tohum kütüphanesi, böcek kütüphanesi ve tarım aletleri koleksiyonuyla doğa üzerinden farklı bakış açıları sunuyoruz”

öğretmeninin eğitimine de katkıda bulunacağını öğrenmek de ayrı bir şaşkınlık konusu.

Para Kokusu mu, Doğa Kokusu mu?

Aslında tam da bu noktadan önemli bir başka tartışmaya geçiyoruz. Genel olarak “eğitim” ve “para” kelimeleri yanyana geldiğinde, -aynı sağlık ve para kelimelerinde olduğu gibi- biraz rahatsız edici olabiliyor. Soru açık: Bir kamu hizmetinin dışına çıktığında ve dolayısıyla ticari olarak satın alınan bir şey olduğunda “eğitsel bir sorun”la karşı karşıya kalmaz mıyız? Bu noktada bizim yanıtımız şöyle: Bir özel kuruluşun kâr etmeyi hedeflemesi kadar normal bir şey yok ama bu konuda kritik olan aldığımız hizmetin “kokusu” galiba. Birçok özel eğitim kurumunun kapısından girdiğinizde bu ticari kokuyu hemen alırsınız. Doğa Koleji’nin önemli farklarından biri de bu galiba. Beykoz Kampusu’nda yayılan gerçekten de para değil, doğa kokusu. Ama tüm gerçek işler böyle değil midir? Önemli olan en öne neyi koyduğunuzdur. Eski bir deyimle, arabayı mı öne koyuyoruz, yoksa atları mı? Eğitim veriyorsunuz ve sonuçta para mı kazanıyor-

Bir Doğa Nesli Yetiştiriyor

Doğa Koleji’nin en büyük başarılarından biri de, değişen dünyaya dair yeni eğitim konseptleri geliştirmek aslında. “Doğa Konseptli Eğitim” bunlardan sadece biri.

sunuz? Para kazanmak için eğitim gibi bir şey mi yapıyorsunuz? Açık söylemek gerekirse en öne parayı koyanlar belki 20. yüzyılda kazandı ama 21. yüzyılda o kadar şanslı olmayacaklar gibi. Doğa Koleji’nin işbirliği yaptığı, dünyanın en inovatif şirketi olan Apple’ın yakın zamanda hayatını kaybeden dahi başkanı Steve Jobs da, hiçbir zaman parayı amaç haline getirmedikini, merakının ve mükemmeliyetin peşinden gittiğini, paranınsa bunun arkasından doğal olarak geldiğini defalarca söylememiş miydi?

Son söz: 2009’un son aylarında, EKOIQ’yu başından tasarlarken, sürdürülebilirliğin hayatın her alanına değen bir yaklaşım olduğu ön kabulünden yola çıkmıştık. O yüzden hayvan hakları da bizim konseptimizin bir parçasıydı, işgüvenliği de, sosyal girişimcilik de. Uzun zamandır aynı hissi bu düzeyde yaşatan ikinci bir kurum görmediğimizi söyleyebiliriz. Doğa Koleji, hem parçalarda, hem de bütünde bunu kavramış ve uygulamaya dökmüş olmasıyla saygıyı ve sevgiyi hak ediyor. Galiba bir “Doğa Nesli” gerçekten yetiştirecek... ○

Konukseverlik Ağları Me Casa Es Tu Casa*

Kimileri için “beleş otel” anlamına gelebilir ama dünyada 3, 5 milyondan fazla insanın birbirlerini evlerine davet etmesini sağlayan Konukseverlik Ağları gerçekte bunun çok ötesinde bir işleve sahip. Şimdiye kadar dünyanın çeşitli bölgelerinde 100’den fazla eve konuk giden ve 60’ın üzerinde dünya vatandaşını da kanepesinde ağırlayan Engin Kaban, işin kültür paylaşımı, dünya barışı ve ekoloji gibi başka veçheleri olduğunu da altını çiziyor.

* “Benim evim, senin evindir”
anlamına gelen İspanyolca deyim.

 Engin KABAN
enginkaban@gmail.com

Aylardır beklediğiniz izin döneminize çok az kaldı. Kısa bir süre için bile olsa yaşadığınız şehirden ve hatta Türkiye'den uzaklaşmaya karar verdiniz. Yıllardır hayalini kurduğunuz ve kültürünü çok merak ettiğiniz o ülkeye gideceksiniz. Uçak bileti alındı, gezilecek görülecek yerler saptandı. Temel gereksinimlerden tek bir şey eksik; akşam olduğunda başınızı sokacağınız bir yer. Otel rezervasyonunuz yok mu? Yerel birinin evine gitmeyi mi düşünüyorsunuz?

İlk başta pek olası gözükmeyen ve korkutucu bile algılanabilen, "tanımadığınız birinin evinde kalma" fikri konukseverlik ağlarıyla mümkün. Günümüzde hemen herşey gibi internet üzerinden yapılan ayarlamalar sayesinde yabancı ülkelerde ve hatta Türkiye içerisinde yapacağınız seyahatlerde insanların evine konuk olabilir; benzer şekilde dünyanın dört bir yanından gezginleri kendi evinizde ağırlayabilirsiniz. Üstelik hiçbir şekilde para ödmeden ve beklemeden.

İlk olarak bundan 60 yıl önce **Servas** isimli organizasyonla temelleri atılan konukseverlik ağları yıllar içinde büyük bir evrim geçirdi. O günlerde iletişim normal posta yoluyla yapılıyordu. Ancak bugün internetin herkesin yaşamına girmesi ve sürekli varolan ve zaman zaman daha da gelişen barışçıl duygular ve seyahat etme arzusuyla birlikte yepyeni topluluklar kuruldu. Bunlardan günümüzde en yaygın olanları da **Couchsurfing** ve **HospitalityClub**.

İlk Adımlar

Bu konukseverlik ağlarının işleyişinden biraz bahsedelim. Katılmak istediğiniz ağın internet sitesine girip ilk olarak kendinize bir üyelik açarak profil oluşturuyorsunuz. Bu profilde isminiz, yaşınız, yaşadığınız yer, ne işle uğraştığınız gibi temel bilgilerin yanında ilgi alanlarınız,

Fas'ın küçük "Hassi Lybed" yerleşimi, Sahra çölü yakınlarında...

Paraguay'da, "Doğu'nun Şehri" anlamına gelen Ciudad del Este.

Castro'da konuklar ağırlanıyor...

seyahat tecrübeniz, gitmeyi planladığınız ülkeler gibi bölümler de var. Ayrıca evinizde misafir ağırlamak isteyip istemediğinizi belirtebilirsiniz. Tamamen gönüllük esasına dayandığı için siz istemediğiniz sürece kimse sizin evinize gelmeyi talep etmeyecektir. İsterseniz şehrinize gelecek ziyaretçilerle dışarıda buluşup kahve içebilir, onlara bölgenizi gezdirebilirsiniz.

Temel bilgileri girdikten sonra ilginizi çeken online tartışma gruplarına dahil olabilir, bilgi akışının bir parçası olabilirsiniz. Ama tabii ki bu organizasyonların hedefi sanal bir ortam değil, gerçek sosyal paylaşımlar. Dolayısıyla yaşadığınız şehirde yapılan düzenli ya da düzensiz buluşmalara katılarak bu ağa gerçek anlamda dahil olabilirsiniz. Tanıştığınız gerçek insanların sizin profilinize bırakacağı yorumlar, daha sonra tanışacağınız kişiler için de bilgilendirici olacaktır. Zaten sistemin güvenilirliğini sağlayan temel dayanak noktalarından bir tanesi üyeler arasındaki referans sistemi. Böylelikle size misafir olacak ya da evinde kalmayı düşündüğünüz kişi hakkında önceden olumlu ya da olumsuz bir fikriniz olabilecek.

Profiliniz hazır, referanslarınız yavaş yavaş oluşuyor. Artık bir sonraki seyahatiniz öncesinde kalacak yerinizi arayabilirsiniz. Gideceğiniz şehirde yaşayan üyeler arasından ortak zevklerinize uyan, güvenilir bulduğunuz ve misafir alabileceğini belirtmiş kişilere mesaj atarak planlarınızdan bahsedebilirsiniz. Herşey uygunsa ve yazdığımız üyeden onay aldıysanız artık yabancı bir ülkede eviniz hazır demektir.

Buraya kadarki kısım esasen işin sadece teknik yönüydü. Havaalanı kapısından dışarı adımınızı attığınız anda üzerinde isminiz yazan bir kartonla hiç tanımadığımız biri sizi bekliyorsa işte asıl heyecan o zaman başlıyor. O an itibarıyla artık uçaktan inen herhangi bir turist değil,

*Şili, Patagonya'da
Puerto
Natales
yerleşiminde.*

Şimdiden 3, 5 Milyon Kişi Konuksever Oldu!

• Şu an en büyük ağ olan ve Türkiye'de de 20 bin üyesi bulunan Couchsurfing'in dünyadaki üye sayısı 3 milyonun üzerinde. Bunu yarım milyona yakın üyeyle HospitalityClub izliyor.

• Couchsurfing 2004 yılında, HospitalityClub 2000 yılında kuruldu.

• Daha başka çok sayıda küçük boyutlu ağlar mevcut.

• Her gün dünya üzerinde binlerce kişi bu ağları kullanarak seyahat ediyor.

• Güvenlik için referanslar haricinde adres doğrulama, üye onaylama gibi farklı sistemler de kullanılıyor.

• 'Gönüllü', 'elçi' gibi tanımlanan kişiler ağların işleyişi ve gelişimine katkı sağlıyor.

• Profili dolu ve referansları fazla olan üyelerin kalacak ev sahibi bulma şansları artıyor.

• Kaç gün kalınabileceği tamamen iki kişi arasındaki anlaşmaya bağlı. 1-2 gün olabildiği gibi haftalar ya da aylar bile sürebiliyor.

• Konukseverlik ağlarına üyelik ücretsiz.

<http://www.couchsurfing.org/> <http://www.hospitalityclub.org/>

şehirde yaşayan bir arkadaşı olan ve o ülkenin kültürünün tam da içine dahil olabilecek potansiyelde bir seyyahsınız demektir.

Kültür Paylaşımı

Konukseverlik ağlarının temel amacı, kültürlerarası etkileşim oluşturarak dünya barışının gelişimine katkı sağlamak ve seyahat etmekte olan kişileri yerel insanlarla bir araya getirerek dünyanın her noktasında ücretsiz konaklama imkanı sunmak.

İlk bakışta 'bedava otel' gibi yanlış algılanabilecek bu kavram esasında bunun çok daha ötesinde. Uzak ülkelerden insanlar arasında önyargıların yıkılması, hoşgörünün artması ve değişik kültürlerle karşı farkındalığın gelişmesi gibi çok temel ve önemli konulara önyak oluyor. Kapısını, binlerce kilometre mesafeden gelmiş hiç tanımadığı insanlara açan üyeler evlerinden hiç ayrılmadan bir anlamda dünya turu yapma şansını elde ediyor. Eve her gelen birey

aynı zamanda ülkesini, kültürünü, yaşam tarzını da beraberinde taşıyor. Ev sahibine kimi zaman ülkesine ait küçük bir hediye getiriyor, kimi zaman mutfakta onun için iyi bildiği farklı bir yemeği pişiriyor. Bu sırada ev sahibiyle yaşarken toplumun gelenek-görenek ve adetlerini daha iyi gözleme şansı olacağı için ziyaretçinin ülkeye adaptasyonu ve yerel kültüre saygılı davranması da kolaylaşıyor. Yerel yiyecekleri tatması, pazardan yapılan alışverişle evde yemek pişirilmesi mümkün kılınıyor. Tahmin edebileceğiniz gibi bunları, bir yabancı olarak otelde konaklarken gerçekleştirmek çok da mümkün değil.

Bu misafirliğin kültürel boyutu olduğu gibi bir ekonomik boyutu da var elbette. Sonuçta herkes seyahatlerini bütçesi çerçevesinde gerçekleştiriyor. Kimi için bol yıldızlı otellerde konaklamak hiç sorun değilken kimileri daha düşük bütçeye uygun seçenekleri tercih ediyor. Dünyayı tanımak için yanıp tutuşan üniversite öğrencileri henüz ekonomik özgürlüklerine kavuşmadıysa harcamalarına daha da dikkat etmek zorunda kalıyor. İşte bu noktada, konaklama için harcanacak paranın sıfırlanması ya da en azından minimum düzeye çekilmesi birçok

kişi için kritik önem kazanıyor. Aksi takdirde otele ödeyeceğiniz miktar diğer harcamalarınızda kullanılmak üzere cebinizde kalmış oluyor. Halihazırda kullanılmakta ve içinde yaşanmakta olan bir evdeki yaşama dahil olduğunuz için ekonomik anlamda ev sahibine de çok büyük bir yük olunmuyor. Toplam kaynak tüketiminin en düşük düzeyde tutulabildiği bu konaklama seçeneği sadece maddi boyutuyla bile birçok kişiyi etkilemeye yetiyor.

Karbon İzinizi Küçültebilirsiniz

Yüksek oranda ve kontrolsüz biçimde tüketimi teşvik eden büyük otellere bir alternatif olarak düşünüldüğünde bile konukseverlik ağları

Kişisel Tecrübe

- 9 yıldır HospitalityClub, 8 yıldır Couchsurfing üyesiyim.
- Günümüz konukseverlik ağlarının ilk yıllarından itibaren değişimlerini gözlemledim; ülke gönüllüsü, göçebe elçi gibi görevler aldım.
- Çeşitli ülkelerde 100'den fazla kişinin evine konuk oldum. Kendi evimde farklı kıta ve ülkelerden 60-70 kişi ağırladım.
- Birçok ülkede gerçekleşen büyük etkinliklere katıldım. İzmir'de 4 günlük bir kamp ve çok sayıda küçük buluşma organize ettim.
- Tüm bu deneyimler bana çok şey öğretti ve dünyanın her noktasından çok sayıda dost kazandım.

ekolojik yönüyle ön plana çıkıyor. Doğal kaynakların boşa harcanmadığı bu kısa süreli ortak yaşam tecrübesi sayesinde gezginlerin yolculukları sırasında bıraktıkları ekolojik ayakizleri bir ölçüde azaltılmış oluyor. Şehrinde olup bitene hakim bilinçli ve ilgili ev sahipleri, misafirlerini normalde bulmakta zorlanabilecekleri ekolojik pazarlara, organik ürünler satan dükkanlara, şehir bisikletlerine yönlendirebilir. Rehber kitap, şehir haritası gibi gerekli araçları yeniden almamaları için ödünç verebilir. Alışverişe giderlerken verecekleri bez çantalar sayesinde her dükkandan poşet almamaları sağlanabilir. Bunlar ve benzeri küçük ama önemli detaylar ziyaretçinin bulunduğu şehirde büyük oranda yerel bir vatandaş gibi hissetmesini ve çevresine de daha saygılı davranmasını sağlayacaktır. Bazı ev sahiplerinin yaptığı gibi, evde kitap değişimi için bir kitaplık oluşturulur ve gelen giden misafirler ve evsahibi arasında kitap değişimi yapılır. Benzer şekilde seyahat sırasında artık ihtiyaç duymadıkları eşyaları bırakan ziyaretçiler, kendilerinden sonra geleceklere sürdürülebilir bir fayda sağlamış olurlar. Ayrıca zaman zaman düzenlenen büyük buluşmalarda onlarca ve bazen yüzlerce üye bir araya geliyor. Kimi zaman birkaç gün süren kamplar şeklinde gerçekleşen bu etkinliklerde dünyanın çeşitli yerlerinden insanlar hem birbirleriyle tanışmış oluyor, hem de bu ağların daha iyi bir noktaya getirilebilmesi konusunda ortak çalışmalar yürütüyorlar. Diğer taraftan bu sürelerde düzenlenen atölye çalışmaları arasında ekolojik konuların da sıkça gündeme geldiğini söyleyebiliriz. Alternatif yaşam yöntemleri, sürdürülebilir yaşamlar, organik tarım ve ekoturizm gibi konularla ilgili ve bu çalışmalarda aktif rol alan üyeler birbirlerinden birçok şey öğrenebiliyor. ○

Serpil'in “Ekolojik” Takıntıları

Herkesin bir takıntısı olabilir. Ama bazılarınıninki “ekolojik” oluyor. Beykent ve Marmara Üniversitesi MYO Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Programlarında Takı Tasarımı dersleri veren Serpil Altun Özer, keçe ve kâğıt gibi geri dönüştürülmüş malzemelerden, kendi deyimiyle “çer-çöp”ten ürettiği ve serpilintakintilari.blogspot.com'da sergilediği takılar için, “Kullandığım kâğıtların bir kısmını takıya dönüştürerek doğadan özür diliyorum” diyor.

 Barış DOĞRU

 Özgür GÜVENÇ

Oldukça ilginç malzemelerle takı tasarımı yapıyorsunuz.

Üniversitedeki eğitimimiz sırasında daha çok gümüş gibi değerli metallere takı üretim tekniklerini uygulamıştık. Gümüşle çalışmak da hoşuma gidiyor ama değerli metal ve taşları kullanarak takı üretmekten ziyade, değersiz malzemeleri birer sanat nesnesine dönüştürüp “değerli” kılmak bana daha fazla keyif veriyor. Çocukluktan kalma bir alışkanlıkla “Bir gün işe yarar” deyip atmadığım eskimiş dosyalar, plastik ambalajlar, kırık kâğıt, kumaş ve deri parçaları ve aklımıza gelebilecek pek çok “çerçöp” benim için mükemmel birer takı malzemesi olabiliyor. Özellikle de atık kâğıt ve kartonlar... Kullandığım kâğıtların bir kısmını yeniden hamur haline getirerek, bir kısmını kesip şekillendirerek, bazen de bu kâğıtları dokuyarak takıya dönüştürüyorum. Aslında seçtiğim malzemeler bir tasarımcı için oldukça riskli, çünkü malzemelerin maddi değeri düşük olsa da ortaya çıkan ürünün tasarım gücüyle, yaratıcılığıyla, yoğun el emeğiyle yüksek bir değere sahip olması gerekiyor.

Peki, neden bu malzemeleri kullanıyorsunuz? Geri dönüşümlü materyal kullanmanızın özel bir anlamı var mı?

Bence tasarımcının belli bir hayat felsefesi ve duruşu olmalı ve bu felsefe bir şekilde tasarımlarına da yansımaları da taşımalı. Kendimi “çevreci” olarak tanımlayabiliyorsam, tasarımlarım da aynı ruhu taşımalı... Geri dönüşüm ve sürdürülebilirlik çok önemli, ama ne yazık ki biz bunu çok geç kavradık. Duyarlı tasarımcılar doğal ya da dönüştürülmüş malzemeleri ön plana çıkarıyor; bilinçli tüketiciler de artık bu tip ürünlere yöneliyor. Takılarımda kâğıt kullanma fikri de buradan çıktı. Sürekli çizim yaptığım için bolca kâğıt kullanmak zorundayım. Kullandığım kâğıtların bir kısmını takıya dönüştürerek sanırım kendimce doğadan özür diliyorum. Diğer atık malzemeleri ise katma değeri yüksek ürünlere dönüştürmüş oluyorum.

Takının maddi değerinin sanatsal değerinden önde geldiği bir ülkede biraz riskli bir yaklaşım değil mi bu?

Ne yazık ki evet! Bizde takı genellikle bir yatırım aracı olarak görülüyor, ya da maddi değeriyle bir statü göstergesi... Ama bu yaklaşım sanat ve estetik anlayışı gelişmiş toplumlarda çoktan terk edildi. Artık sanatsal değeri maddi değerinden çok daha önemli... Kişiyi özel takı tasarımı giderek popüler hale geliyor. Çünkü tıpkı giysileriniz, saç şekliniz ya da kullandığınız diğer aksesuarlar gibi takı da sizi anlatan bir gösterge, kimliğinizin bir parçası... Takı tasarımındaki bu değişim aslında Batılı ülkelerde 1960'lı yıllarda başladı. Takı tasarımı eğitiminin sanat okullarında müfredata girmesi; takımın “Vücut Heykeli” olarak tanımlanması; ilk kez sanat galerilerinde sergilenmeye başlaması, ilk takı müzesinin kuruluşu vs. bu yıllara denk geliyor. Bizde ise bu yaklaşım yeni yeni oluşuyor...

1960'lardan bahsetmişken, yüksek lisans teziniz de oldukça ilginç. Biraz da ondan bahsedebilir misiniz? Gerçekten 68 hareketi bugünkü moda akımlarının üzerinde bu kadar büyük bir etki bıraktı mı?

Yüksek lisans tezim 1960'lı yılların moda devrimi ve bu devrimin günümüz moda ve tasarım anlayışı üzerindeki etkileri üzerine bir araştırmaydı. Sadece 68 hareketi değil, bu on yıllık sürecin tamamına

En üstte kâğıttan bilezikler ve üstte kullanılmış keçeden yeniden yaratılmış broş...

Serpil Altun, hiçbir malzemenin çöpe atılmasından yana değil. Kullanılmış bir akrilik boya tüpü de onun ellerinde şık bir broşa dönüşmüş.

baktığımızda, kültürel, siyasal, ekonomik ve teknolojik alanda pek çok ilkin yaşandığını; özellikle Batılı toplumlarda sosyal hayatı derinden etkileyen büyük bir değişimin söz konusu olduğunu görüyoruz. Tüm dünyayı saran bu değişimin başkahramanları da toplum içinde giderek daha fazla söz sahibi olan gençlik grupları... Bu itici güç, kullandıkları giysi ve aksesuarlarla yaşam felsefelerini ve hangi gruba ait olduklarını ifade ederken modanın gidişatını da değiştiriyor. İlk kez “sokak modası” kavramı bu yıllarda doğuyor, dönemin ünlü modacıları tasarım yaparken artık gençleri takip etmeye başlıyor ve moda her zamankinden daha güçlü bir iletişim aracına dönüşüyor... Elbette 60’lar denince akla ilk gelen gençlik grubu Çiçek Çocuklar... Onların doğaya,

insana, özgürlüğe ve barışa duyduğu saygı, savaş karşıtı hareketin güç kazanmasında da büyük bir paya sahip. Bu moda karşıtı gençlik grubunun ironik biçimde yeni bir moda akımı başlattığını, hatta moda anlayışını derinden etkilediğini görüyoruz. Doğal ve ucuz malzemelerden el yapımı takıların, etnik giysi ve aksesuarların popülerlik kazanması, bazı tekstil teknikleri başta olmak üzere geleneksel el sanatlarının yeniden gündeme gelmesi gibi... Bu arada hemen belirtmeliyim ki, kâğıttan takılar da ilk kez bu yıllarda gündeme geliyor...

O halde sizin tasarımlarınızda “Çiçek Çocukları”ndan da izler var?

Kesinlikle! Zaten kullandığım formlardan malzeme ve tekniklere kadar, bu ruhu yansıtmaya çalıştığım koleksiyonlarımdan birinin adı da “Flower Power- Çiçek Gücü”... Doğadan giderek koptuğumuz, çılgınca bir tüketimle dünyayı da tükettiğimiz şu günlerde, onların yaşam felsefesini, doğaya ve doğal olana duydukları sevgiyi hatırlatmak, belki benim gibi başkaları için de ilham kaynağı olabilir...

Takılarınızda geleneksel tekstil tekniklerini de kullanıyorsunuz. “Geleneksel Keçe Sanatının Çağdaş Takı Tasarımına Yansımaları ve Takıda Malzeme Olarak Keçe Kullanımı” konulu bir de bildiriniz var. Anadolu’da yaygın bir malzeme mi keçe?

Keçe benim en sevdiğim malzemelerden bir diğeri. En önemlisi de hayvan yünü ve kılından yapıldığı için tamamen doğal bir malzeme. Orta Asya’da binlerce yıllık bir geçmişe sahip, neredeyse hayatın her alanında kullanılmış ve oradan da Anadolu’ya taşınmış. Ama ne yazık ki Anadolu’da geleneksel keçe sanatımız bugün yok olma tehlikesi yaşıyor. Bunun en önemli nedeni de çağa ayak uyduramaması, sınırlı kullanım alanıyla kırsala özgü bir alt kültür unsuru olarak yanlış algılanması. Keçe denince insanların aklına nedense hep yaygı, kepenek, heybe vb. geliyor sadece... Oysa özellikle Kuzey Avrupa ülkelerinde keçeden yapılmış moda aksesuarları oldukça ilgi görüyor.

Üstelik epeyce de yüksek fiyatlara alıcı buluyorlar. Bizdeyse yalnızca birkaç istisna usta bu eski el sanatını yeni tasarım anlayışlarıyla harmanlayıp günümüze adapte ediyor. Benim keçe yapımına merakım öğrencilik yıllarımda başlamıştı. Tireli keçe ustaları Arif ve Mehmet Cön kardeşler fakülteye gelip bizlerle birlikte bir workshop gerçekleştirmişler; geleneksel yöntemlerle desenli tepme keçe yapımını öğretmişlerdi. Daha sonra Erasmus bursuyla gittiğim Litvanya'daki Vilnius Güzel Sanatlar Akademisi'nde sanatçı Egle Bogdaniene'den üçboyutlu keçe yapımı üzerine dersler aldım ve bu malzemeye adeta âşık oldum. Keçe kullanarak, takı başta olmak üzere farklı aksesuarlar ve dekoratif objeler yapıyorum. Okuldaki öğrencilerimle de keçeden takı yapımıyla ilgili atölye çalışmaları yürüterek elimden geldiğince bu el sanatını gençlere tanıtmaya, sevdirmeye çalışıyorum.

Keçe ve kâğıttan yaptığınız takılar kolayca bozuluyor mu? Dayanıklılık konusunda bir sıkıntı yaşanmıyor mu? Mesela su veya ter bozmuyor mu? Bir de üzerinde çalışmak için zor malzemeler mi keçe ve kâğıt, diğer konvansiyonel takı materyallerine göre?

Keçe ve kâğıt bazı yapısal özellikleri bakımından benzerlik gösteriyorlar. Her ikisi de sıkıştırma tekniğiyle üretiliyor; yani özetle basınç uygulanarak liflerin birbirine kaynaşması sağlanıyor. Bu nedenle de sanıldığının aksine dayanıklı malzemeler. Üstelik Orta Asya Türkleri keçeden kaplarda süt taşır, yalıtım özelliği nedeniyle keçeden çadırlarda barınırlarmış. Anadolu'da çobanlar soğuktan ve yağmurdan korunmak için keçeden yapılmış kepenekler giyerler. Endüstriyel keçeler ise binalarda yalıtım amaçlı kullanılmakta... Takıda kullanımına gelince, evet oldukça sabır gerektiren, zahmetli, ama bir o kadar da keyifli bir malzeme. Yünü keçeleştirilebilir için güç uygulamalı, bu işlemi kolaylaştırıp hızlandırmak için de sürekli sıcak su ve sabun kullanmalısınız. Oldukça uzun süren, sabır gerektiren bir işlem bu. Üçboyutlu çalışmalarında keçeyi henüz ıslakken şekillendiriyorum. Kuruduk-

Kendi Anlatımıyla Serpil Altun...

İzmir Bornova Anadolu Lisesi'ni bitirdikten sonra Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü'nde okudum. Biyolojiyi çok sevmeme rağmen benden bilim insanı olmayacağına anlayınca, radikal bir kararla çocukluk hayalim olan Güzel Sanatlar Fakültesi'nin yetenek sınavlarına girdim ve oldukça iyi bir dereceyle de kazandım. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil-Moda Aksesuar Tasarımı Anasanat Dalı mezunuyum. Yüksek lisans eğitimimi de yine bu alanda tamamladım. Aksesuar tasarımı çok geniş bir kavram; ama ben çalışmalarımı daha çok takı tasarımı üzerine yoğunlaştırdım. Üniversitedeki hocalarımla da teşvikiyle bu alanda akademik kariyer yapmaya karar verdim. Halen Beykent ve Marmara Üniversitesi MYO Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Programlarında öğretim görevlisi olarak ders veriyorum.

tan sonra şeklini muhafaza ediyor.

Biraz önce de söylediğim gibi suya dayanıklı bir malzeme olduğu için yaptığım keçe takılar yağmur ya da terden bozulmuyorlar; ama duşa da girmemek lazım elbette!

Kâğıttan yaptığım takılara gelince, bunlar sadece şov amaçlı değil gündelik kullanıma da uygunlar. Özellikle atık kâğıtları yeniden hamur haline getirerek yaptığım takılar birçok malzemeye oranla çok daha dayanıklı. Üstelik kâğıdın hafif bir malzeme olması da pek çok avantaj sağlıyor. Böylece oldukça iri, iddialı, ama hafif olduğu için de taşınması kolay takılar tasarlayabiliyorum. Tasarımlarımda öne çıkan bir başka özellik de renklerin kullanımı. Her iki malzeme de renk kullanımını konusunda beni özgür kılıyor, bu da diğer takı malzemelerine göre büyük avantaj sağlıyor. ○

Serpil Altun, keçenin son derece dayanıklı bir malzeme olduğunun altını çiziyor. Yağmur veya ter keçeyi hiçbir şekilde bozmuyor. (Solda) Keçeden yapılmış broş, mercan ve balık formlarını canlandırıyor...

Otra'da Montreal metrosundaki reklam afişlerinden abajur, bisiklet borusundan kolye yapıyorlar; Ecocentriche'te gazete kağıdı ve mukavvadan yaratılan mucizeler mevcut; BabyNEO bebekleri organik battaniyeye sarmalamış; Silvia Zacchello tasarımı sandalyeleri görmeli, Andy Warhol'un elinden çıkmış gibi... Bu sayıda da rengarenk bir "trendler alemi" yolculuğu sizi bekliyor.

Afişten Abajur, Borudan Kolye...

Genelleme yapmayalım ama çoğu kadının en büyük tutkusu alışveriş etmek, malum. Vitrinde durmak suretiyle tüm dikkatleri celbeden rengarenk kıyafet ve aksesuarların önünde kendinden geçilir; onlara sahip olmak uğruna gerekirse bir maaş feda ve helal edilir. Alışveriş, fazla tüketim... Bunların doğruluğu yanlışlığı, sürdürülebilirliğe zararı tartışılır ama en azından kendimizi mutlu etmek için süslü birkaç parça alırken, çevreye de zarar vermeyeyim diyebilmek gerek. Üstelik bunu yapmak da hiç zor değil. Çünkü çevre hassasiyeti geliştiği için birçok firma eko ürünler piyasaya sunmaya başladı. Yalnızca ekolojik ürünler barındıran markalar bile var artık. **Otra** bunlardan biri. Otra'nın açılışı "**On The Road Again**", Türkçe mealiyle, "Tekrar Yolda"... 2011'de **Julie Ferrero** ve **Guillaume Darnajou** isimli iki okullu tasarımcı tarafından **Montreal**'de açıldı. Marka, tam olarak yazının başında belirttiğimiz problemin çözümüne odaklanmış durumda: Tüketim fazlalığını dengelemek için üretimde sürdürülebilir yollar bulmak, atıklara ikinci bir yaşam şansı vermek. Mesela markanın abajurları, Montreal metrosundaki plastik reklam afişlerinden, eğlenceli takıları ise bisiklet borularından yapılıyor. Ayrıca objelerin yapımı sırasında parçaları birleştirmek için de kimyasal madde kullanılmıyor. Özellikle takıları o kadar eğlenceli ki, şekil şekil küpeler hem görünüş hem amaçları bakımından kulağa pek hoş geliyor. Daha fazlası için: <http://otra-design.com/>

Geridönüştürüldüm; Gururluyum!

Annarita Mameli pek yaratıcı bir geridönüşüm sanatçısı; **Violetta Canitano** ise mimar ve tasarımcı. Bu iki yaratıcı güç birleşerek çok sürdürülebilir, pek çevreci, fazlaca şık bir tasarım markası vücuda getirmiş: **Ecocentriche**. Merkezi İtalya olan marka, yaratıcı geridönüşüm teknikleriyle "şeylere" yeniden hayat veriyor. Koleksiyonların hammaddeleri; geridönüştürülmüş kâğıt, mukavva, karton ve yine geridönüştürülmüş gazete. Çevreci bir üründe zararlı kimyasallar barınması komik olurdu elbette; markanın tasarımlarında kullanılan renklendirici ve yapıştırıcılar da olabildiğince ekolojik. Ecocentriche marka tasarımlar, bildiğiniz gazete kâğıdı desenlerini koruduğu için, geridönüştürülmüş oldukları bir bakışta anlaşılabilir zaten. Nasıl desek: Puflar, sehpa, koltuklar dile gelmiş de, göğsünü gere gere, "Geridönüştürüldüm, gururluyum" diyor sanki. O derece doğal, o derece çevre dostu. "Yorumu abartılı buldum, görmeden inanmam" diyenler buraya: <http://www.ecocentriche.com/>

5. ULUSLARARASI Güneş Enerjisi & Teknolojileri Fuarı

12 - 14 Nisan 2012
İSTANBUL FUAR MERKEZİ
www.solarexistanbul.com

PLATINIUM SPONSOR

GOLD SPONSOR

SILVER SPONSOR

DESTEKLEYENLER

SOLAREX
İSTANBUL
SOLAR & PV TECHNOLOGIES EXHIBITION

ihlas
Fuarcılık

0212 454 25 03
info@solarexistanbul.com

KOSGEB

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB
(TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ)
İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR

Bebelere Organik Battaniye

Çevre ve bünye dostu ürünler sadece yetişkinlerin emrinde değil ya, birileri minicik arkadaşlarımızı da düşünmeli. Bakınız **BabyNEO**, bebek ürünlerinde organik ve ekolojik seçenekleriyle çevrecileri sevindireceğe benziyor. Daha evvel, makinede yıkanabilen sürdürülebilir bebek bezlerini piyasaya sunarak, “böylesi de olabilirmiş” dedirten marka bu sefer yine hem bebeğini hem doğayı düşünen aileleri ihya edecek. Minik bir bebeğin, özellikle kış günlerinde en elzem ihtiyaçlarından biri nedir? Elbette sıcak, pofidik bir battaniye. BabyNEO battaniyelerinin özelliği yüzde 100 organik, yani katkısız yetiştirilen pamuktan üretilmesi. Bildiğiniz üzere, bugünlerde ekolojik ürünler çok revaçta olduğu için, her yerde organik olma iddiasındaki ürünler göze çarpıyor. Dolayısıyla, insan bir ürünün organik olup olmadığından tam olarak emin olamıyor. BabyNEO battaniyelerin üretimi **GOTS** belgeli tesislerde yapılıyor, üretim kontrolleri ise Control Union tarafından gerçekleştiriliyormuş. Güvenilir yani... Detaylı bilgi için: <http://www.babyneo.com.tr/>

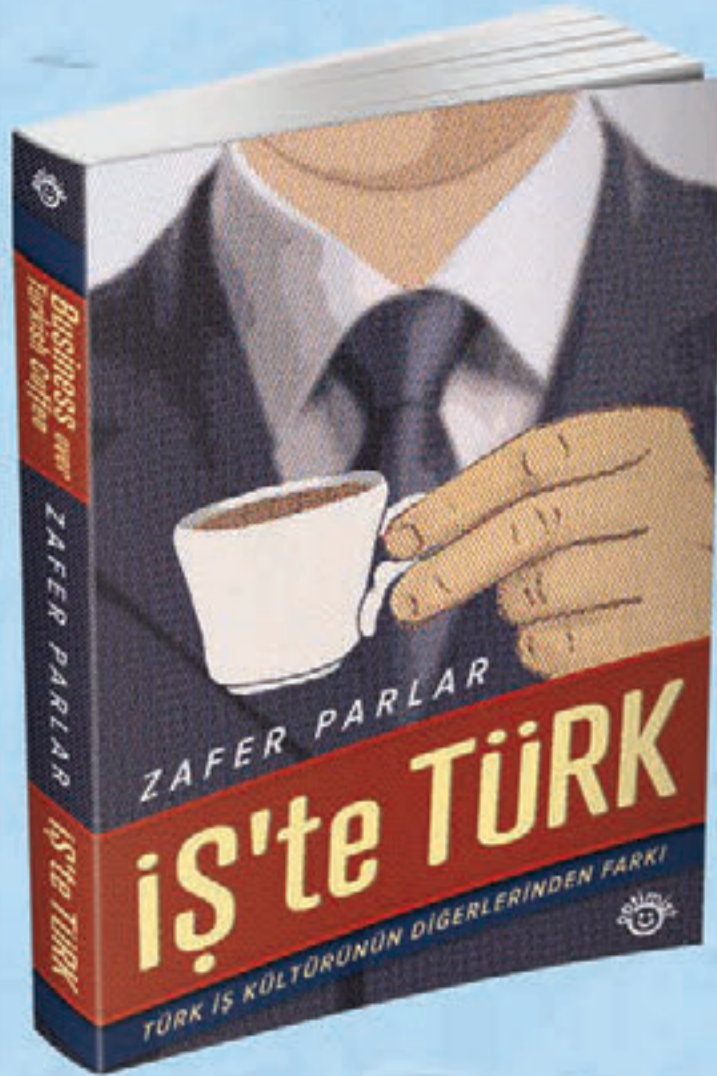
Andy Warhol Eli Değmiş Gibi

Ağlayan bir kadının suratının tam ortasına su dolu bir bardak koymak nasıl fikir? Peki, şiddetli geçimsizlik halindeki bir çiftin tam üstüne oturmak? Şimdi sizi kaşı gözü ayrı oynayan sandalyeler, masalar diyarına götürelim o vakit. **Silvia Zacchello** marka rengarenk, ekolojik ev aksesuarlarının üzerindeki Pop Art, karikatür ve eski grafikler öyle albenili ki, evinize **Andy Warhol** uğramış da, dekorasyona şöyle bir el atmış hissi uyandıracak.

İşin daha da çekici tarafı, bu renkli “eserlerin” tümünde el yapımı akrilik boya kullanılmış, kısacası sanatçı, eğlenceli olayım derken işin ucunu kaçırıp çevreye zarar vermektan itinayla uzak durmuş. Detaylar bu kapağın altında: <http://www.silviazacchello.com/>

TÜRK İŞ KÜLTÜRÜNE EĞLENCELİ BİR BAKIŞ

Nike Türkiye, Kıbrıs, Yunanistan, İsrail ve Güney Afrika'nın başında bulunmuş Zafer Parlar'dan, Türklerin, Avrupalıların ve Asyalıların iş yapma tarzları üzerine kaleme alınmış eğlenceli bir çalışma.

Kendiniz hakkında yeni şeyler duymaya hazır olun.

www.optimistkitap.com
www.iskitaplari.com

Birleşmiş Milletler, **Somali**'deki kıtlık kontrol altına alınana dek onbinlerce kişinin daha açlıktan öleceğini açıkladı. Birleşmiş Milletler'e göre, ülkede 250 bin kişi açlık çekiyor.

Sağlık Bakanlığı, iki yıl önce 17 bin kişinin ölümüne neden olan **H1N1 domuz gribi virüsüne** Türkiye'de bu yıl da rastlandığını açıkladı.

Tarım Bakanı Mehdi Eker, çarpıcı bir itirafta bulundu ve piyasada satılmakta olan sütlerde **karaciğer kanseri, sarılık ve siroza** yakalanma riskini artıran antibiyotik kalıntısı ve aflatoksin M1 olduğu iddialarını doğruladı. MHP ve CHP, iddiaları TBMM'ye taşıdı.

İngiltere'nin önde gelen iki yardım kuruluşu; **Oxfam** ve **Save the Children**, uluslararası toplumun erken uyarıları dikkate almaması nedeniyle, geçen yıl Doğu Afrika'da yaşanan açlıkta binlerce kişinin öldüğünü açıkladı.

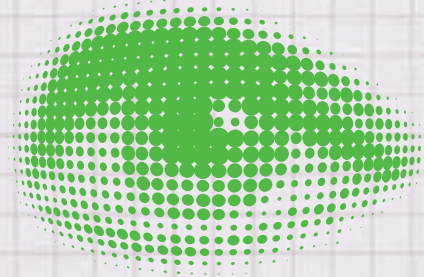
Japonya'da geçen yılın Mart ayında meydana gelen büyük deprem ve depremin yol açtığı tsunaminin zarar verdiği Fukushima nükleer santralında endoskopik taramaya başlandı.

Afganistan'ın kuzeydoğusundaki dağlık bölgede çığ düşmesi sonucu en az 30 kişi öldü.

Van'da Richter ölçeğine göre büyüklüğü 4,9 olan bir deprem meydana geldi. Paniğe neden olan depremde can ya da mal kaybı yaşanmadı.

Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu, **üçüncü köprü** inşa edildiğinde yabancı hayvanların yaşadığı doğal ortamda kesinti oluşmaması için **"ekolojik köprüler"** kuracaklarını söyledi. Eroğlu, üçüncü köprünün güzergâhı için kesilecek

GÖZÜMÜZDEN

KAÇMAYANLAR

"Ekolojik Köprüler" kurulacak; 99 balina sahile vurdu; Hürriyet ve Milliyet'ten iklim asparagasları; Karadeniz Sahil Yolu yine çöktü; güneş enerjisiyle çalışan tekerlekli sandalye geliştirildi...

 Gözde İVGİN

ağaçların yerine de 10 misli ağaç dikecekleri sözünü verdi.

Yeni Zelanda'nın Güney Adası'nın kuzeyindeki **Farewell Spit** bölgesinde 99 balina sahile vurdu.

Türkiye'de geçen yıl hava kalitesi en yüksek iller Eskişehir ve Düzce, en düşük iller Hakkâri ve Batman oldu.

Papua Yeni Gine'de meydana gelen toprak kaymasında iki kasaba tamamen toprak altında kaldı. En az 60

kişi öldü. Toprak kaymasının **Amerikan Exxon Mobil** şirketinin doğal gaz çalışması yaptığı bölgenin yakınında meydana geldiği açıklandı.

Aydın'da Büyük Menderes Nehri taştı. On binlerce hektarlık tarım alanı sular altında kaldı.

11 bin kuş ve kelebek türü üzerine yapılan araştırma, pek çok türün risk altında olduğunu gösterdi. İki yıl süren araştırmanın sonuçları **Nature** dergisinde ilk kez kamuya açıklandı. Araştırmaya göre sıcak havalar kuzeye doğru hareket ettikçe, türler bu değişime ayak duramıyor. Uzmanlar, yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan türlerin yeni iklim bölgelerine aktarılmasını öneriyorlar.

Hatay'a 10 yıl sonra kar yağdı.

Güney Amerika ülkesi **Surinam**'da çalışmalarını yürüten bilim insanları, 40'tan fazla yeni canlı türü keşfettiler. Conservation International Derneği tarafından yürütülen araştırmalarda toplam 1300 canlı türü kayda geçirildi.

Kent Hareketleri adıyla bir araya gelen birçok mahalle derneği ve sivil toplum örgütü, Taksim'deki kürsüden **"Kent bizim, yaşam alanlarımıza dokunmayın"** dedi. **Taksim Gezi Parkı**'nda ağaçların kırımızı çarpırlarla işaretlendiğine ve bu ağaçların muhtemelen kesileceğine dikkat çeken İstanbullular, konunun takipçisi olacaklarını duyurdu.

Avrupa son 30 yılın en sert kışını yaşıyor. Özellikle Doğu Avrupa'da etkili olan aşırı soğuklar yüzünden Ukrayna'da yüzlerce kişi öldü. Sıcaklık değerleri eksi 33'lere kadar düştü. İstanbul'da da dönem dönem etkili olan kar yağışı, trafikte kazalara yol açtı, hava ulaşımında aksamalara neden oldu.

Hürriyet ve ardından **Milliyet** gazetesinde yer alan “**Mini buzul çağı geliyor**” haberi tartışma yarattı. Haberde küresel ısınma devrinin bittiği, mini buzul çağına başladığı iddia ediliyor. Oysa ki son araştırmalara göre son 100 yılda yeryüzünün sıcaklığında ortalama 1 derece artış oldu. İklim değişikliğinin varlığı ve nedenleri konusunda da bilim çevrelerinde herhangi bir soru işareti yok.

Artvin’in Hopa ilçesinde dalgalardan nedeniyle, **Karadeniz Sahil Yolu**’nun bir bölümü çöktü. Sarp Sınır Kapısı’ndan Hopa ilçesine giden yol kapandı.

Başbakan Erdoğan’ın, Gazeteciler Günü’nde muhabirlere **salep** ikram etmesinin ardından, salep üretimi için toplanan doğal orkidelerin yok olmaya yüz tuttuğu gerçeği, bir kez daha gündeme geldi. Araştırmalara göre, salep uğruna yılda ortalama 60 milyon **orkide** yok ediliyor.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) Batman Bölge Müdürlüğü’ne ait bir yakıt tankından sızan ham petrol kanal yoluyla **İluh Deresi**’ne aktı. Yaklaşık bir kilometre boyunca İluh Deresi’ne akan sızıntı, mahalle muhtarları ile **Batman Çevre Gönüllüleri Derneği**’nin harekete geçmesiyle önlendi.

Bulgaristan’ın güneyindeki **İvanovo** Barajı’nın çökmesi sonucu, Bulgar tarafında 700 ev sular altında kaldı, dokuz kişi hayatını kaybetti. Barajın çökmesiyle Meriç ve Tunca nehirlerinin debisinde de artış yaşandı. Taşkın ihtimaline karşı Kapıkule sınır kapısı trafiğe kapatıldı. Baskın tehlikesinin en fazla olduğu **Karaağaç mahallesinde** kamu kuruluşları ve okullar tatil edildi.

Sinop’ta yapılması planlanan nükleer santral için **Güney Kore** de teklif

veriyor. Güney Kore Bilgi Ekonomisi Bakanı Sukwoo, bu ay içinde Türkiye ile görüşmelere başlayabileceklerini söylerken, Enerji Bakanı Taner Yıldız da bu bilgiyi doğruladı.

Filipinler’in doğusundaki **Negros Adası** açıklarında meydana gelen 6,8 büyüklüğündeki depremde onlarca kişi öldü.

Mersin Akkuyu’da nükleer güç santrali kurmayı planlayan **Rosatom** şirketinin nükleer kaza listesine bir yenisi daha eklendi. Moskova’daki nükleer araştırma merkezinde, 60 yaşındaki, operasyon dışı bırakılan eski atom reaktöründe yangın çıktı. Rosatom’dan yapılan açıklamada radyasyon sızıntısı tehdidi olmadığını açıklandı.

Türkiye’nin ilk güneş enerjisiyle çalışan tekerlekli sandalyesi **Yaşar Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü** öğrencileri tarafından üretildi. Proje sayesinde engellilerin kullandığı araçlar, güneş enerjisiyle şarj edilebiliyor.

Türkiye, Yale Üniversitesi’nin hazırladığı 2012 Dünya Çevre Endeksi’nde 132 ülke arasında 109. sırada yer aldı. Buna göre Türkiye düzinelerce sıra gerileyerek, özellikle biyoçeşitlilik ve doğal alanlar kategorisinde dünya ülkelerinin yüzde 92’sinin gerisinde kaldı.

Kuş gözlemcileri, 35 ilde 75 farklı alanda kuş gözlemi yaptı. Son sayım Şanlıurfa’da gerçekleştirildi. Suriye sınırından başlayarak Atatürk Barajı gövdesine uzanan alanda inceleme yapan gözlemciler, 56 bin 595 kuş gözlemledi. Bölgede uzun yıllardan sonra ilk defa göl ve nehirlerin berrak su kenarlarında hayat süren **kuğu** ve **sunu kuşları** da görüldü.

İzmir’e 21 yıl sonra kar yağdı.

NASA’nın verilerini değerlendiren ABD’li araştırmacılar, yedi yıl süren analizleri ışığında, küresel ısınma nedeniyle buzulların erimesi sonucu, dünyada su seviyesinin yaklaşık 1,27 santim yükseldiğini tespit etti. Her yıl ortalama buzul kaybının en çok yaşandığı yerler **Grönland** ve **Antarktika** olarak belirlendi.

İkizdere Vadisi ve Kastamonu **Çatalzeytin**’e yapılmak istenen iki HES projesi mahkemece durduruldu.

Polonya’nın Baltık Denizi kıyısındaki tatil beldesi **Mielno** yakınlarına yapılmak istenen nükleer santral için yapılan yerel referandumda “**Nükleer santral istemiyoruz!**” sonucu ezici bir sonuçla çıktı. Halkın yüzde 94’ü nükleer santral projesine “hayır” dedi.

Antalya’daki dünyaca ünlü **Çıralı Plajı** için köylüler ve çevreciler eylemde. Plajdaki 18 dönümlük alanın bir turizm firmasına 10 yıllığına kiraya verilmesine tepki gösteren çevreciler, plajda nöbet tutmaya başladı.

Kaynaklar: BBC Türkçe, NTV, Anadolu Ajansı, Dipnot TV, The Independent, Cihan Haber Ajansı, Greenpeace, Bianet, Radikal, Yeşil Gazete, Dicle Haber Ajansı, Star gazetesi, Sabah, Hürriyet, Milliyet, CNN Türk.

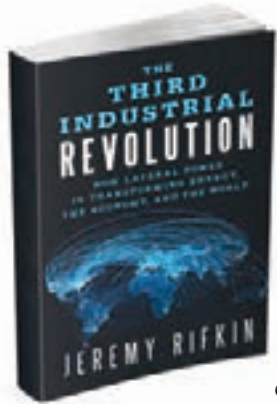
Enerji İnterneti Dünyayı Değiştiriyor Üçüncü Sanayi Devrimi

Yazar: Jeremy Rifkin

Yayınevi: Palgrave Macmillan, 2011

Jeremy Rifkin ünlü bir ekonomist ama siyasi danışman ve çevre aktivisti kimlikleriyle daha çok tanınıyor. Uzmanlık alanlarından biri de bilimsel, teknolojik gelişmelerin toplum ve çevre üzerine etkileri olan Jeremy Rifkin, hem fosil yakıtların hem de nükleer enerjinin yerini tek merkeze dayanmayan yatay büyümenin alacağını, enerjide de fosil yakıtlar ve nükleer enerjinin saltanatının biteceğini savunan görüşleriyle tanınıyor. Rifkin, gelecekte herkesin evlerinin çatılarına güneş panelleri ya da binaların yanına rüzgâr türbinleri koymasıyla devasa bir enerji interneti ağının oluşacağını savunuyor ve şöyle diyor:

“Müzik şirketleri paylaşım sitelerini anlayamadı albüm satışları düştü. Medya dünyası blogosferi anlamadı, kan kaybetti. **Britannica, Wikipedia**’yı anlayamadı, şimdi kimse yüzüne bakmıyor. Şimdi de bazıları yenilenebilir enerji kaynaklarını anlamamakta ısrar ediyorlar, kaybedecekler.” Üçüncü Endüstri Devrimi, söz konusu yatay ekonomi sisteminin nasıl oluşacağını ipuçlarını veren gerçekten önemli ve etkileyici bir eser...

Biz Büyüdük ve Kirlendi Dünya Dünya

Yazar: Bill McKibben

Yayınevi: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2011

Çeviri: Emel Anıl

Dünya bir nedir? Kitabın arka kapağına baktığımız zaman aldığımız cevap şöyle:

Bir zamanlar bambaşka bir dünyada yaşıyorduk. Masmavi denizleri, yemyeşil ovaları, bereket suları, derin ormanları, ulu dağları, bembeyaz buzullarıyla tertemiz bir gezegendi dünya”.

Belki burada bir satır da biz ekleriz Murathan Mungan’dan: “Biz büyüdük ve kirlendi dünya”

İşte Bill McKibben’a göre o dünya artık dünya değil “dünya”. Buzullar eriyor, her tarafı seller basıyor, havadan asit yağıyor. Çünkü bizler McKibben’ın 20 yıl önce **“The End Of Nature (Doğanın Sonu)”** kitabındaki uyarılarını dikkate almadık. **Step It Up, 350.org** gibi küresel kampanyaların da öncülüğünü yapan Bill McKibben, yaşam biçimimizi bir an önce değiştirmemiz gerektiğini söylüyor. Eh ne de olsa “dünya”da değil dünyada yaşamak istiyoruz, değil mi?

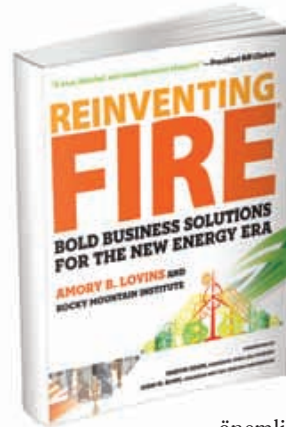
Yeşil Bir Medeniyete Doğru Ateşin Yeniden İcadı

Yazar: Amory Lovins

Yayınevi Chelsea Green, 2011

Amory Lovins, EKOIQ’nun ilk sayılarından beri dikkatle izlediği, önemli zihinlerden biri. İş dünyası ve sanayi dünyası için parlak yeşil çözümler üretmesiyle tanınan Lovins, söyleşilerinden birinde şöyle bir soru soruyor yıllar önce: “Bir matkap niye alınır?” Sorunun daha geniş hali ise aslında şu: “Siz bir iş yaptığımız zaman o işi neye hizmet etmek için yapıyorsunuz? Ayrıca o iş için kullandığımız araçların işlevi nedir?”

Tekerlek ve ateşin bulunması bizim için medeniyetin başlangıcı oldu. Zaman içinde geliştik, refahımız arttı, daha geniş kitleler için üretim yapabildik ama bunun da bir bedeli oldu ve bu bedeli ödemeye devam ediyoruz. Hibrid arabaların mucidi olan Amory Lovins ise bu sefer şunu soruyor: “Niye ödediğimiz vergilerle fosil yakıtları teşvik etmeye

devam ediyoruz?” Amory Lovins, yenilenebilir kaynakların kullanılacağı yeni ekonomide, yükü iş dünyasının sırtına yükleyiyor. Kısa bir süre önce hayata gözlerini kapayan ve dergi olarak yakından takip ettiğimiz bir başka

önemli şahsiyet **Ray Anderson**’u

hatırlıyor insan: “Doğadan hiçbir şey almayın, hiçbir şey atmayın ve zarar vermeyin”. Amory Lovins ise yıllar önce, Anderson’un da yakın dostu olan, **Paul Hawken**’la beraber öngörüsünü kurdukları doğal kapitalizmin bilimini üretiyor uzun zamandır. Şimdi de bize yeşil bir medeniyetin ipuçlarını veriyor. Bakalım bu ipuçlarının peşine ülkemizde kimler, ne zaman düşecek?

MSG ÇEVRE ANALİZ LABORATUVARI

Akredite ölçüm ve analiz hizmetleriyle, çevrenin ve sanayicinin yanında.

İleri teknoloji ve hassasiyet gerektiren ölçüm analiz çalışmalarını, yasalar ve yönetmeliklerin ışığında, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak yapan MSG Çevre Analiz Laboratuvarımız, pek çok analizin yanı sıra, katı atık ve atık yağ analizlerinde uzmanlaşmış, TS EN ISO/IEC 17025 kapsamında akreditasyon çalışmalarını tamamlamış ve 24 Ekim 2011 tarihinde TÜRKAK tarafından akredite edilmiştir.

MSG

Entegre Geri
Kazanım ve
Enerji

MERKEZ

Büyükdere Cad. Maya Akar Center No:100-102 Kat:16 D:60 Esentepe - Şişli 34394 İSTANBUL
Tel: +90 (212) 356 69 00 Faks: +90 (212) 212 58 00

MSG ÇEVRE ANALİZ LABORATUVARI

Hacıseremet Batakdere Mevkii, Velimeşe - Çorlu TEKİRDAĞ Tel: +90 (282) 674 55 44 Faks: +90 (282) 674 55 47

www.msgenerji.com • info@msgenerji.com

ekonomiyi seven ekoloji

BASF plastiklerinden yapılan otomobil parçaları araçların daha hafif olması ve böylelikle yakıt tasarrufu imkanı sunması için metal parçalar yerine kullanılabilir. Bu daha düşük emisyon, daha az yakıt ve daha fazla tasarruf demek. Artık hem çevreyi hem de cebinizi koruyabilirsiniz. Çünkü BASF'de biz kimya yaratıyoruz.

www.basf.com.tr

 BASF

The Chemical Company